Budapest, 1902. Hetedik évfolyam. 63. szám. Szerda, március 5.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), ½ évre 14 k., (7), ¼ évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Szepsitől — a bársonyszékig.

Budapest, március 4.

(s.) Mikor az egyházpolitikai alkotások elfoglalták helyüket nemcsak a törvénytárban, hanem az állam mindennapi életében is; mikor a szentesitett és végrehajtott törvények ellen országszerte megindult az ultramontán reakció szervezkedő munkája: akkor azt cselekedte az országgyülés egyik ellenzéki pártjának az elnöke, hogy elment választói közé és beszámolóbeszédében az egész ország közönségét sorompóba szólitotta a szentesitett törvényeknek, az ország belső nyugalmának, a felekezetek békességének oltalmára. Ez a férfiu *Horánszky* Nándor volt, a nemzetipárt elnöke, akinek hires *szepsi* beszédét bámulattal és örvendezéssel hallotta az ország. Hatalmas cselekedet volt az a beszéd; fényes példája a hazafi bátor kötelességteljesitésének, amelynek nem lehet gátja semmiféle pártszempont, amely felülemelkedik minden más érdeken, mikor egyetlen nagy érdekről, a nemzet egyetemes érdekéről van szó.

Emlékezünk még egy másik szepsi beszédre is az egészen közelmultból. Mikor a választási csatában össze-visszakavarogtak a különböző gazdasági programmok és jelszavak, akkor is Horánszky Nándor volt az, aki legnyomatékosabban tiltakozott a tulzó agrárizmus ellen és hirdette a különböző gazdasági érdekek harmónikus kiegyenlitését és egyenjoguságát. Legnyomatékosabban, mert a maga politikai tőszomszédságában volt a fészke annak az eszmeiránynak, amelyből az agrárizmus tulzásai táplálkoztak. Akik szeretnek visszafelé jósolgatni, azok nyilván hajlandók lesznek ezt a második szepsi beszédet kereskedelmi miniszteri programmbeszédnek approbálni; de a valóságban ismét nem volt más, mint egy minden ízében szabadelvü és mindig a legmagasabb, az egyetemes érdekek nézőpontjából itélő és a szerint cselekvő politikusnak a kötelességteljesitése. (Hogy mellesleg egy kereskedelmi miniszteri programmbeszédhez *introdukciónak* beválik, azt azért nem lehet tagadni.)

A harmadik momentum, amelyre most visszaemlékezünk, szintén a parlamenten kivül való szereplése ennek a kimagasló parlamenti férfiunak, aki már a legközelebbi napokban aktiv részese lesz az ország kormányzásának. A katholikus autonómiai kongresszuson elmondott beszédjére ki ne emlékeznék? Hiszen jóformán csak tegnap volt. Abban a gyülekezetben, amely a felekezeti autonómia szervezéséről tanácskozott, s amelyben az összes többi felszólalók csak abban tértek el egymástól, hogy a felekezet önkormányzati szervezetének mekkora legyen a joga és hatalma: Horánszky Nándor az állam jogát hirdette, az állam kizárólagos jogát és hatalmát a nemzeti nevelés fölött; a középoktatás államositásáról beszélt abban a környezetben, amelyben a Zichy Nándorok egy erős párt élén követelték a felekezet uralmát a közoktatásban. Ismét olyan fegyverténye volt ez Horánszky Nándornak, amely a liberálizmus legelső, legelszántabb harcosai között jelöli ki a helyét, s azok között egyuttal, akik a nagy kötelességek teljesitésében nem ismernek sem alkuvást, sem alkalmazkodást, sem félénkséget.

Van rá okunk, hogy most, midőn bevégzett bizonyosság lett az, hogy *Horánszky* Nándor mint *Hegedüs* Sándor utódja belép a kabinetbe, az uj kereskedelemügyi miniszternek hosszu politikai multjából éppen ezt a három momentumot idézzük fel. Abban a nehéz kötelességben, amelyet Horánszky magára vállalt, abban a küzdelemmel teljes munkában, amelyre őt a koronának, pártvezérének, pártjának és az egész ország közvéleményének bizalma elszólitotta: éppen *arra* a Horánszky Nándorra van szükség, akinek imponálóan tiszteletreméltó alakja ebből a három cselekedetéből elénkbe lép. A közgazdasági tudásnak, gyakorlati érzéknek és politikai judiciumnak arról a mértékéről, amelyre a resszort-miniszternek szüksége lesz, elég tanuságot szolgáltatott Horánszky Nándor *parlamenti* pályája. De azoknak a magasabbrendü kvalitásoknak, amelyek a most reákövetkező sulyos harcban és munkában kivántatnak meg, ebben a három *nem parlamenti* szereplésében állotta próbáját.

Mert kemény harc, kemény munka vár az uj miniszterre. Itt van az Ausztriával való kiegyezésnek a perspektivája. Az osztrák parlamentnek szertehuzó pártjai, amelyek minden más dologban kiszámithatatlanok, egy dologban világos jelét adták közös eltökéltségnek: annak, hogyha megszavaznak valamely kiegyezést, az csak olyan lehet, amely Ausztriára nézve előnyösebb a mostaninál. Ebből az következik, hogy Magyarországra nézve viszont rosszabbnak kell lennie annak a kiegyezésnek. Az osztrák részen egész nyiltan hirdetik, hogy Magyarországnak engednie kell a kiegyezésben elért vivmányaiból. Igen, de miből engedjünk? A fogyasztási adók átutalását vissza nem csinálhatjuk semmi szin alatt. A bankparitást oda nem adhatjuk semmi áron. Mind a kettő jog szerint megilleti Magyarországot és csak per abusum vonták meg tőlünk harmincegynehány esztendőig. Az ellentét majdnem kiegyenlíthetetlennek látszik. A perspektiva tehát egy gigászi küzdelem, amelyből Magyarország jogainak és érdekeinek győztesen *kell* kikerülniök. És a küzdelem oroszlánrésze a kereskedelmi miniszteré.

Ha ezt a küzdelmet diadalmasan megvivta, akkor sem lesz pihenése, mert minden átmenet nélkül ott fog állni a nemzetközi kereskedelmi szerződések megujitásának feladatkolosszusa előtt. Ez lesz csak az igazi harc, mert kétfelé kell majd hadakozni. A vámkülfölddel

TÁRCA.

Jancsi ur mint Romeo.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Nógrádi László.*

I.

Legyen szabad igy kezdeni a magam históriáját, hogy „inditva érzem magamat“ elmondására.

Persze nem mindenki emlékezik már „regényemre“, hát azért felemlitem, hogy én most már hatodik osztályos gimnázista vagyok (az ötödiket ismételtem). Társaim közül kiemelkedem testi hosszuságommal, megkülönböztető jelem ezenkivül pelyhedző bajuszom s az, hogy tökéletesen racsesolok. Racsesolok mindig s mindenhol, csak a latin órán nem, mert — — — eh, brutális professzorok még mindig akadnak!

Egy szép délután elhatároztam, hogy a bakfisekkel felhagyok. Igazán nem érdemes velök kezdeni, komolyan egyáltaljában nem tudják felfogni, hogy mi a szerelem. Aztán milyen csapodárok. Hallatlan! Ime egy a sok közül. Egy nap örök hüséget fogadtunk egymásnak F. bakfissel. Azt mondta, meghalna, ha nem szeretném örökké. En kinyilatkoztattam, hogy a legszörnyübbre, éhhalálra szánom magam, ha hütlen lesz hozzám. Es mi történt?! Harmadnapra már a Gyuri barátom dicsekedett a bakfisem szerelmével.

Persze, eszem ágában sem volt ilyen körülmények közt éhen halni, hanem feltettem magamban, hogy .... bakfisek, isten veletek!

Arva szivvel bolyongtam nehány napig. Kietlen volt a világ s az életen kivül semmi sem érdekelt. Fásult közönnyel néztem szekundáim gyarapodását.

Mit bánkódjam ezen hiábavalóságokon, gondoltam. Eletem epitáfiumát beirtam az öreg grammatikába:

Bár lenne szekundáim száma
Annyi, mint a csillagok száma,
Még akkor se bánnám,
Mert csalfa minden bakfis lány.

Szivem kiégett kráterhez hasonlitott, arcom szürke lett. Apám s anyám aggódva néztek, persze fogalmuk se volt arról, hogy „szivem vérzik, szivem fáj“. Egy este, mikor már én feküdtem s alvást szinleltem, hallottam, milyen prózai módon gondolkoznak felőlem.

— Ez a gyerek napról-napra sápadtabb lesz, mondta aggódva apám.

— Megöli a sok tanulás. Hidd el, tulságosan szigoru vagy iránta, szólt anyám.

— Ugyan kérlek, mit csináljak? Nagy követelményei vannak az iskolának és Jancsi is szorgalmas most.

En szorgalmas? Nagyot szerettem volna kakagni. Hogy is ne, éppen majd most leszek szorgalmas, mikor lelkem a legválságosabb helyzetben van.

Főbe lövöm magam, töprengtem gyakran, igy nem tudok élni. Átkozott világ! Napról-napra jobban elhatározásommá lett, hogy véget vetek magamnak . . . akkor aztán kacagj, világ! Hagy tudja meg *mindenki*, hogy *ki* voltam, hogy egy nagy sziv tört össze.

Megirtam levelemet. Egy teljes árkuson fejtegettem azt, hogy mást nem tehettem. „Csak a halál gyógyithatja meg beteg szivemet“, irtam befejezésül.

Apám revolverét, mely a hálószekrény fölött függött, zsebrevágtam, s a legmosolygóbb ábrázattal indultam meg a gőzmalmi erdő felé.

— Isten veletek, mormogtam, amint kiértem a városból. Aztán elszorult a szivem: erre visznek majd ki a temetőbe. Zugni fognak a harangok, tele lesz a koporsóm virággal, koszoruval. Kettős sorban jönnek utánam a fiuk és szomoruak lesznek, talán még a professzoraim is sajnálni fognak. Apám, anyám nagyon siratnak majd, tudom, hiszen egyetlen gyerekük vagyok.

Elszorult a szivem, könny szökött a szemembe, de meg dühbe jöttem, mert elgondoltam, hogy tettemet bizonyára ostoba gyerekességnek fogják minősiteni.

— Igenis nem ostobaság; aki szembe mer nézni a halállal, az már férfi, még pedig a javából!

Hát beszéljenek akármit, én fütyülök rájok. Meghalok s punktum. Emberi ostobaság hozzám többé nem férhet. Menjünk, kiáltottam s gyors lépésben siettem tovább.

Éppen be akartam térni az erdőbe, mikor egy nőt láttam közeledni. Ugy *távolról* ismertem is. Szép, fiatal asszony volt. Nagyon izgatottnak látszott s folyton a földre nézett, mintha valamit keresne.

Megszólitom, gondoltam, hogy mit keres. Eh, minek, nincs semmi közöm a világhoz, menjünk, mondtam s beléptem az erdőbe.

— Kérem, kiáltott utánam az izgatott, szép asszony. Megálltam s minden vér a fejembe tolult. Mit akarhat velem itt az erdőben?

Zugó agygyal s dobogó szivvel mentem

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

szemben megvédeni a közös vámterület érdekeit, de ugy, hogy Magyarország érdekei is meg legyenek védve Ausztria ellen: ez a feladat. Hogy Ausztria iparának védelmét meg ne keserülje egyfelől a magyar mezőgazdaság, másfelől pedig az ipari vámok kellő védelmet nyujtsanak a meglevő magyar iparágaknak is, de egyuttal a magyar ipar fejlődését lehetetlenné ne tegye az osztrák iparnak jutó tulságos vámvédelem. Ehhez a kétfelé való hadakozáshoz ugyancsak rátermett harcosra van szüksége Magyarországnak és a közvélemény méltó bizalommal látja, hálásan fogadja, hogy Horánszky Nándor vállalkozik a nagy harcra, magára veszi a küzdelem kockázatát, a munka fáradalmát és a felelősség sulyát.

Hogy joga van erre a vállalkozásra, azt mindennél fényesebben bizonyitja a két szepsii beszéd és merész bajvivása a katholikus kongresszuson. A meggyőződés erejének és hajthatatlanságának, a küzdelemben való elszántságnak, a cselekvésre való készségnek és a kötelesség odaadó kultuszának ragyogó bizonyitékai ezek. A kereskedelmi tárcára mindig erős ember való. De *ebben* a pillanatban éppen *ez* az erős ember való oda.

A belügyi tárca.

Budapest, március 4.

Az ülés elején *Széll* Kálmán megismételte a tanácskozási idő meghosszabbitására vonatkozó inditványát. Hogy valamit tenni látszassék, az ellenzék is adott be inditványt, mely annyiban különbözik a miniszterelnök inditványától, hogy azt az egy órát nem az ülés végéhez akarja toldani, hanem az elejéhez. Ne tartson az ülés háromig, inkább kezdődjék kilenckor. A faktum pedig az, hogy még tizkor se lehet soha az ülést megnyitni. Nincs is kétség, hogy holnap a többség melyik inditványt fogja magáévá tenni. Már ma ki lehet mondani, hogy csütörtöktől kezdve az ülések három óráig fognak tartani.

Egyébként a mai ülés is igazolta, hogy négyórai tanácskozási idő nem elég. A belügyi tárca költségvetése volt napirenden és az előadón kivül mindössze — három felszólalásra telt az időből. Pedig *Jakabffy* Imre előadó az ő tartalmas beszédét tömören fogta össze s nem sokáig vette igénybe a t. Ház igényét. És *Boncza* Miklós, aki egyedül szólalt fel ma a szabadelvüpártból, szintén rövid beszédben pártolta a költségvetést. Ellenben a két ellenzéki szónok: *Babó* Mihály és *Hellebronth* Géza már az általános vita keretében kiterjeszkedett sok aprólékos dologra, amivel ok nélkül nyujtotta a vitát. Ilyenformán még az általános vita se fejeződhetett ma be.

A vita nem is tulságosan érdekelte a képviselő urakat. Érdekesebbnek találták a folyosót. Ott minden csoportban a miniszterváltozásról folyt a szó és nagy érdeklődéssel figyelték *Horánszky* Nándort, aki nem csinált titkot elhatározásából és fogadta barátainak gratulációit. Az ellenzéki képviselők közül is sokan gratuláltak az uj miniszternek, aki egyik-másik vezető politikussal hosszabban elbeszélgetett. Hegedüs Sándor ugyan nem volt a Házban, de fia, Hegedüs Loránt jó kedvvel vegyült a képviselői csoportokba és mosolyogva mesélte, hogy még ma is sokan kérték — *protekcióját* a kereskedelmi miniszterhez. A folyosó érdekességei közé tartozott egy darabig *Rakovszky* István is, aki bejött a Házba, hogy megnyugtassa azokat, akik sebesülését talán komolyabbnak hitték. Semmi baja. Még csak felkötve sincs a karja...

A képviselőház ülése március 4-én.

Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Daniel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Darányi* Ignác, *Cseh* Ervin.

Hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Az ülések meghosszabbitása.

Elnök: A miniszterelnök urtól egy inditvány érkezett be. (Halljuk! Halljuk!)

Kérem azt felolvasni.

Dedovics György jegyző (olvassa): Határozza el a Ház, hogy az 1902-ik évi állami költségvetés részletes tárgyalásának tartamára, üléseit egy órával, vagyis délután három óráig meghosszabbitja.

Polczner Jenő: És 11 órakor kezdik!

Elnök: Inditványt adott be e tárgyban dr. Nessi Pál is.

Dedovics György jegyző (olvassa): Határozza el a Ház hogy az 1902-ik évi állami költségvetés részletes tárgyalásának tartamára üléseit egy órával korábban, azaz reggel 9 órakor kezdi meg. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Mindkét inditvány felett a házszabályok 203. §-a értelmében a holnapi ülés végén fog a Ház határozni.

A költségvetés.

A központi igazgatás tételénél felszólal.

Jakabffy Imre előadó: A folyó évi költségvetést, melynek mérlege a pénzügyi bizottság megállapitása szerint: az 1901-ik évi költségvetési mérleggel szemben 826.968 koronával kedvezőtlenebb, ezen emelkedés dacára is a takarékossági szempontok legmagasabb figyelembe vételével lett már megállapitva, mert a költségvetésben csakis azon cimeknél és intézményeknél mutatkozik lényegesebb eltérés, amely intézmények és szükségletek fejlesztése és kielégitése elől a közérdek érzékeny sérelme nélkül elzárkózni nem lehet. Ezek közé tartoznak a közegészségügyi intézmények továbbá a csendőrségi, a székesfővárosi államrendőrségi és közbiztonsági szükségletek.

A vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásainál 529.938 korona többlet állott be. És itt meg kell jegyeznem, hogy ebből az összegből 522.438 korona tulajdonképpen uj kiadást nem képez, mert ez az összeg már az 1901. év folyamán, mint tulkiadás igénybe vétetett.

A vármegyei tisztviselők fizetésének javitása és rendezése még a mult országgyülésen folyamatba tétetett. De bármennyire kivánatos lett volna is ezt az égető kérdést az egész vonalon egyszerre megoldani (Igaz! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) a rendezésnek itt is, miként sok más fontos kérdésben, az állam pénzügyi helyzete határt szabott. Ennélfogva az 1901. évi költségvetés szerkesztése alkalmával a vármegyék részéről támasztott igényeket lényegesen le kellett szállitani. Igy történt aztán, hogy 16 vármegye nem jutott abba a helyzetbe, hogy tisztviselőinek fizetését javitsa. Az illető vármegyék időközi sürgető feliratai azonban kétségtelenné vált hogy jogos igényeik el nem odázhatók és hogy a fizetésrendezésnek több éven át huzódott kérdését tovább nyujtani nem lehet, mert még a méltányossági szempontok is amellett szólottak, hogy mielőbb el kell enyészteni azokat a kiáltó egyenlőtlenségeket, amelyek az egyes vármegyék állami javadalmazásai között fennforognak. (Igaz! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) A miniszterelnök ur ennek tudatában a kérdéses 16 vármegye dotációját az 1901. év folyamán a megfelelő mértékre kiegészitette és ezzel egyidejüleg a vármegyei tisztviselőknek hivatalos rendeltetéssel biró átalányait is szabályozta.

Köztudomásu dolog, sogy ezek az átalányok igen szerény összegben voltak megállapitva; abból azután az a tarthatatlan helyzet állott elő, hogy a járási főszolgabirák kénytelen voltak az irodabérekre és az irodai átalányokra a saját jukból ráfizetni. A miniszterelnök ur tehát ezeket a dologi kiadásokat is az élet és a szolgálat követelményeinek megfelelően szabályozta, amint ez már az 1900. évi költségvetés tárgyalásakor kilátásba helyezte. Ezekre a szükséglet folytán az 1901. évben 522.438 korona kiadás merült fel, vagyis ugyanannyi, mint amennyi a folyó évi költségvetésbe fel van véve. Ez tehát uj kiadást nem képez. (Ugy van! jobbfelől.)

A költségvetés lényegesebb emelkedése a közegészségügyi kiadásoknál mutatkozik. A pénzügyi bizottság megállapitása szerint ennél a cimnél a rendes kiadásoknál 186.000 korona, a rendkivüli kiadásoknál 82.755 korona a többszükséglet. Ez az összeg természetesen nem sok azoknak a bajoknak és hiányoknak orvoslására és megszüntetésére, amelyek a közegészségügy terén, sajnos, még mindig észlelhetők, de mindenesetre bizonyság a mellett, hogy a belügyi kormányzat kiváló gondot fordit és nagy sulyt helyez közegészségügyünk, ezen nagyfontosságu nemzeti érdeknek gondos ápolására, fokozatos javulására és fejlesztésére.

A létező bajok közül a legégetőbb kérdések egyike a nagymérvü gyermekbalandóságnak és különösen a gyermekláz okozta halálozásoknak a lehetőség határáig való csökkentése. És mivel ez ügyben a bábaintézmény fejlesztésétől várható és remélhető, a költségvetés e téren ismét egy lépéssel tovább megy és amig egyfelől az okleveles bábák kiképzésére ujabb ösztöndijakat létesit, addig másrészt a községi bábák kiképzése szempontjából ujabb tanfolyamok felállitásáról gondoskodik. E végből az 1901. évre megszavazott 40.000 korona helyett

---

vissza az utra. Az asszony fürkészve tekintett rám s aztán, mintha csalogány dalolna, igy szólt:

— Szives lesz egy kis segitségre?

— Kérem, kérem, mondtam elolvadva s elfulva.

A szép asszony szeliden mosolygott, én meg egészen elkábultam. Olyan erősen dobogott a szivem, mintha kalapácscsal vernék. Vajjá lettem, tisztára vajjá.

— Elvesztettem egy melltüt, szólt, nem: énekelte az *én* szépem, — kedves dolgom, mert az uramtól kaptam. Kérem, segitsen megkeresni, erre jártam. Igazán nagyon hálás leszek.

Egy kicsit lehütött a mondása, mert — — — nem ezt vártam. Azonban hamarosan megfordult a fejemben, hátha ez csak bevezetés.

Egészen megfeledkeztem a halálról, készségesen mentem a tü keresésére.

Többet néztem az *én* szépemet, mint a földet, s minél tovább néztem, annál szebbnek láttam. Micsoda termet, forgattam magamban, hogy még eddig fel nem fedeztem! Milyen tökéletes fej, akár egy Vénus. Csodás!

De hát ennek az asszonynak már férje van! Szeget ütött a fejembe ez a dolog. De aztán megvigasztalódtam. Nem mondta-e, hogy hálás lesz? — — Mit érthetek ez alatt? — — nemde világos célzás? Hogy mondhatna ilyet a férjes nő egy fiatal embernek, hacsak — — Hopp! kiáltottam, megvan. A kis arany melltü ott csillogott előttem. Felkaptam, szerettem volna megcsókolni, hanem eszembe jutott, hogy az urától kapta.

Reszketett a kezem, mikor átadtam, ő pedig mindennél édesebben mosolygott rám. Láttam, a keze is reszketett, akárcsak az enyém.

Hazáig kisértem, a kapuban elváltam tőle, de képe szivemben maradt. Fogva voltam. A revolvert visszaakasztottam helyére s elhatároztam, hogy fontos dolgokat fogok müvelni. Szivem minden kis zuga megtelt szerelemmel. Azóta megint éltem! . . .

II.

Éreztem, hogy a dolog most már komoly, nem holmi kis bakfissal van dolgom, hanem egy valóságos asszonynyal, akinek férje van, — tehát tudja, mi a szerelem.

Nap nap mellett ott sétáltam ablakjuk alatt, nehányszor Őt is láttam az ablaknál. Nagyot köszöntem s Ő mosolyogva fogadta. Ezen mosoly éltetett s adott erőt.

— Fogságban van, gondoltam. Bizonyosan valami vasfejü filiszter az ura, egy Cerberusz, aki Argus-szemmel őrzi. Nem beszélhet velem, pedig tudom, hogy ő is szeret. Persze, hogy szeret, hiszen csak rám kell nézni. No, de várjunk csak.

Teljes alapossággal akartam a dologhoz fogni. Előbb is tanulmányokat végeztem. Átolvastam néhány olyan regényt, melyben asszonyszöktetésről van szó. Átolvastam a brit drámairó Romeoját is.

A kisujjamba volt a szöktetés minden tudománya. Házcső, létra, légyott, kocsin, vonaton, szóval minden képzelhető módon. Lássuk most már, melyik faját alkalmazhatom?

Lakásuk ablaka nem magas, legfeljebb egy széket kell oda vinnem. Tehát egy *szék*.

De hátha nem hajlandó? No, no, még olyat nem olvastam, hogy egy asszony ne lett volna hajlandó szökni.

Mégis az időpontot jó lesz megállapitani. De hogy? Levél utján, gondoltam helyesen.

Nekidültem s a lehető legszebben levelet irtam az *én* szépemhez. Előadtam szivem állapotát. Leirtam kétségbeesett helyzetemet, mielőtt őt megismertem. Kijelentettem, hogy mivel ő mentett meg a haláltól, csak neki akarok ezután élni. Neki van joga csak hozzám, én pedig rabszolgája leszek. Szivrehatóan ecseteltem a szerelem mindenhatóságát, mely mindent pótol, de a szerelmet nem pótolja semmi. Azután elmondtam, hogy mi módon vélem a szökést végrehajtani. Az időpontra vonatkozólag csak annyit irtam, hogy válaszát várom. Végre is valamelyik regény alapján ecseteltem jövendő boldog életünket. Egy kis házunk lesz távol a világ zajától, melyben ő lesz a nap s én leszek az imádója. A levelet lepecsételtem s elküldtem, alája csak ennyit irtam: az ékszer boldog megtalálója.

Levele megérkezését türelmetlenül vártam. Ezer esztendőnek tünt fel minden nap. Vártam három napig. Nem jött semmi. Elmult egy hét s még se érkezett meg az imádott levél. Most már biztosra vettem, hogy levelem elveszett.

Megátkoztam a postát s első levelem értelmében megirtam egy másikat.

Hiába irtam ezt is. De nem csüggedtem, hő szerelmem erőt adott s harmadszor is irtam. Valami azt sugta, hogy most már siker koronázza fáradozásomat. És nem csalódtam, egy nagy levél érkezett cimemre. Szivem hevesen dobogott, támolyogva vonultam szobámba. Bezártam az ajtót s olvasni kezdtem.

III.

Históriám harmadik része itt következik és egyszersmind vége is. Háromszor kell kiáltanom: ó, szerelem, szerelem, szerelem! . . .

A levél tőle jött. Gyönyörü gömbölyü betükkel volt irva. Pár sor csak, de éppen ez a pár sor a menyország ragyogásával mosolygott felém. „Jöjjön, várom, ötödikén este tiz órakor."

Helyes! kiáltottam fel, szerelmem győzött. Ujra meghánytam, vetettem mindent. Boldog utunkat vonaton fogjuk folytatni. Vonaton? Hanem hol a pénz? Nem sokáig kellett töprengenem, hogy ezzel is leszámoljak. Tudtam, hol tartja

50.000 korona van a költségvetésbe beállitva és pedig akként, hogy ezen 10.000 koronát tevő többszükséglet fele ujabb ösztöndij létesitése, másik fele pedig ujabb tanfolyamok felállitására lesz forditva.

A csendőrség és székesfővárosi államrendőrség szükséglete emelkedik 82.000 koronával. Ezt a többletet főként a legénység és az őrszemélyzet pótlékai, valamint az utazási és szállitási költségek emelkedése és a hivatalos helyiségek után fizetendő bérösszegek teszik. A közbiztonsági kiadások emelkednek 200.000 koronával. A bünvádi perrendtartás szerint a bünügyi nyomozások költségeit a rendőri hatóságok tartoznak előlegezni. E cimen eddig az igazságügyi tárcában volt megfelelő összeg előirányozva. Minthogy azonban a dolog természeténél fogva erről a szükségletről a belügyi tárcának kell gondoskodnia, az igazságügyi tárcából százezer korona átadatott a belügyi tárcának. Ez tehát szintén nem uj kiadás és igy a költségvetés javára levonásba veendő. Minthogy azonban ezen százezer korona a felmerülő szükségletekre elégségesnek nem mutatkozik, ezen felül még ujabb százezer koronát kellett előirányozni.

A közérdek szempontjából igen célszerü ujitásnak tekintendő a pénzügyi bizottság jelentéséhez képest az a 22.000 korona kiadás, amely a folyó országgyülés kezdete óta megjelenő Országgyülési Értesitő költségeinek fedezésére szolgál. Ennek az Értesitőnek, amely a Budapesti Közlöny mellékletét képezi és amelynek a t. képviselő urak is birtokába jutnak, célja az, hogy az országgyülésen elmondott minden beszéd, pártszempontoktól menten, szószerint közölve, teljes és hiteles szövegben jusson a nagyközönség tudomására, hogy ezáltal egészséges, meg nem hamisitott közvélemény alakulása előmozditassék. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

A pénzügyi bizottság a miniszterelnök urnak ezt az ujságot, amely különben már a mult országgyülésen is szóba hozatott, a legmelegebben üdvözölte és magáéva tette annál is inkább, mert a költségek tekintetében sem forognak fenn pénzügyi nehézségek, miután a miniszterelnök urnak sikerült a Budapesti Közlöny jövedelmét az időközben kötött szerződés értelmében az eddig előirányozva volt 153.200 korona helyett 276.200 koronában, vagyis 123.000 koronával nagyobb összegben biztositani.

Endrey Gyula: Nyilvános versenyt tartottak! Azért sürgettük!

Jakabffy Imre: A belügyi költségvetés egyéb cimeinél mutatkozó kiadások szintén nem változtak lényegesen; részint megtakaritások, részint csekély emelkedések mutatkoznak, amelyeknek szüksége a költségvetés indokolásában részletesen ki lévén fejtve, annak ismétlésébe nem bocsájtkozom.

Ezekben kivántam a belügyminisztérium 1902. évi költségvetését és a pénzügyi-bizottság jelentését általánosságban ismertetni; és ezek alapján, tekintettel arra, hogy a költségvetés minden egyes tétele valódi szükségletek kielégitésére szolgál, kérem a t. Házat, méltóztassék a költségvetést ugy általánosságban, valamint részleteiben is, a pénzügyi bizottság által tett módositásokkal elfogadni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Babó Mihály hangoztatja, hogy a belügyminiszter hazafiatlan politikát követ. Beszél azután a közegészségügyről, a közigazgatás államositásáról, a csendőrségről s minden tételnél elégedetlenségét fejezi ki a belügyi kormányzattal szemben. A költségvetést nem fogadja el. (Zajos helyeslés a széisőbalon.)

Boncza Miklós javulást lát a belügyi közigazgatás terén. A mostani költségvetésben egy uj tétel szerepel a közbiztonsági tétel cimén, amelyet az uj rendőri büntető intezkedések tettek szükségessé. Megelégedését fejezi ki a miniszterelnök iránt, aki valóban ritka önfeláldozással s szakértelemmel vezeti a belügyi tárcát. De kéri a minisztert, hogy a vizsgáló biztosnak a vármegyékbe kiküldése esetén ne hozza az egyes eseteket nyilvánosságra, amig a fegyelmi választmány a visszaéléseket nem konstatálta. Mert az esetleges oknélküli meghurcolás rontja a hivatalnoki kar tekintélyét.

Az anyakönyvi intézményekre is megteszi kifogásait s azt tartja, hogy a felügyelet nem eléggé intézményes jellegü.

A jegyzők tételénél dicséri a közigazgatási tanfolyamokat, amelyek kitünő erőket vannak hivatva a közigazgatás részére kiképezni, de kevésnek tartja az e célra felvett százezer koronát.

Ezután a közigazgatási szervezet fejlesztését kivánja. Ezzel kapcsolatban a vármegyék tisztviselőinek fizetésrendezését sürgeti, mert az eddig e téren hozott áldozat nem elegendő. A fizetésjavitás annál is inkább szükséges, mert az állam fokozatosan több és több feladatot hárit rendeleteivel a közigazgatási tisztviselők vállaira. A fegyelmi ügyeket is rendezni kell. Mert sajnos dolog az, hogy mind a fizetésrendezés, mind pedig a fegyelmi ügyekben a vármegyei tisztviselők a belügyminisztérium tisztességétől függnek.

Gróf **Wilczek** Frigyes: Elég sajnos, hogy a belügyminiszter a legfelsőbb hatósági fórum.

Boncza Miklós hive a közigazgatás államositásának s azt tartja, hogy ha a Szapáry által benyujtott törvényjavaslat 1890-ben törvényerőre emelkedett volna, akkor javult viszonyokkal állanánk szemben. Elég baj, hogy e téren az előbbi kormányok mulasztást követtek el. De a mostani kormánynak erkölcsi kötelessége a közigazgatás reformálása s meg van győződve, hogy reménye meg is valósul. Hive Széll Kálmán felfogásának, amely nem akarja eltörölni a megyék autonómiáját, hanem a közigazgatást reformálni akarja. Felolvassa a miniszterelnök erre vonatkozó beszédét.

Szóló ezután fejtegeti, hogy miként kivánná a vármegyei közigazgatás reformálását és a következő tervezetet mutatja be:

Vármegyei igazgatás. A vármegyei közigazgatásnak feje a főispán, helyettese az alispán. A vármegyék közigazgatási szervezete négy szakosztályból áll. Első szakosztály: az általános közigazgatási szak, élén áll az alispán. Ügyköre: a törvényhatósági közgyü és felé tartozó ügyek előkészitése; közrendészet, katonaügy, árvaügy, közegészségügy, anyakönyvi ügyek, filantropia, fegyelmi ügyek, jogügyek. Második szakosztály: pénzügyi igazgatás, élén áll a pénzügyi tanácsos; ügyköre a jelenlegi pénzügyigazgatási ügykör. Harmadik szakosztály: tanügyi igazgatás, élén áll a tanügyi tanácsos; ügyköre a jelenlegi tanügyi igazgatás és egyébb kulturális ügyek. Negyedik szakosztály: közgazdasági igazgatás, élén áll a közgazdasági tanácsos; hatásköre: utügyek, kulturmérnökség, állategészségügy, állattenyésztés, mezőgazdaság, erdészet, ipar, kereskedelem, forgalom. Elsőfoku közigazgatási biróság. Hatásköre: a törvény által hatáskörébe utalt ügyek. A kihágási ügyek másodfoku birósága.

Vármegyei önkormányzat. Törvényhatósági közgyülés. A törvényhatóság évente két rendes, a szükséghez képest rendkivüli közgyülést tart. Elnöke a főispán. Hatásköre: az alkotmány feletti felügyelet, felirati és levelezési jog; ellenőrzése és felügyelete a vármegyei közigazgatásnak. Tárgyalja a közigazgatási bizottság féléves jelentéseit. A tisztviselők ellen fegyelmi eljárást rendelhet el. A vármegye területén a közgazdasági kulturális és humanitarius ügyekben intézkedés alkotása. Törvényhatósági adók megszavazása. Kebeléből választja a közigazgatási bizottság tagjait, kik egyes szakosztályokban és teljes ülésekben müködnek. Kebeléből választja az országgyülési képviselőválasztással kapcsolatos ügyek ellátására hivatott bizottságot. Az önkormányzat körébe tartozó ügyek ellátására bizottságot küld ki.

Végül a nemzet nevében kéri a miniszterelnököt, ne adja át másnak a belügyi széket (Zajos helyeslés jobbfelől, zaj az ellenzéken.), mert szaktudására s önfeláldozó működésére szükség van. Elfogadja a költségvetést. (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után:

Hellebronth Géza azt hangoztatja, hogy az ország gazdasági állapota kirivó ellentétet képez azzal a költségvetéssel, amely nagy számaival előreveti árnyékát egy szomoru tragédiának. Általános kritikát gyakorol a nagyobb kérdések fölött, s főleg a pénzügyminiszterrel pulemizál, aki szerinte, nem viseli szivén az ország anyagi viszonyait. Majd a belügyi tárcára tér át s főleg az anyakönyvi intézményt kritizálja behatóan. Ezután a községi adminisztráció dolgával foglalkozik, valamint a sok zaklatással, amely az állam részéről éri őket. Az Operaház szubvencióját is kifogásolja, mert az a fényüző intézmény nem teljesiti kulturmisszióját. A főispáni és a főispáni titkári állás is eltörlendő. Végül sürgeti, hogy a vasuti kedvezmény a közigazgatási bizottság tagjaira is kiterjesztessék. Nem fogadja el a költségvetést. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök a vitát holnapra halasztotta.

apám a pénzét. Kinyitottam az irósztalát s a nagy éjszakát megelőző délután minden ott lévő készpénzt magamhoz vettem.

Bucsuzólevelet nem hagytam hátra. Minek, hiszen nem a halál, hanem az élet torkába megyek. Otthon kimaradásomat palástolandó, azt mondtam, hogy szinházba megyek. Elbucsuztam a kapufélfától s a szerelem utjára léptem . . .

Soha még halandó türelmetlenebbül nem várta a tizórát. Csillagos vala az éjszaka és sötét, tehát kedvező. Az *Éj lovagjai*ban olvastam ilyenféle éjszakáról. Köpenyembe burkolózva jártam fel s alá.

Elcsendesült az utca, közeledett a pillanat, melyben karomba röpül a föld legszebb asszonya.

Az ablak alá állitam s vártam a toronyóra ütését. Szivem ugy dobogott, mint egy vágtató ló, azt hittem szétrepeszti keblemet. Végre ütni kezdett az óra tompán, méltóságosan: egy, kettő . . . tiz. Felnéztem imádottam ablakára s ebben a pillanatban egy vasmarok ragadott nyakon.

Se tiltakozni, se a meglepetéstől felébredni nem volt időm, mert oly gyorsan vitt, hogy azt hiszem, lábam a földet se érte.

Vitt, vitt, mint a sárkány, vagy mint a villámvonat, be egyenest a házba s ott nem tett le a „hús palotán," hanem — — — — kijelentem, inditva nem érzem magamat, hogy a szobában történteket elmondjam. Ilyen brutális férjek még mindig vannak! . . .

— Károly, elég lesz már, — hallatszott az Ő gyönyörü hangja a *történet* közben az ajtó mögül.

Végre „Károly" is elégnek találta. Kezét nyujtotta fülem felé s megigérte, hogy egyelőre *ezt* elégnek tartja s rám bizza, titokban akarom-e tartani, vagy sem.

Persze, hogy titokban! . . .

———

BELFÖLD.

Hódmezővásárhelyiek Széll Kálmánnál. *Hódmezővásárhely* város részéről *Endrey* Gyula országgyülési képviselő vezetése alatt tegnap a képviselőházban egy küldöttség tisztelgett *Széll* Kálmán miniszterelnöknél. A küldöttség, tekintettel az alföldi munkásviszonyokra s a napról-napra égetőbben jelentkező munkahiányra, a *hódmezővásárhely—makó—nagyszentmiklósi vasut* kiépitésére nézve *a kivételes épitési engedély* megadását kérte. Ez irányban már az összes érdekelt törvényhatóságok fölterjesztést intéztek a kormányhoz. A miniszterelnök a küldöttségnek adott válaszában ki is jelenté, hogy ezt a fontos kérdést jelentősége szerint méltatja s a miniszertanácsban a maga részéről — amennyiben törvényes akadálya nincs — készséggel támogatja.

Az igazságügyminiszter kitüntetése. Ő felsége a király *Plósz* Sándor igazságügyi miniszterte a vaskoronarend első osztályával tüntette ki. A királyi elismerés a polgári perrendtartás alkotójának, a kiváló kodifikátornak s a magyar igazságügy jeles vezérének a közvélemény által is hálásan méltányolt érdemeit jutalmazza. Az erre vonatkozó királyi kézirat, mint értesülünk, holnap fog a hivatalos lapban megjelenni.

———

A diósadi választás. A képviselőház ötödik biráló bizottsága ma délután 4 órakor *Münnich* Aurél elnöklete alatt ülést tartott, a melynek napirendjére a diósadi választás vizsgálóbiztosa, *Issekutz* 'Győző előadói jelentésének tárgyalását tüzték ki.

Münnich Aurél elnök megnyitván az ülést, Issekutz Győző megkezdi a vizsgálat folyamán kihallgatott tanuk vallomásáról felvett jegyzőkönyv felolvasását. A panaszosok tanuinak ma felolvasott vallomásaiból kiderül hogy a függetlenségi Gabányi Miklós párthivei Sámuel Lázár párthiveit terrorizálták s azzal fenyegették, hogy a ki a kormánypárti jelöltre szavaz, koporsót is csináltathat magának, mert élve a választásról haza nem kerül. A választóknak a távolabbi községekből a választási központba való bevonulása alkalmából a kormánypárti szavazókra rá is lőttek, a nélkül azonban, hogy a lövés valakiben kárt tett volna. Számos tanu eskü alatt vallja azonban, hogy igen sok választót annyira megriasztott a lövés hire, amely a szomszéd községekben is gyorsan elterjedt, hogy a választási aktushoz bemenni nem mertek. Több tanu azt is kijelenti, hogy ők Sámuel Lázárra akartak szavazni, de a kilejtett nagymérvü izgatás folytán feleségük, gyermekeik kérésére otthon maradtak. Különösen a jámbor természetü oláh nép tartózkodott a szavazástól, az erőszakosságoktól való félelmében. A tanuk tulnyomó része a nagymérvü terrorizmusnak tulajdonitja Gabányi győzelmét s hangoztatja Sámuel Lázár nagy népszerüségét, mig néhány tanu Gabányi győzelmét annak tulajdonitja, hogy pártja a Sámuel-pártnál jobban volt szervezve. A tanuk tulnyomó része azt is vallotta, hogy a meglélemlitésnek az volt a főoka, mivel elegendő karhatalom a nyugalom fenntartása céljából nem állott rendelkezésre. A kért és igért katonaságnak csak fele érkezett meg s az is táradt volt.

A tanuvallomási jegyzőkönyvek felolvasását holnap folytatják.

———

A szolnoki választás. *Szolnok*ról táviratozzák: Holnap lesz a szolnoki kerületben a második képviselőválasztás. A kerületben közel 4000 választó van. Az egész kerületben nagy az izgalom. A választókerületben a minap lenn jártak a szabadelvüpárt részéről *Hock* János, *Kubinyi* Géza és *Horánszky* Lajos országgyülési képviselők, akik higgadt beszédekkel nyerték meg a választók rokonszenvét.

Pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt 5-ikén, szerdán délután 5 órakor *Kossuth* Ferenc elnöklete alatt ülést tart, melyen a költségvetést tárgyalják folytatólagosan.

Peticiók.

Budapest, március 4.

Ma két peticiót tárgyalt a Kuria. A *zichyfalvi* választás tárgyalásával nagysokára végzett az első itélő-tanács, a második tanács pedig a *vágvecsei* választás ellen beadott kérvényt tárgyalta le.

(Zichyfalva.)

Ma dr. *Darvai* Fülöp, a kérvényezők meghatalmazottja, a *Pollák* Győző választásvédő részéről előterjesztett ellenbizonyitással foglalkozott. Tagadta, hogy akár *Dániel* László, akár más az ellenbizonyitás során érvénytelenitetni kivánt 837 szavazatot törvénytelen eszközökkel szerezte meg Dániel László javára. Kéri a vizsgálatot az általa már előterjesztett kérelemhez képest elrendelni.

Ezután *Polónyi* Géza válaszolt s azt mondta, hogy Darvai téved, amikor azt állitja, hogy a törvény nem kiván váltói szigort a peticionálóktól. Még többet kiván. Mert a váltónál csak pénzről van szó, de ebben a közjogi pörben szabadság mult és jövő forog szóban. Arról van szó, hogy egy embert megfoszthatnak mandátumától, egy kerületet megfoszthatnak követküldési jogától s a választókat megbélyegzik. Ebben a perben tehát nemcsak jog, de kötelesség is minél nagyobb formai szigor.

A Kuria határozatát *szombaton* déli tizenkét órakor fogja kihirdetni.

(Vágvecse.)

A vágvecsei kerületben 1901. október hó 21-én megtartotott pótválasztás alkalmával *Ajtics-Horváth* Dezső néppárti jelöltet választották meg 52 szótöbb-

séggel *Emmer* Kornél szabadelvüpárti jelölttel szemben. *Bábik* János és társai peticióval támadták meg Ajtics-Horváth mandátumát, kérvén a kir. Kuriát, hogy jelentse ki Emmer Kornélt megválasztott képviselőnek, ha pedig ez nem volna lehetséges, mondja ki érvénytelennek a választást.

A Kuria II. választási tanácsa *Vavrik* Béla elnöklete alatt ma tárgyalta a peticiót. Kérvényezőket dr. *Stranszky* Izor nyitrai ügyvéd képviselte, a képviselő védőjeként dr. *Baránszky* Gyula, választásvédőként dr. *Platthy* György képviselte.

Dr. *Baránszky* két rendbeli alaki kifogást emelt a petició ellen, amelyet a Kuria alaposaknak nem találván, elutasitott.

Ezután dr. *Stranszky* ismertette a petició tartalmát, mely magában foglalja a választási visszaéléseknek minden elképzelhető, abszolut és relativ nemeit. Vádolja a petició a megválasztott képviselőt etetés, itatás, vesztegetéssel, osztály és felekezet elleni izgatással, fenyegetéssel, erőszakoskodással stb. A megválasztott képviselő a választást megelőző négy héten belül a választás eredményét befolyásolta azzal, hogy gyülekezeteken nyilvánosan szóval és nyomtatvány utján a törvény, a hatóságoknak törvényes hatáskörükben kiadott rendeletei ellen ugy maga mint az őt kisérő Zmeskál Zoltán, nemkülönben többi kisérője egyenes felhivást intézett a választókhoz. A képviselő szájából ilyen szavak hangzottak el:

— Ne fizessetek többé adót, ne hagyjátok nyuzni magatokat! Ha engem képviselővé választotok, majd teszek róla, hogy azok a jegyzők és birók, akik most adóért nyuznak benneteket, nem fogják többé a ti kenyereteket zabálni!

A vallás elleni izgatásra, a kegyszerek elvonására több adatot hoz fel a kérvényezők képviselője. Előadja, hogy Emmer választóit nem eresztették be a templomokba; a papok azt hirdették, hogy veszélyben a katholikus vallás; a liberálisok az országot meglopják s hogy az állami anyakönyvekre kidobott milliókkal sujtják a szegény népet. Az izgatottság és türelmetlenség ennek következtében oly fokra hágott, hogy a közbiztonság az egész kerületben veszélyeztetve volt. A kirendelt 56 csendőr, 210 lovas és 200 gyalogos katona nem volt képes a személyes szabadságot és a választói jognak szabad gyakorlatát biztositani.

Ezután áttért a megtámadás sorrendjében a kérvény érdembeli indokolására és bizonyitékokkal való támogatására s előadott vádjai alapján kérte a Kuriát, hogy első sorban állapitsa meg, hogy a vágvecsei választáson Emmer Kornél nyerte el az érvényes szavazatok általános többségét, és ha ez teljesithető nem volna, mondja ki érvénytelennek a megtámadott választást.

Dr. *Baránszky*, a képviselő védője, tagadja a támadók vádjait. Pontonként cáfolgatja a felhozott tényeket és kéri a petició elutasitását.

Dr. *Platthy* György, a választásvédő választók képviselője a tárgyalás folyamán ellenkérvényt nyujtott be, melyet azonban a kir. Kuria, mint elkésetten beadottat, rövid tanácskozás után, visszautasitott.

A Kuria a határozatot *holnap* déli 12 órakor hirdeti ki.

(A sátoralja-ujhelyi vizsgálat.)

A sátoralja-ujhelyi választókerületben képviselővé választott *Dókus* Ernő ellen tudvalevőleg peticiót adtak be, melyre nézve a Kuria elrendelte a bizonyitást s ennek foganatositásával a kassai kir. itélőtáblát bizta meg. *Juhász* Andor, kassai itélőtáblai biró 6-ára tüzte ki a bizonyitás megkezdését a sátoralja-ujhelyi vármegyeház termébe.

Hegedüs—Horánszky.

Budapest, március 4.

A mai napon perfektté vált a változás, melyet a kereskedelmi tárca vezetését illetőleg már jeleztünk. *Hegedüs* Sándor lemondását a király elfogadta. Bekövetkezett az is, amit a szabadelvüpárt remélt: *Széll* Kálmán a kereskedelmi tárca vezetésével megkinálta *Horánszky* Nándort, aki a nehéz viszonyok dacára is hajlandónak nyilatkozott a tárca elvállalására. A miniszterelnök ehhez képest Horánszky Nándor kereskedelmi miniszterré való kinevezését már föl is terjesztette a királyhoz s a kinevezés már meg is történt. Ma aztán *Hegedüs* Sándor visszavonulásáról is nyiltan lehet beszélni. Hegedüs első sorban csakugyan megrendült egészségi állapota miatt vonul vissza, de aki az ő kötelességtudását ismeri, azzal is tisztában van, hogy ez egymaga nem birta volna ilyen gyors elhatározásra. Hegedüs Sándor azonban, mint egyébként az egész szabadelvüpárt, maga is át volt hatva attól a meggyőződéstől, hogy az uj parlamenti alakulásnak a kormányzatban is határozott kifejezést kell nyernie. S minthogy egészségi állapota neki ugyis pihenést parancsol, önként ajánlotta fel a miniszterelnöknek, hogy a beolvadt nemzeti párt egyik vezéremberének a kabinetben helyet csinál. A miniszterelnök hálásan fogadta a szabadelvüpártnak tett e kiváló szolgálatot s igy került rá alkalom, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnök a volt nemzeti párt egyik legkiválóbb tagját s a szabadelvüségnek mindenkor bátor harcosát a kereskedelmi tárca vezetésével megkinálhassa s az uj parlamenti alakulást betetőzhesse. Most ez megtörtént. *Hegedüs* Sándor keserüség nélkül válik ki a kabinetből, *Horánszky* Nándor belépését pedig az egész párt a legnagyobb megelégedéssel fogadja. A párt most még az államtitkár-kérdés iránt érdeklődik s bár döntés még nem történt, a szabadelvüpártban ugy gondolkoznak, hogy Horánszky Nándor mindenesetre olyan államtitkárt vesz maga mellé, aki a minisztérium adminisztrációjában kipróbált erő s annak minden csinját-binját jól ismeri.

A miniszterváltozásról a *Magyar Távirati Iroda* a következő, értesüléseinket megerősitő kommünikét adja ki:

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter beadta lemondását. Hegedüs Sándort lemondása felajánlásánál a változott parlamenti konstellációra való tekintetek vezették. Mulhatatlanul szüséges volt ugyanis, hogy a nemzeti pártnak a szabadelvüpárttal való egyesülése, amelyet Széll Kálmán létrehozott, megerősitést és szentesitést nyerjen azáltal, hogy a belépett párt egyik legkiválóbb tagja, Horánszky Nándor által képviselve legyen a kabinetben s igy őt megillető részt nyerjen az államügyek vezetésében és a felelősségében. Hegedüs Sándor, akinek kiváló parlamentáris érzéke közelismert dolog, maga ismételten kifejezte azt a meggyőződését, hogy a volt nemzeti párt egyik tagjának a kabinetbe való belépése a parlamentárizmus követeménye. Ettől a gondolattól vezetve, a legnemesebb önmegtagadással felajánlotta a maga tárcáját, amint annak idején engedett Széll Kálmán meghivásának és elvállalta a kereskedelmi tárcát. A kereskedelmi minisztérium vezetésében beállott változás tehát főleg a szabadelvüpárt megváltozott strukturájának kifejezése és éppenséggel nem áll, hogy a kabinet politikájában a legesekélyebb változás is beállana. Az általános politikai vezetés tovább is kizárólag a kormányelnök kezében marad és már ez okból is, kivált pedig a miniszterelnök és a deszignált jövendőbeli kereskedelmi miniszter között fennálló régi, benső politikai és személyes viszonynál fogva természetes, hogy ez a tárca teljesen a Széll Kálmán miniszterelnök által proklamált liberális elvek szellemében fog vezettetni. Horánszky Nándor tetőtől-talpig szabadelvü ember és a szabadelvü gondolkozásnak csak nemrég is férfiasan adott kifejezést. Képtelenség tehát a kabinetbe való belépését, amint bizonyos oldalról megkisérelték, az agrárius irányzat sikerének feltüntetni, annál is inkább, mert hiszen Horánszky Szepsiben mondott programmbeszédében határozottan állást foglalt az egyoldalu agrárius programm ellen. Horánszky tehát minden tekintetben, kipróbált szabadelvü gondolkozásánál, sok évi parlamentáris multjánál és a parlament minden közigazgatási munkájában való kiváló közreműködésénél fogva és végül annál a nagy rokonszenvnél fogva, a melyet a szabadelvüpártban élvez és annál a nagy tiszteletnél fogva, amelylyel neki a Háznak minden pártja adózik, kiválóan hivatva van arra, hogy elfoglalja azt a diszes állást, amelyre ő felsége kegye a miniszterelnök előterjesztésére meg fogja bizni.

A hivatalos lap — mint értesülünk — holnapi számában teszi közzé a *Hegedüs* Sándor visszalépésére és a *Horánszky* Nándor kinevezésére vonatkozó királyi kéziratokat. Ő felsége Hegedüs Sándort érdemei elismeréseül a vaskoronarend első osztályával tüntette ki.

•

A *Budapesti Tudósító* jelenti: A bucsuzó miniszter előterjesztésére két leghüségesebb és legbuzgóbb munkatársa előléptetésben részesült. *Vértessy* Kálmán osztálytanácsos, az elnöki osztály főnöke a miniszter tanácsosi, dr. *Hollán* Sándor segédtitkár pedig a miniszteri titkári cimet és jelleget nyerte. Holnap közzé fog tétetni a jelentés a kereskedelmi miniszteriumnak Hegedüs Sándor miniszterségе alatt történt három évi működéséről. Hegedüs Sándor a napokban bucsuzik miniszteriumától, mire *Horánszky* Nándor fogadja a miniszterium tisztelgését. A jövő héten *Hegedüs* Sándor több heti üdülésre a délvidékre utazik.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség	**56—12**
Kiadóhivatal	**54—39**

KÜLFÖLD.

A délafrikai ló-panama. Az angol lapoktele vannak azoknak a visszaéléseknek a birálatával, melyek a magyarországi lóvásárlások körül a megbizottak és közbenjárók részéről elkövettettek. A *Morning Post*, utalva a most közzétett hivatalos aktákra (kékkönyv), azt mondja, hogy a kormány vétkes könnyelműséggel járt el. Ám azokban a tudositásokban, melyek hozzánk eddigelé a kékkönyv tartalmáról érkeztek, semmi olyat nem találunk, ami a londoni sajtó általános megbotránykozását igazolná. Egy szakértői véleményt szerint, mely szintén benn van a kékkönyvben, a magyar lovak szemre szépek ugyan, de a gyakorlati használatra kevéssé alkalmasak. Ez a vélemény bizonyára csakis a délafrikai viszonyokra vonatkozik; már pedig ismeretes, hogy az európai lovak legjobbjai sem birnak megküzdeni a transvaali klimatikus viszonyokkal, ugy, mint az ott tenyésztett honi lovak, amelyek e részben szivósabbak minden más állatnál. Figyelembe veendő továbbá az is, hogy az angol hadseregben nem kiméltek eléggé az állatokat, melyeket Fiumétól Transvaalig a hosszu tengeri utamugy is szörnyen megviselt. A kékkönyvből ugyanis kitünik, hogy a hadjárat folyamán *Roberts* és *Kitchener* sürgősen kérték a lóanyag szaporitását, mire a *hadügyminiszter* ismételten azzal válaszolt, hogy a tábornokoknak a *lovakkal való takarékoskodást* és az *állatok lehető kiméletét* ajánlotta figyelmükbe. Később is részletes utasitásokat kapott Kitchener, melyek a *lovak pihentetésére* irányultak. Ez utasitásokra *Kitchener* ismételten azzal válaszolt, hogy a lovakat, a hadmüveletek sikerére való tekintettel, jobban már nem lehet kimélni.

A *harctéri eseményekről* a következő táviratok vannak előttünk:

London, március 4.

Lord *Kitchener* jelenti Pretóriából, hogy a multheti harcokban elesett 69, megsebesült 15, fogságba esett 903 és megadta magát 105 boer. *Kekevich* és *Greenfels* csapatai üldözik *Delarey* hadát, amely állitólag kis csapatokra oszlott. *Methuen* egy ezreddel Vryburgból Lichtenbergbe ment, hogy elvágja az ellenség utját.

London, március 4.

A *Standard* jelenti Klerksdorpból e hó 1-éről, hogy *Gondonop* csapata, amely a podgyász-csapatot kisérte, 580 emberből állott és két tábori, két Maximféle és egy pompon-ágyuja volt.

Henrik herceg Amerikában. Az Egyesült-Államokban utazó porosz királyi herceget egész utján mindenütt nagy ovációval, nyájasan, barátságosan, sokszor lelkesedéssel fogadták. A legmelegebb ovációkban *Cincinnati*ban részesült a herceg, ahol körülbelül százezer német lakik. *St.-Louis*ban a herceg, a tiszteletére adott lakomán, megköszönte a polgármester üdvözlését és kijelentette, hogy őt szerfölött meghatotta az a vendégszeretet és szivesség, amelylyel mindenütt találkozott. Önök tudják, — mondotta azután — hogy Németország mindenkor kész az Atlanti-Óceánon keresztül üdvözletet váltani és kezet szoritani, ha arra való készséget talál. Oly nemzetnek vagyok a képviselője, amely mindenkor harcra kész, de nem harcra vágyó. Uralkodóm mindig a béke védője és békét akar tartani a nemzetekkel. Az önök országának terjedelme, kereskedelmük és pénzforrásaik nagysága mély benyomást tett. Ugy találom, hogy az Egyesült-Államok megérdemlik, hogy barátságban legyen velök a világ.

*Chicago*ból jelentik, hogy mikor Henrik herceg az 1. ezred fegyvercsarnokában rendezett zeneünnepélyre hajtatott, az összegyült embertömeg mindenütt élénk ovációkban részesitette. A herceghez üdvözlőbeszédet intéztek és felköszöntötték. A *herceg* köszönetet mondott ezért és kiemelte, hogy a most hallott szavak a legszebbek, amelyeket valaha a német hazáról és a német nemzetről mondottak. Erre bál következett. A herceg éjfélig maradt a teremben, azután pedig a szépmüvészeteknek közvetlen szomszédságában levő palotájába ment, ahol megvacsorált.

Ami az *amerikai sajtó* magatartását illeti, a lapok hangja — elmulván az első üdvözlések napjai — most már kissé hüvösebb. Sőt egyik-másik lap igen éles hangon ir a hercegnek a hirlapirók bankettjén tartott ismeretes beszédéről. A politikai körök egy része ugy vélekedik, hogy a német császár talán valamivel jelentékenyebb alkalmat választhatott volna ki öcscsének ünnepeltetésére. Mások azt mondják, hogy Amerika a keresett és adó fél s hogy ezzel szemben Németország csak a maga hasznát keresi.

A *kanadai kormányt* értesitették, hogy *Henrik* herceg a *Niagara-zuhatag* megtekintése alkalmával, mint magánember lép Kanada földjére. Az *ontariói kormányzó* azonban mégis kiküldi képviselőjét a *herceg üdvözlésére.*

Chicago, március 4.

A mai ünnepi lakomán a polgármester Henrik herceget éltette és utalt arra, hogy egy tartós és növekvő barátság záloga van abban a tényben, hogy az összes amerikai városokban, falvakban és farmokban százezrekre menő német-amerikai lakik, akik fogadott hazájukhoz mindha élő hivek, hazájuk iránt szivükben soha meg nem szünő szeretetet őriznek meg. Henrik herceg szivélyesen mondott köszönetet fogadtatásáért, utalt Chicago hatalmas fejlődésére és a város jólétére és virágzására üritette poharát.

HIREK.

Budapest, március 4.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. Február 28-án uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **Személyi hir.** *Kossuth* Ferenc a függetlenségi és 48-as párt elnöke, ma délelőtt visszaérkezett Olaszországból. Kossuth az uton meghült s most ismét ágyba kellett lefekünie.

— **A király itthon.** A király a mai délelőttöt dolgozószobájában töltötte. Déli egy órakor kikocsizott és látogatást tett *Benczur* Gyula mütermében, ahol modelt ült a mesternek az angol király számára készülő arcképéhez.

— **A primás udvarából.** *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás egészége napról-napra javul és igy alapos a remény, hogy a husvéti ájtatosságokat a Mátyás-templomban ő végezheti. *Kohl* Medárd püspök és *Andor* György titkár állandóan a hercegprimás társaságában van. A hercegprimás az eddigi megállapodások szerint pontifikálni fog az április 11-én a nemzeti ünnep alkalmából tartandó hivatalos nagy ünnepi misén a Mátyás-templomban és ezután, ha az időjárás is engedi, hosszabb tartózkodásra *Balatonfüredre* megy.

— **A román királyi pár Abbáziában.** Károly király és neje, a költőkirályné, mint minden évben, ugy az idén is Abbáziában fogják tölteni a husvéti ünnepeket. Bécsből táviratozzák, hogy a román királyi pár már e hó 20-án érkezik Abbáziába és több hétig marad ott.

— **A pápa jubileuma.** Rómából táviratozzák, hogy *Vilmos* császár a pápának jubileuma alkalmából egy pompás állványos órát fog ajándékozni, amelyet a jövő héten Loe tábornok fog átnyujtani a Vatikánban. *Ferencz József* király nagyobb pénzösszeget ajánlott fel a jubileum alkalmából.

— **Teleautograf.** A páris—lyoni telefonvezetéken ma érdekes kisérleteket tettek *Ritchie* francia mérnök uj találmányával, a teleautográffal, amely telefonikus uton közvetiti az irást. A kisérletek beváltak, csak éppen annyi javitani való van még a nagyjelentőségü találmányon, hogy a fölvevő-készüléken az irás ugy jelenik meg, mintha reszkető kéztől származnék. A feltaláló ezen a bajon hamarosan segiteni fog és aztán a kisérleteket a minisztériumokban fogják folytatni.

— **Csávossy Béla kitüntetése.** *Csávossy* Béla országgyülési képviselő a minap ünnepelte tizéves háznagyi jubileumát. A király ez alkalommal — mint a hivatalos lap mai száma közli — a közügyek terén szerzett érdemei elismeréseül a *magyar királyi udvari tanácsosi cimet díjmentesen adományozta neki.*

— **A kalocsai érsek Rómában,** *Császka* György kalocsai érsek dr. *Günthec* Antal országgyülési képviselő társaságában Budapestről *Rómába* utazott, ahol mintegy két hétig marad.

— **Waldeck-Rousseau állapota.** A mai jelentések szerint a francia miniszterelnök állapota kielégitő. Az orvosok ma ismét megvizsgálták a vállát, amelyet a miniszterelnök már nem fájlal. Holnaptól fogva az orvosok masszirozni fogják a miniszterelnök vállát és biznak benne, hogy Waldeck-Rousseau 10—12 nap alatt teljesen felgyógyul. Az arcon szenvedett sebesülések nem mélyek és már beheggedtek; *két nap mulva a miniszterelnök ismét átveszi az ügyek vezetését,* de egyelőre nem mozdulhat ki a szobából.

— **A drótnélküli táviró.** *London*ból jelentik, hogy a felsőházban *Londonderry* márki főpostamester a kormánynak a drótnélkül való táviratozás kérdésében való állásfoglalására nézve hozzáintézett kérdésre azt válaszolta, hogy a postahatóság ezt a kérdést nagyon fontosnak tartja, de a táviratozásnak ez a módja, ha magántársaságok kezében van, megzavarhatja az admiralitás komolyabb kisérleteit. Amig ezeket az aggodalmakat el nem oszlatják, a postahatóság *nem engedheti meg Marconinak, hogy az angol vizeken át a maga módszere szerint való hirközvetitést rendezzen be.* Az admiralitás, amely ezidő szerint nagyterjedelmü kisérleteket tesz, most tanulmányozza ezt a kérdést.

— **Lauka Gusztávné.** *Lauka* Gusztáv, a magyar irodalomnak egyik igazán tiszteletreméltó veteránja, ez idő szerint nyolcvanhárom esztendős és — fiatal házasember. Szép aggságában bizonyára része van annak is, hogy idejekorán itthagyta az ideggyilkoló, lármás Budapestet. Elvonult Nagy-Becskerekre a régi tisztes udvarházba és nyugodalmasan, csendben él a patriárkális kis világban. Akadt gondviselése is az öreg urnak. Derék öreg nő, aki vele vénült s a szellőtől is megóvta a gazdáját. Szeliden, de állandóan zsörtölődött vele az afféle kiruccanások miatt, amiket könnyelmü perceikben megengednek maguknak az öreg urak. Például töltött káposztát esznek vacsorára, vagy panyókára vetett felöltővel sétálnak az olyan tavaszi verőfényben, aminek még foga van. S az ifju kedélylyel megöregedett öreg költő háladatos a gondviselésért és ma feleségül vette öreg házvezetőnőjét, Babinszky Katalint. Huszonhárom esztendő óta élnek egy fedél alatt s ennyi szép nagy idő után kapta meg az öreg néni azt a tisztes rangot, hogy ezután Lauka Gusztávné a neve.

— **A latin nyelv az érettségi vizsgán.** *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter érdekes és egyuttal hasznos reformot léptetett életbe. Az érettségi vizsgákon eddig a latin nyelvnél a magyarról latinra való forditás volt gyakorlatban. A miniszter ezt a gyakorlatot akként változtatta meg, hogy az ifjuság az érettségin ezentul latinról magyarra fog forditani. Átmenetileg azonban akként intézkedett a miniszter, hogy az idei vizsgálatokon minden érettségit tevő ifju két tézist kap és a vizsgázóra bizzák, hogy magyarról latinra, vagy latinról magyarra akar-e forditani.

— **Házasság.** Nagy diszszel és pompával ment végbe ma délelőtt a főuri társaság két kedvelt tagjának egybekelési ünnepsége. Gróf *Károlyi* Lajos, gróf *Károlyi* Alajos volt londoni nagykövet fia esküdött örök hüseget gróf *Széchenyi* Hannának, gróf *Széchenyi* Béla koronaőr leányának, gróf Széchenyi István unokájának. A budai várpalota pazar pompáju Szen-István kápolnája méltó miliője volt a szinpompás esküvői képnek. A kápolna két oldalán cobolyprémes, aranysujtásos s pompázó diszruhás urak, selyemruhás, ősi ékszerekkel, drága csipkék- és prémekkel ékeskedő hölgyek foglaltak helyet. A főhajóval szemben levő karzat teles-teli volt mosolygó gyermekarcokkal, akik tavaszt varázsoltak a szorongásig megtelt várkápolnába.

A násznép sorában jelen volt Budapesten időző arisztokráciánk csaknem minden tagja. Ott voltak: Lichtenstein herceg főudvarmester, Eszterházy Miklós herceg és neje, Odescalchy herceg, gróf Széchenyi Gyula ő felsége személye körüli miniszter, Horánszky Nándor, gróf Andrássy Gyula, gróf Andrássy Tivadar és neje, gróf Andrássy Géza és Sándor, gróf Dessewffy Aurél, gróf Dessewffy Emil, gróf Batthyány Lajos neje és leánya, gróf Szapáry Pál és neje, König osztálytőnök, gróf Széchenyi Domokos, gróf Széchenyi Imre, gróf Draskovich Dénes, ifjabb gróf Draskovich János, gróf Apponyi Albert és neje, gróf Teleky Tibor, és neje, gróf Apponyi Lajos neje és leányai, gróf Apponyi Antal, gróf Széchenyi Viktor és neje, gróf Festetich Taszilo, neje és leányai, gróf Festetich Vilmos özvegy Révay báróné, báró Révay Gyula, báró Révay Simon, gróf Zichy-Ferraris Manó, Blaskovich Elemér, báró Dániel Ernő és neje, gróf Károlyi Sándor, gróf Károlyi István és neje, gróf Khuen-Héderváry Károly, gróf Erdődy Frigyes stb.

A polgári esketést az I. kerületi anyakönyvvezetői hivatalban *Komlódy* Gyula anyakönyvvezető végezte és szép beszédet intézett az ifju párhoz. A polgári esküvőnél *Károlyi* László és *Erdődy* Frigyes grófok voltak a tanuk. Innen a násznép a várkápolnához hajtatott s a kápolna előcsarnokában gyülekezett, majd orgonaszó mellett vonult be a kápolnába. Elől az esketést végző győri püspök, gróf *Széchenyi* Miklós a menyasszony rokona, *Kanter* apáttal, *Várady* Sándor kanonokkal, *Gond* Ignác stomfai esperes plébánossal, *Kolányi* apáttal és dr. *Balics* Lajos nagyczenki plébánossal. Utánuk a násznagy, az ősz gróf *Széchenyi* Sándor, piros szegfűbokrétával diszitett násznagyi bottal, — a menyasszony, csipkediszszel diszitett lehér selyemruhában s a vőlegény aranysujtásos barna dolmányban, fekete bársony mentében. A vőlegényt *Apponyi* Adél grófnő és *Széchenyi* grófnő nyoszolyóleányok, a menyasszonyt gróf *Apponyi* Gyula és gróf *Széchenyi* Domokos vezették. A mátkapár nyomában *Festetich* Alex grófnő ment vőfélyével, gróf *Berchtold* Lipót londoni attaséval és gróf *Széchenyi* Frigyes *Ambrózy* Teréz bárónővel. Az örömapa, gróf *Széchenyi* Béla özvegy *Károlyi* Alajosnét vezette, gróf *Festetich* Tasziló *Károlyi* Lászlóné grófnőt, gróf *Széchenyi* Imre özvegy báró *Ambrózy* Lajosnét, gróf *Draskovich* Dénes *Teleki* Tiborné grófnőt. A hölgyek nagyobbrészt magyarruhát viseltek, a nyoszolyóleányok gyöngyös pártát, az asszonyok villogó ékszereket, kincset érő diadémokat.

Az esküvői szertartást gróf *Széchenyi* Miklós győri püspök végezte fényes segédlettel.

A szertartás után a győri püspök rövid beszédet intézett a mátkapárhoz, majd megkezdődött a mise, amely után orgonaszó mellett vonult ki a fényes násznép és esküvői vendégsereg a kápolnából.

A fogatok gróf *Széchenyi* Béla budai palotája előtt állapodtak meg, ahol villásreggeli volt a vendégek tiszteletére. Gróf *Károlyi* Lajos és ifju neje ma délben a vőlegény stomfai birtokára utaztak s a stomfai kastélyban töltik mézesheteiket. A grófi palotába déltájban százával érkeztek az üdvözlő táviratok. *Széll* Kálmán miniszterelnök levélben gratulált gróf *Széchenyi* Bélának és az ifju párnak.

*

Berkovits Herman Andrásóczról elljegyezte *Katcz* Rózsika kisasszonyt Zugáról.

— **Pör egy képes-levelezőlap miatt.** Pozenben az állami ügyészség *lázitás cimén* perbe fogott négy kereskedőt, akik olyan képes-levelezőlapokat készitettek amelyeken a wrescheni eltéltek nyomoruságа volt ábrázolva. Egy asszony betegen fekszik s ágya körül sirnak gyermekei. Az ügyészség elfogatási parancsot adott ki a kereskedők ellen, akik a levelezőlapokat forgalomba hozták, a képeket pedig elkoboztatta.

— **Hazajött az altábornagy fia.** Papp Béla, a közös hadseregnek Kolozsvárott állomásozó altábornagya tegnap Fiumébe utazott. A Mária Valéria nevü Lloyd gőzös egy koporsót hozott neki, azt kellett átvennie. A koporsóban a fia érkezett meg Khinából. Egészségesen a fiatal katona életerősségével ment oda a gyerek s ime igy hozták haza. Papp Lajos kadét volt a haditengerészetnél és egy ostrom alkalmával ölte meg a khinai puska golyója. Azóta már elcsendesedett a khinai vihar s a homoksirból kiásták a fiatal katonát s hazahozták, hogy eltemessék a kolozsvári temető földjébe. Oda legalább kilátogathat hozzá az öreg katona, a kinek becsületére és szomoruságára nőtt fel ez a szép, derék fiu.

— **A tenorista inggombjai és háromszáz koronája.** Néhány ujság részletesen és alaposan megtárgyalt egy pikáns kis mesét, amelyben egy mágnáson és egy tenoristán kivül egy pár inggomb és háromszáz korona szerepel. Arról volt szó, hogy egy tenorista, aki nemrég került a Magyar Kir. Opera kötelékébe, valamely előkelő mágnás estélyén énekelt, azután honorárium fejében egy pár huszforintos inggombot kapott s ezt visszaküldte, mire a mágnás 300 koronát küldött honorárium fejében, amit a tenorista — művészetének letaksálását látván benne — szintén visszaküldött egy nem éppen udvarias levél kiséretében. A mesét jó hosszu lére eresztették, kicifrázták, megmosolyogták. Ma aztán kisült róla, hogy — mese. Igaz benne annyi, hogy a tenorista csakugyan énekelt a főur szoaréján, csakugyan kapott egy pár inggombot, ma d meg háromszáz koronát. A többi — mese. Az igazság ellenben a következő:

Mikor a gróf felkérte a tenoristát, hogy énekeljen nála, egyuttal kérdést tett a *tiszteldijról* is. Mire a tenorista elkezdett szabadkozni és kijelentette, még pedig ismételten, két tanu előtt, hogy Budapesten uj ember lévén szerencséjének tartja, ha olyan diszes társaságban énekelhet. A mágnás ezt köszönettel tudomásul vette, az estély után pedig *egy garnitura gyémántos inggombot* küldött a tenoristának, aki ezt azzal küldte vissza, hogy ilyen garniturát 20 forintért vett nemrég valamely fővárosi ékszerésznél. A mágnás, aki mellesleg néhány száz frankért vette a gombokat Párisban, nem vette tragikusan azt, hogy ajándékát visszakapta, hanem az énekért járó tiszteletdij fejében 300 koronát küldött az elégedetlen tenoristának. A tenorista ezzel sem volt megelégedve és *február 28-án* kelt levelében erre azt irta a mágnásnak, hogy *mellékelve* visszaküldi a 300 koronát, mert ezzel művészétét letaksálva látja. A gróf nagyot kacagott a tenorista szokatlan hangu levelére és keresve-kereste a 300 koronát azzal a szándékkal, hogy *az Operaház Nyugdijintézetének* adja. De hiába kereste, mert az önérzetes művész csak *elvben* küldte vissza a honoráriumot, *de elfelejtette a levélbe betenni.* Ugy látszik, hogy tévedését maig sem vette észre, mert az operaházi nyugdijintézetnek szánt háromszáz koronát a gróf maig sem kapta meg. Ez volt a dolog igazi története, amelynek befejezéseül ideirhatjuk a mese szereplőinek a nevét is. A mágnást gróf *Zichy* Jenőnek, a tenoristát *Burrián* Károlynak hivják.

— **Feszty Árpád ünneplése.** *Feszty* hármas képét a mücsarnokban tegnap több mint száz képviselő tekintette meg. A társaság *Daniel* Gábor alelnökkel a kiállitás bezárta után vonult a mücsarnokba, hol Feszty Árpád személyesen fogadta a vendégeket és érdekes magyarázatokkal szolgált a triptichon mütörténelmi jellegéről. Innét a társaság a Drexler-vendéglőbe hajtatott, hol fényes lakomát rendeztek a művész tiszteletére. *Dániel* alelnök Feszty Árpádot köszöntötte fel, utána *Szivák* Imre, *Gajári* Ödön, *Kammerer* Ernő, *Nesszy* Artur, *Kaffka* László stb. szólaltak fel, méltatva Feszty érdemeit és ama óhajnak adva kifejezést, hogy a hazai művészetnek még sokáig szolgálhasson az az erő, mely ily nagyot alkotott. Feszty meghatva köszönte meg a fényes ováiót, mely — ugymond — sarkalni fogja őt a további müködésre. A társaság lelkes hangulatban hajnalig maradt együtt.

— **Két körözés.** A rendőrség és az ügyészség körözik dr. *Dobrin* Tivadar budapesti ügyvédet, aki egy ezerkoronás váltóra dr. *Kern* Géza orvos nevét hamisitotta s azután megszökött. A váltóhamisító ügy-

védnek vörös haja és bajusza van, Boulanger-szakállt visel s nagy orra van. — A rendőrség körözi inczeli *Szőts* András kolozsvári születésü 52 éves nyugdijas csendőrőhadnagyot, aki eltünt a fővárosból.

— **Szerencsétlenség a bányában.** A Resiczabánya melletti Domán községben az osztrák-magyar államvasuttársaság Almásy nevü szénbányájában az elmult éjjel bányalégrobbanás történt. Egy hatvan méter vastagságu szénréteg beomlott. A munkásokat *három kivételével* kimentették. Ez a három ember valószinüleg áldozata lett a szerencsétlenségnek.

— **Hogyan szabadult ki Miss Stone?** Egy francia lap a következő szellemes módon irja meg, hogy miképpen szabadult ki Miss *Stone* a szomoru fogságból:

A rablókapitány nagyon udvariasan és igazi müvelt ember módjára viselkedett. Olvasta a *Timest*, melyből értesült, hogy milyen nagy érdeklődéssel tekint Európa foglyainak sorsa elé. Kiváló éleslátással számitotta ki, hogy hány dollárt követelhet a fogolyért. A kapitány jóindulatu és mozgékony ember, akiben szerencsésen párosul a bolgár paraszt jósága, a rablókapitány ügyességével. Kisérői csupa marcona alakok voltak. Első találkozásunk alkalmával, a kapitány megnyugtatott a kisasszony állapota felől.

— Érdekünkben van — mondta — hogy jól bánjunk a fogolylyal, aki sok pénzt ér, szeretjük és jól bánunk vele, mint az olyan tőkével szokás, amely gazdag kamatokat hoz. A hegyi levegő is jól szolgál a kisasszonynak. Igaz, hogy télen nagyon hideg van nálunk, de a hőmérő sohasem sülyed harminc fokra. A kisasszony minket is szeret s tudja, hogy sok európai hölgy irigykedik reá. A kisasszony nekünk köszönheti, hogy a nagy lelki emociókat megismerhette, igy a borzongást, a rémületet és a hirnév gyönyörét. Ezért nagyon hálásak is irántunk a hölgyek s elismerésük jeléül prédikálják az evangeliumot. Megtanitottak arra is, hogy miképp kell *oxtailt* és *brandy-sodát* készitení. Szóval: igen szép családi életet éltünk. Mi rablók ugy éreztük, hogy egy kis romantikát sikerült belevinni mindennapi életünkbe. Ezért kell a kisasszonyért több váltságdijat fizetni, mint más fogolyért. Miss Stone nagy dolgokat élt át társaságunkban. Gondolják meg: ez a hó, ez a metsző északi szél és a feneketlen hegyszakadékok. Ez is megér egy pár ezer dollárt. Különben, ha holnap elhozzák a váltságdijat, bepillanthatnak a kulisszák mögé s bizonyosan meg lesznek elégedve. Good bye!

Igy szólt a kapitány. Másnap, nagy hidegben kocsira ültünk. A váltságdijat külön kocsira tettük s elindultunk. Hat katona kisért bennünket. Ezek a katonák jól ismerték a rablókat s meleg barátság füzte őket hozzájuk. A lovak husig jártak a hóban. Hirtelen ostorpattogás és bolgár káromkodás hangzott. Miután egy zugó hegyi patakon is átkeltünk, a brigantik tanyájára érkeztünk, ahol a legszivélyesebben fogadtak bennünket. A rablók kezet fogtak a katonákkal. Miss Stone pedig látható örömmel és fehér házi kötényben szaladt elénk. Kevéssel utóbb teát hordtak körül, a kapitány pedig lopott tehenek édes tejével kinálgatott.

Végre ütött a válás órája. A brigantik egészen a hegyszakadék ajtajáig kisérték bennünket s bucuzáskor igy szóltak:

— Térjenek csak vissza abba a neveletlen világba. Mi szivesebben maradunk itt. A sajtó most már nem fog beszélni rólunk s mi nyugodtan élhetünk. Nem fogjuk mi bántani ezentul a közönséges parasztokat sem, hanem teljesen visszavonulunk a magánéletbe! Éljenek boldogul! A mi szép napjaink letüntek!

Igy szóltak s eltávoztak.

— **Kitüntetett tudós.** Dr. *Istvánfly* Gyula egyetemi tanárt, a központi szőlőszeti kisérleti állomás és Ampelologiai Intézet igazgatóját az orrasi Academie des Sciences Lettres et Arts levelező tagjának választotta. Orras szülővárosa Clusiusnak a magyar gombaismeret s általán a tudományos gombászat megalapitójának s a választás elismerése Istvánfi Clusiusról kiadott tanulmányainak.

— **Tüz egy kalapkereskedésben.** *Nagy* Malvin divatáru üzletében, amely a Korona-utca 6-ik szám alatt van, ma este fél nyolc tájban tüz ütött ki, mely csaknem az egész üzletet elhamvasztotta. Az üzletet este hét órakor zárták be. Fél óra mutva a járókelők észrevették, hogy az üzletből füst tódul ki. Rögtön értesitették a tüzoltóságot s csakhamar ott termett a IV-ik és V-ik kerületi őrség, amely azután eloltotta a tüzet. Ekkorra azonban már csaknem az egész berendezés és felszerelés a lángok martaléka lett. A kár körülbelül 3—4000 korona.

— **Halálozás.** *Kondcz* István belügyminiszteri osztálytanácsos marczegi 47 éves korában Grácban meghalt szivbajban. Halálát felesége, született báró *Ptaffuf* Lili és nővére, *Bochkor* Károly egyetemi tanár felesége gyászolják.

— **Veszedelembe jutott tüzoltók.** A Bástya-utca nyolcadik számu házának pincéjében ma tüz ütött ki s a kis pincetüz majdnem olyan végzetes volt a tüzoltókra nézve, mint az óriás Concordia-malom égése. Egy Kollassek Gyula nevezetü pincér vezetésével ugyanis két tüzoltó, Boda József és Molnár Károly behatolt a pincébe s már vagy tiz percig voltak lenn a nélkül, hogy életjelt adtak volna magukról. A parancsnok végre is megsejtette, hogy lenn valami baj van s nyolc tüzoltót küldött a három ember után. Mind a hármat eszméletlen állapotban találták meg a pince agyagos padlóján. A mentőknek kellett eszméletre hozni őket.

— **A gyászszónok és más egyéb.** Egy amerikai lapban kedves kis apróhirdetés jelent meg. Semmi más nem volt benne, csak éppen ez:

> **Gyászbeszédek.** Alulirott kitünő köszönetnyilvánitások alapján gyászszónoknak ajánlkozik. Azonkivül leckét is ad a latinból, franciából, görögből, mathematikából stb. A beszédeket nem olvassa, hanem emlékezetből mondja el Hermann *Bennhold*, Central Avenue 920 Teleph.: Clarke 663. Fiókhivatal: Grove Str. 273.

Ugy látszik, Amerikában is nehéz lett már az élet.

— **A szegedi gyorsiróverseny.** A szegedi gyorsiróversenyre utazó tanárok, szaktársak, tanulók, gyorsirónők, gyorsirókörök és egyesületek tagjai s az ügy barátai mérsékelt utazási jegyre tarthatnak igényt a következő vasutakon: Az aradi és csanádi egyesült vasutak összes állomásairól *Szegedre és vissza* a II. osztályban utazók az elindulásnál váltandó egy egész III. osztályu, III-ik osztályban utazók pedig egy egész katona-jegygyel utazhatnak oda és vissza. A cs. kir. szab. Déli Vaspálya Társaság összes magyar állomásairól Budapestig és vissza az elindulásnál váltandó egy egész első osztályu jegygyel a II. osztályban és egy egész második osztályu jegygyel a III-ik osztályban oda és vissza. A M. Kir. Államvasutak a Kassa-Oderbergi Vasut és a Győr—Sopron—Ebenfurti Vasut is meg fogja adni a szokásos kedvezményt. A versenyre utazó közönség a gyorsirókör elnökségével jelentkezzék levében, amelyben a neve, állása, foglalkozása, pontos lakcime, a használandó vonalszakasz és kocsiosztály meg legyen jelölve, hogy a szükséges igazolványok kiállitása és szétküldése akadálytalan legyen.

— **Letartóztatott sikkasztó.** *Steiner* Gusztáv Adolf francfeldi születésü 25 éves joghallgató, aki dr. *Kiss* Károly budai ügyvéd irodájában volt alkalmazva — mint megirtuk — e hó 23-án *huszezer* korona elsikkasztása után megszökött. *Steiner* Gusztáv mint két budai ház tömeggondnoka követte el a sikkasztást s miután megszökött, Ujpestről levelet irt a főnökének. A rendőrség tüvé tette érte az egész fővárost, de nem találták sehol sem. Ma azután Érmihályfalváról kapott értesitést a rendőrség hogy Steinert az odavaló csendőrség letartóztatta. Steiner szökése után leborotválta szakállát s igy nagyon hasonlitott Kecskeméthy Győzőhöz, a főváros félmilliós tolvajához. Az egyik csendőr is Kecskeméthynek nézte s mint ilyent tartóztatta le. Csak megmotozásakor tünt ki, hogy nem Kecskeméthy, hanem Steiner Gusztáv Adolf. A letartóztatott sikkasztót felhozzák a fővárosba.

— **Elfogott lakásfosztogatók.** A mult hónap hatodikán álkulcsos lakásfosztogatók betörtek *Szunyogh* Zsigmond földbirtokos József-körut 13. szám alatt lévő lakásába és onnan ötszáz koronát érő ezüst evőeszközt elloptak. A rendőrség kinyomozta, hogy a tolvajok *Szvercsko* Antal 19 éves, *Kőrösi* Sándor 20 éves géplakatosok és *Schneider* József 21 éves ácssegéd voltak. Az ezüstnemüeket a tolvajok *Winternitz* Dávid 49 éves ószeres közvetitésével részben összetörve, részben ép állapotban *Szamkó* Gusztáv 46 éves ékszerárusnak adták el. A rendőrség valamennyit letartóztatta és átkisértette az ügyészséghez.

— **Családi dráma Bécsben.** *Bécsből* jelentik, hogy *Hubatka* Károly volt tengerésztiszt, a *Reichswehr* társszerkesztője, az egyik csehországi grafitgyár igazgatósági tagja és főrészvényese ma reggel megölte feleségét és aztán öngyilkosságot követett el. Hubatka feleségével, aki egy gazdag fiumei gyárosnak a leánya, nem élt bolog családi életet és egyesek ennek tulajdonitják a tragikus esetet, mások ismét pénzügyi zavart emlegetnek.

— **Fővárosi Orfeum.** *Waldmann* Imrének gyorsan népszerüvé vált és közkedveltségre szert tett *Fővárosi Orfeuma* márciusi programmjával, csupa uj és érdekesnél-érdekesebb dolgokkal mulattatja a közönséget. *Ariel és Loubé* a komikus kerékpárosok, *Thorns* excentrikusok és a mindig nagy tapssal fogadott *Baumann* Károly magyar komikus, rászolgálnak az elismerésre. A müsor fénypontja a *Le Dante*, akik énekkel és táncczal hóditanak. A *Pajkos lelkek* cimü operett-jelenetben egész sereg gyönyörü fiatal énekesnő szerepel fényes kosztümben. *Billie Burke* angol énekesnő és *Bauer* Róza bécsi dalénekesnő éneke mindig nagyon tetszik. *Horlos* nyujtó-tornászok mutatványai és *Solovas* mutatványai a függő rudakon vakmerőségükkel és tökéletességükkel tünnek ki. Még sok különlegességen kivül nagy vonzóereje van az *Egy éjjel Versaillesben* cimü pompás balletnek, amelyet mindig zajosan megtapsol a nagy közönség. Az Orfeum minden este egészen megtelik és ezért ajánlatos a jegyet jó előre megváltani.

— **Cigányzene a Telefon Hirmondóban.** Ma este előfizetői szórakoztatására a Telefon Hirmondó cigányzenét fog közvetiteni. A cigányzene-közvetités, mely az Elite- és az Emke-kávéházból lesz hallható, 8 órától 11 óráig tart, de megszakitást szenved 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi tőzsdezárlatokat (berlini, frankfurti és párisi tőzsdetudósitás) olvassák fel és fél 10—10 óráig, mikor napirendszerinti esti olvasás következik, melynek keretében a legujabb hireit és táviratait olvastatja fel a beszélőujság. A cigányzene egyes darabjainak kezdetére riadójellel hivja fel előfizetői figyelmét a Telefon Hirmondó.

(x) **Sápkóros fiatal leányok** használják fejlődési korban a Kriegner-féle tokaji Khina vasbort. Üvegje 6 korona. Kis üveg 3 korona 20 fillér. Kapható a Korona-gyógyszertárban Budapest, Kálvin-tér.

Szezonversek.

I.

Aida.

Ki dalnokát rég nem kereste,
A múzsa rám szemet vetett, —
Tehát, bár mást akartam este,
Uzök szezon-költészetet.

Hanem a lelkem messze néz el,
Oda, át esőn és ködön,
Ahol most W. *Krammer* Terézzel
Aida megy, — *Aida* jön!

Magyar dalműnek házatáján
Irtásra kerül a vadon:
Légy üdvözölve, szép királylány
Es a magyar szó, ajkadon!

II.

Márciusi hó.

Drága donna, szőke donna,
Adja ide kis kacsóját,
Es figyeljen jól reám!

Drága donna, szőke donna,
Szivem ifjú királynője!
Ajka piros vánkosára
Egő csókom hódolatját
Óh be hányszor tettem már le,
Én, a csóknak lánglovagja,
Boldogságban semmisülve, —
S most figyeljen jól reám!
Drága donna, szőke donna,
Tudja-é, mit gondolok!!

Azt, hogy sokszor csókoloztunk
Négykor, ötkor, hatkor, hétkor,
Hétfőn, kedden, szerdán, aztán
Elsején s a hónap végén,
Januárban, februárban,
De még soha, de még soha,
Bimbó-bontó, illat-ontó,
Napsugáros, illatáros
Kivirágzó kikeletkor,
Mikor bűnös bűvölettel
Átvonaglik a szivünkön
A természet gerjedelme,
Ós szerelme: a tavasz!

Drága donna, szőke donna, —
Nézzen csak ki ablakából:
Ujra eltünt a tavasz!

III.

A budai ibolya.

Ah érzed-é a levegőben,
Mint reszket már a kikelet, —
És egyre hőbben, vakmerőbben
Sohajt egy vágy a föld felett:

Valami kinos, halk bubánat,
Kéjben vonagló gyötrelem,
Halálos epedés, utánad,
Oh uj tavasz, nagy szerelem!

Hiába, hogy künt a határban
Ma este ujra csak havaz', —
A felhőn túl a napsugárban,
Már ibolyázik a tavasz.

Hiv a hegyekbe nemsokára
Budának bűvös mosolya,
A hol a maga szemepárja
Kacag reánk: az ibolya!

Mig fönt dalát madárka zengi,
Bolyongunk hegyen-völgyön át, —
S ahol nem láthat senki, senki,
Megcsókolok egy ibolyát.

(G—ly.)

FŐVÁROS.

(*) **A Kossuth-mauzoleum.** A Kossuth-mauzoleum építésére beadott pályatervek megvizsgálására kiküldött zsüri ma tartotta alakuló ülését. A zsüri elnöke *Matuska* Alajos, tagjai *Hauszmann* Alajos, *Cigler* Győző, *Pucher* János, *Kauser* János, *Lechner* Ödön, *Rauscher* Lajos, *Zala* György, *Kann* Gyula, *Heuffel* Adolf, középítési igazgató és gróf *Festetich* tanácsjegyző. A zsüri konstatálta, hogy tizenhárom tervet adtak be s kiküldötték *Lechner* Ödön, *Zala* György és *Heuffel* Adolf bizottsági tagokat, hogy a modeleket legjobb belátásuk szerint helyezzék el. A pályázók holnap kezdik meg a modelek fölállítását s a zsüri a jövő hét folyamán fogja megkezdeni a bírálatot. A föltételek szerint a mauzoleum megépítése háromszázezer koronánál lényegesen több nem lehet. Az első díj 6000, a második díj 4000, a harmadik díj 3000 korona. Ezenkivül ezer koronáért a város bármelyik pályatervet megvásárolhatja.

(*) **Téli kikötő.** Az országos vizépítési igazgatóság a földmivelésügyi miniszter elé terjesztette a Lágymányosra tervezett téli kikötő terveit A miniszter, a ma érkezett leiratában, tudatja a székesfőváros hatóságával, hogy annak az értekezletnek a megállapodásaira való figyelemmel amelyet ebben az ügyben a székesfőváros kiküldötteivel tartottak, nem akar elzárkózni az elől, hogy a Lágymányos alsó részén már évek előtt munkába vett téli kikötő tovább fejlesztését — a tárcája keretében — végezzék. De, arra a nagy költségre való tekintettel, amelybe annak a téli kikötőnek a teljes megépítése kerül, hangsulyozza, hogy a kikötő csak fokozatosan és csak olyan mértékben készülhet el, amint azt a rendelkezésére álló évi költségvetésbeli hitelek megengedik. Leküldötte egyuttal a miniszter a fővároshoz a vonatkozó tervek egy példányát is, hogy a hatóság, az esetleg fölmerülő észrevételeit megtehesse.

SZINHÁZ, ZENE.

** **A Mészáros-pályázat.** A *Nemzeti Szinház* igazgatósága hivatalosan jelenti: A *Mészáros-pályázat* sorsa a biráló-bizottság tegnapi ülésén véglegesen eldőlt, a döntés tehát nem odáztatott el csütörtökre. A biráló-bizottság tagjai mind az öten, egyhangu határozattal, vita nélkül fogadták el *Ábrányi* Emil előadó javaslatát, de kötelezték magukat, hogy a csütörtöki ülésig, melyen *Ábrányi* Emil a biráló-bizottság jelentését fel fogja olvasni, a határozatot nem adják át a nyilvánosságnak.

A *Nemzeti Szinház* Mészáros-pályázatára vonatkozólag a *Magyarország* ma esti számában egy közlemény jelent meg, amely szerint a pályadijra váró két munka közül egyiknek szerzője *Hajó* Sándor. Ezzel szemben Hajó Sándor annak kijelentésére kér fel bennünket, hogy a nevezett lap értesülése annyival is inkább téves mert Hajó egyáltalán *nem is vett részt a pályázatban.*

** **A filharmonikusok utolsó hangversenye.** A *Filharmoniai Társaság* ezidei utolsó bérleti hangversenyét holnap, szerdán, rendezi a *Vigadó* nagytermében *Kerner* István karnagy vezénylete alatt, *Wedekind* Erika udv. énekesnő és *Bendiner* Nándor zongoramüvész közreműködésével. Müsor a következő: Mozart 35-ik symphonia, Beethoven zongoraverseny (Es-dur), Bart II. Brandenburgi versenye. Mozart. Aria, Glazomow Rhapsodie oriental. Jegyek Méry Béla zenemükereskedésében válthatók.

** **A Katalin ötvenedik előadása.** A *Népszinházban* holnap, szerdán, lesz a *Katalin* cimü eredeti operett ötvenedik előadása, teljesen ugyanazokkal a szereplőkkel, akikkel az immár jubiláló eredeti mü diadalmas pályafutását megkezdte. A két főszerepet *Küry* Klára és *Hegyi* Aranka játszsza. A hét hátralevő estéit egészen vasárnapig a Népszinház uj angol operettje, az *Aranyos* tölti ki, a főszerepekben *Hegyi* Arankával és *Küry* Klárával. A sorozatot csak a *Görbe nap, Csicseri Bors és Tsa.* eredeti bohózata szakitja félbe, melynek pénteken lesz a 15-ik előadása.

** **Ambrus Zoltánné mint Mignon.** Érdekes vendégszereplés lesz pénteken a Várszinházban. *Ambrus* Zoltánné, a jeles fiatal énekesnő, aki gyönyörü hangjával és brilliáns énektechnikájával oly nagy feltünést keltett a tél folyamán több hangversenyen, *Mignon* cimszerepében lép fel a Várszinházban. A vendégszerepiés iránt amely valószinüleg szerződtetésre fog vezetni, müvészkörökben általános az érdeklődés.

** **A olasz staggione bukása.** A *bécsi An der Wien*-szinházban vendégszereplő olasz opera staggione anyagi része annyira megbukott, hogy az impresszárió a tagokat sem tudja fizetni. Az impresszárió *Bukarestbe* utazott, azzal a reménységgel, hogy itt sikerül neki valami szerződést kötni, mely a vállalatot megmenthetné.

** **Coquelin a berlini udvari szinházban.** *Coquelin* e hónap 10-dikén kezdi meg a *berlini* udvari szinházban második vendégjátékát a *Cyrano de Bergerac*ban. A francia müvész, mint ismeretes, a német császár óhajtására választotta első fellépéséül ezt a szerepet, melyben a császár látni óhajtaná.

** **Vidéki szinészet.** Dr. *Béldi* Izor és *Fejér* Jenő nagysikerü operetteje, a *Katalin* vasárnap, e hó 2-án, a debreczeni városi szinházban is szinre került. A közönség zajos tetszéssel fogadta a mü poetikus szépségeit és dr. Béldit, ki a szinügyi bizottság meghivására elment müvének bemutatására, a több szereplőkkel együtt minden felvonás után számtalanszor kitapsolta a függöny elé. Az előadás kitünő volt; Fittlerné *Kállay* Lujza drámai erejü Katalinja és *Komlóssy* Emma pajkos Germainje nagyon tetszett, *Nagy* Gyula kacagtató Lansac, Sarkadi és Erkövi pompás miniszterek voltak. *Komjáthy* János szinigazgató nagy áldozatkészséggel gondoskodott a darab fényes kiállításáról.

** **Müvészest Brassóban.** A Brassói Nemzeti Szövetség Brassóban március 8-án nagyszabásu müvészestélyt rendez, melynek kiváló érdekességet kölcsönöz, hogy azon Eötvös Károly országgyülési képviselő is részt vesz. A müvészest müsora a következő: Nyitány, játszsza az 50. gyalogezred zenekara. A Torreador-dal, énekli *Pintér* Imre. Monolog, előadja *Polgár* Ilona. Liszt F. VI. Rhapsodiája. Zongorán játszsza *Gaál* Pál. Előadás tartja *Eötvös* Károly. Illusiokeringő, énekli *Székely* Irén. A vén kocsis, előadja *Pintér* Imre. Zongoraverseny, előadja *Gaál* Pál. Duo a Kertészleány cimü operetteből, előadják *Székely* Irén és *Pintér* Imre. Az 50. gyalogezred zenekarának játéka.

** **Hamlet — Ofélia nélkül.** A sok furcsaság közt, melyet a szinpadi krónika feljegyez, bizonyára elsőrangu helyet fog elfoglalni az a *Hamlet*-előadás, mely a napokban egy német szinpadon, a *münsteri Lortzing*-szinházban lefolyt. *Shakespeare*: *Hamlet*et adták elő — Ofélia nélkül. Erre a radikális ujitásra az adott okot, hogy *Fumagalli*nak, az olasz operai szinpadról a német drámára áttért baritonistának, aki *Hamlet*et játszotta, el kellett utaznia s elkésve volna a vonatot, ha arra is időt kellett volna vennie magának, hogy — kolostorba küldje Oféliát. Igy hát egyszerüen beszüntették Ofélia kisasszonyt s vele együtt törölték a darab egész negyedik felvonását.

Katalin.

— A jubiláris előadás alkalmából. —

A *Katalin* szövegirója jó barátom, ő mondotta toliba az alábbi sorokat. Felkért, hogy tolmácsoljam őszinte, szivből fakadó háláját mindazoknak, kik müvét diadalra juttatták. Az előadó müvészeknek, a kritikusoknak és a derék, lelkes, hazafias közönségnek, mely a magyar szerzők igénytelen müvét olyan nagylelküen támogatta. Mindegyik hozzájárult a sikerhez, mindegyik örök hálára kötelezte a szerzőket. A hála kötelezettsége sulyos tartozás, de azt leróni kedves munka. Csak részletekben lehet törleszteni a nagy adósságokat. Ilyen részletfizetés ez az alábbi cikkecske is.

Király ő felségének, az irodalom és müvészet lelkes pártfogójának nevenapján került először szinre *Katalin.* Sub auspiciis regis adták. És alig öt hónappal utána már megünnepelhetjük az aranylakodalmat. Ugyanezen öt hónap alatt bejárta Katalin az egész országot. — Két város kivételével — minden magyar vidéki szinpadon szinre került és mindenütt páratlanul fényes sikert aratott. Április hó elején pedig Bécsben is előadásra jut, az osztrák császárvárosban, mely eddig müvészi tekintetben, magyar müvek bevitele elől valóságos khinai fallal zárkózott el tőlünk. Kinek köszönhetik a szerzők ezt a hihetetlen, meseszerü diadalt?

Első sorban az előadó müvészeknek, kik szerény müvüket itthon sikerre juttatták és ezzel megalapitották a darab jövő sorsát; főleg a két főszerep első kreálójának, *Küry* Klárának és *Hegyi* Arankának. *Küry* Klárát ismeri a közönség, ismerik a kritikusok, de igazán csak a szerző ismerheti, kinek darabjában játszik. Csak a szerző tudja valójában megbecsülni, felfogni e genie nagyságát, e csudás tehetségü leány páratlan müvészetét — mert csak a szerző látja, hogy az, amit ő kieszelt, amit fantáziája megalkotott, menynyivel tökéletesebben és magasztosabban valósul meg a Küry Klára alakitásában. És *Hegyi* Arankát is csak a szerző tudja igazán méltányolni, mert a szerzőnek ugyszólván munkatársa e nagy müvésznő, ki az iró gondolatát és a zeneszerző melodiáját bezománcozza hata mas müvészetének szinaranyává. A két müvésznővel együtt a többi szereplő is, a rendező és a karmester, mindegyik kiveheti a részét a babérból és elismerésből, mely a szerzőknek jutott. Ők mind hazafias munkát végeztek és egyaránt osztozkodhatnak a Katalin sikerében.

Őszinte hálával tartoznak a szerzők a kritikának is. Derék uj ságiró kollegáink ujból beigazolták, hogy bár szeretik ugy egymás közt az apró maliciákat, de ahol életbevágó, fontos ügyről van szó, ott szivvel, lélekkel, az igaz meggyőződés hevével támogatják a magyar szerzőt, még ha az pályatársuk is. Hála és köszönet nekik egytől-egyig, akik igazi lelkesedéssel vették pártfogásukba és juttatták diadalra a magyar szerzők müvét.

És őszinte szivből fakadó hála végül a lelkes, hazafias magyar közönségnek is, mely olyan páratlan maecenási nagylelkűséggel pártfogolta a Katalint. Neki köszönhetjük, hogy eljutottunk az ötvenedikhez és hogy talán eljutunk a hetvenötödikhez is.

Dr. Béldi Izor.

A „Balatoni regé"-ből.

— Herczeg Ferenc uj darabjából. —

Budapest, március 4.

***Herczeg* Ferenc uj darabja, a *Balatoni rege*,** melynek poetikus szépségei mostanság estéről-estére gyönyörködtetik a *Vigszinház* közönségét, legközelebb a könyvpiacon is meg fog jelenni. Mielőtt a könyv a közönség kezébe kerülne, módunkban van a darab egyik legszebb jelenését nyomtatásban bemutatni.

Ez a jelenet az, amikor a hős *Kinizsi* Pál, aki Mátyást a magyar ember igazi lojalitásával szereti, először találkozik a királylyal. Ennek a jelenetnek költői szépsége, mély humora és erőtől duzzadó, drámai nyelve jellemzik az egész darabot.

A jelenet, melyet alább közlünk, az első felvonásból való. Mátyás király egyszerü diákruhában ül a sátra előtt és egy könyvben lapozgat:

Kinizsi (levéllel a kezében jön): Jó reggelt, szép uram! Megmondhatnád nekem, felkélt-e már Mátyás király?

Mátyás: Disztingválj[illegible]nk, barátom. A király mélyen alszik de Mátyás t[illegible]ou van:

Kinizsi: E szerint a király elcsapta Mátyást?

Mátyás: Forditva történt. Mátyás csapta el a királyt.

Kinizsi: S mit vétett a néhai király Mátyás urnak?

Mátyás: Magunk közt maradjon a szó: régóta visszavonás volt már közöttünk és világos volt, hogy sokáig nem férhetünk meg egy üstök alatt. A király nagyképü volt, szőrszálhasogató, mélabus és kissé nagyzoló.

Kinizsi (magában): Oly hangon beszél, mintha ő ültette volna a fiastyukot!

Mátyás: Ha valahol egy talyiga nyikorgott az országban, a király Mátyás eszét használta kocsikenőcsnek. S mikor végül azt követelte Mátyástól, hogy beretválkozás közben is ünnepélyes arcot vágjon: ezzel kitörte igaszeget.

Kinizsi: Valóban mélyen alhatik az én királyom, ha szunyogvitézei ily arcátlanul zümmöghetnek az orra körül.

Mátyás: Bosszant a szunyog, jó kuvasz? Kapd be!

Kinizsi (kezet emel): Inkább összelapitom!

Mátyás: Vigyázz! Üvegből való a kezed! Ha megütöd Mátyást, eltörik.

Kinizsi: Uram? Királyom!? Engedj meg hitvány szolgádnak, most látlak először.

Mátyás: Elég a tréfából! Mi jót hoztál?

Kinizsi: A hadnagyoktól fontos hiradást.

Mátyás: (*a levelet olvasva.*) Ismerem a hadnagyaim fontos hiradásait. A végvárak dülledeznek. Uj ágyuk kellenek s a fekete sereg a zsoldját várja. Boldog árkádiai istenek, nektek nem voltak adósságaitok... Lám, dicső ujság! Viktória istenasszony az ágyamhoz lopódzott és megcsókolt álmomban.

Kinizsi: Csókja ragyog a homlokodon, győzelmes királyom. Hét várat nyertél a pogányon.

Mátyás: S még dicsőbb legendát is jelent az ősz vezér, minőt az argonauták óta nem hallott a világ. Az irodeák tolla panegirikust zeng egy heroikus parasztról, valami Kinizsi nevü molnárlegényről, ki Herkulesként egész sereget tipor el . . . — „A táborban csak közvitéz, de ha szól a harcikürt, vezérré lesz a paraszt s ujjongva követik a cimerpajzsos főurak. Erős a molnár, mint a bölény és bátor, mint a vadkan. Nevetve megy a csatába, vaskos tréfákkal letépi a Halál arcáról a szörnyü méltóság álarcát s hol ő vezet, ott a legénységnek duhaj mulatság az öldöklés. És a kacagó rohama elől üvöltve fut a pogány." Ember ez a paraszt?

Kinizsi: Ember, hogy zokon ne essék a szavam. Olyan ember uram, aki sokat verekedett a zalai kocsmában s akinek ezért sok baja volt a törvényszolgákkal. Most megtalálta végre a maga kocsmáját, ahol nem kérnek tőle számon minden betört koponyát.

Mátyás: Ej! miért is hoztad nekem ezt az irkafirkát! Nem lesz most nyugtom, mig meg nem látom a király molnárát, ki lisztet őröl a török császár csontjából.

Kinizsi (letérdel): Hacsak ennyiben van: nyugodj meg uram, a molnár előtted térdepel.

Mátyás: Te vagy? Kinizsi — te? Az én vadkanom? Köszöntelek, molnár, a világtörténelem aranykapujában! (*kezet nyujt*) Ime, Mátyás diák királylyá lesz, hogy kezet foghasson a parasztjával. Te légy a kérges tölgy, amelynek árnyékában megpihen a király. Kelj fel, molnár! Ugy sejtem, hogy előbb-utóbb cimert, láncot s talán nagyobb terhet is kell akasztanom a nyakadba, — de mig én Mátyás diák vagyok, maradj meg melnárnak, a ruha teszi az embert, s mielőtt urrá tesz a bársonyköntös, hadd ismerem meg bőrzekéd alatt a molnár-lelkedet.

A magyar Varieté kérdése.

— *Az Országos Szinész-Egyesületből.* —

Budapest, március 4.

Az *Országos Szinész-Egyesület* ezidei közgyülése nem térhet ki egy nagy horderejü reformkérdés elől. Ez a magyar *Varieté* kérdése, melynek megteremtését nemzeti, kulturális és irodalmi érdekek sürgetik s amelyhez a *Szinész-Egyesületnek kell* segédkezet nyujtania.

S reméljük, hogy fog is, és nem fogja utját szegni egy olyan reformnak, amelyet a főváros teljes megmagyarosításának az érdeke sürget első sorban. Hogy a *Szinész-Egyesület* közgyülésén ennek a reformeszmének a lelkes hivei fognak győzedelmeskedni a vaskalaposság fölött, arra biztos reményt nyujt a *Szinész-Egyesület* ma délután tartott tanácsülése, mely a magyar *Varieté* kérdésével foglalkozott s amelyben egy kis előcsatározás folyt, a március második felében megtartandó közgyülés előtt, e fontos kérdésben.

Az ülésen *Ditrói* Mór elnökölt. A tanács tagjai csaknem teljes számban jelen voltak.

Vedress Gyula titkár előterjeszti a *Varieté*-kérdésben kiküldött bizottság jelentését. A bizottsági jelentés többrendbeli aggodalmának ad kifejezést, melyek nagyobbára a körül forognak, hogy a színészet müvészi s.invonalának ártalmára lenne, ha az egyesületi tagok müködése a Varieté-szinpadokon megengedtetnék, de másrészről nem zárkózhatik el a bizottság — mondja a jelentés — azok elől a fontos okok elől, amelyekről szó van, s azért a következő javaslatot terjeszti a tanács elébe, mint olyat, melyet a közgyülésnek elfogadás végett ajánljon:

Mondja ki a közgyülés, hogy az alapszabályokat meg nem változtatja. Felhatalmazza azonban a tanácsot, hogy egyes egyesületi tagoknak, akik saját hibájukon kivül szerződés nélkül maradtak, megengedhető, hogy a főváros egyes, külön megjelölendő helyiségében időről-időre müködhessenek.

Deák Péter vidéki igazgató, aki elsőnek szólt a kérdéshez, hallani sem akar a reformról. Dörgedelmes frázisokban a színészet becsületét látja fenyegetve s azt inditványozza, hogy a tanács azzal a javaslattal lépjen a közgyülés elébe, hogy ne is bocsátkozzék a kérdés tárgyalásába, hanem egyszerüen vegye le a napirendről.

Ezután *Márkus* József terjesztette elő inditványát, amely igy hangzik:

Mondja ki a közgyülés, hogy a fennforgó nagy nemzeti, kulturális és irodalmi érdekekre való tekintettel, az alapszabályok 88. §-ának hatályon kivül helyezése mellett megengedi az Országos Szinész-Egyesület tagjainak, hogy Varieté-szinpadokon müködhessenek, sőt önálló magyar daltársulatokat szervezhessenek. Utasitja a közgyülés a tanácsot, hogy részletes tervet dolgozzon ki arra nézve, hogy ez a reform az Országos Szinesz-Egyesület szervezetébe miképpen illesztessék s amelyben megállapittassanak azok a feltételek és módozatok, amelyek mellett társulati tagok Varieté-szinpadokon müködhetnek, illetve önálló daltársulatokat szervezhessenek.

A magyar színészet — mondja az inditványozó inditványának megokolásában — mindig zászlóvivője volt a nemzeti eszmének és a magyarosodásnak. Nemcsak napfényes időben, mikor a zászlóhordozás inkább csak parádé, hanem a nemzeti elnyomatás sötét és nehéz napjaiban is, mikor a magyarságért küzdeni nagy és nehéz misszió volt. A magyarosodás és a nemzeti kultura ma ismét a magyar színészet segitségét kéri s ez elől a kötelesség elől nem térhet ki az egyesület. Nem osztja azoknak az aggodalmát, akik azt hiszik, hogy ha lerontjuk a válaszfalat a szinpad és a Varieté közt, ez a szinmüvészet szinvonalának ártha tna. Ellenkezőleg, azt hiszi, hogy ha az egyesület megnyitja tagjai előtt a Varieté-szinpadokat, a szinészetnek olyan elemeit fogjuk leterelni a szinpadokról, amelyek nem oda valók, hanem a Varieték dobogójára. Olyan eszméről van különben szó, amely elől nem szabad kitérni, s amely meg is fog valósulni. Ha egy kissé merésznek tetszik is a lépés most, ez ne riaszsza vissza a tanácsot és ne mondjon le a kezdeményezés dicsőségéről egy olyan reformban, melyet a jövő ugyis meg fog valósitani.

Komjáthy János igazgató veszedelmet lát a szinészetre nézve *Márkus* inditványában és ellenzi azt. Csatlakozik *Deák* Péter javaslatához. Hasonló értelemben szólal fel *Tapolczai* Dezső.

Feld Zsigmond elfogadja a bizottság javaslatát mely a fővárosban, egyes esetekben, megadja a tagoknak az engedélyt a *Varieté*ben való müködésre.

Dr. *Janovics* Jenő szintén a bizottság javaslatát fogadja el, mert mérhetetlen veszedelmet lát abban, ha törölnék a paragrafust és általánosságban megadná az egyesület az engedélyt. Ez a színészet nivójának alászállitása lenne. Hasonló értelemben beszél *Szilágyi* Vilmos.

Molnár László Deák Péter intranzigens inditványához csatlakozik.

Hosszas, kimeritő vita után az elnök szavazásra teszi fel az inditványokat. Névszerint való szavazást kértek. Elsőnek *Deák* Péter inditványa került szavazásra, mely azt ajánlja, hogy a kérdést egyszerüen vegyék le a napirendről. Az inditvány ellen szavaztak: *Márkus* József, dr. *Komor* Gyula, dr. *Janovics* Jenő, *Feld* Zsigmond, *Kazaliczky* Antal, *Balassa* Jenő, *Rónaszéki* Gusztáv, *Kovács* Mihály, *Szilágyi* Vilmos. Mellette szavaztak: *Komjáthy* János, *Pethes* Imre, *Molnár* László, *Tapolczai* Dezső, *Deák* Péter, *Fenyvesi* Emil.

Miután *Deák* Péter inditványát 9 szóval 6 ellen elvetették, következett a bizottsági javaslat fölött való szavazás. E mellett szavaztak: *Rónaszéky* Gusztáv, *Feld* Zsigmond, *Komjáthy* János, *Szilágyi* Vilmos, dr. *Janovics* Jenő, *Pethes* Imre, *Kovács* Mihály, *Kazaliczky* Antal, *Balassa* Jenő; ellene szavaztak: *Molnár* László, *Deák* Péter, *Márkus* József, *Tapolczai* Dezső, *Fenyvesi* Emil.

A bizottság javaslata tehát 9 szavazattal 5 ellenében elfogadtatott s ennek következtében *Márkus* javaslata nem került szavazás alá.

A *Szinész-Egyesület* tanácsa ennélfogva a közgyülésnek a bizottság javaslatát fogja elfogadásra ajánlani, vagyis azt, hogy a közgyülés egyes esetekben igenis engedje meg, hogy az egyesület tagjai *Varieté*-szinpadokon müködhessenek.

MÜVÉSZET.

□ **Az állami aranyérmek.** Az országos képző müvészeti társulat nemzetközi kiállitásain minden évben két-két hazai és két-két külföldi müvésznek egy-egy állami aranyérmet adnak jutalmul. A képzőmüvészeti tanács javaslatára *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter az aranyérmek adományozására vonatkozólag legközelebb uj rendeletet fog kiadni.

□ **Az Erzsébet-emlék.** Az Erzsébet-emlék végrehajtó-bizottsága elhatározta, hogy a pályaterveket e hó kilencedikéig hagyják közszemlére a Városligeti Mücsarnokban. Az emléketet a közönség most már délelőtt kilenc órától délután öt óráig szemlélheti meg. kilencedike után a szobormüveket a müvészek elszállittatják és azonnal hozzáfognak a tavaszi tárlat rendezéséhez.

□ **Olcsó karácsonyi emléktárgyak.** A magyar iparmüvészeti társulat a kereskedelemügyi miniszter által rendelkezésére bocsátott állami segélyből december hónapban pályázatot hirdetett olcsó karácsonyi emléktárgyakra. Ezt a pályázatot a társulat most megismétli. A tárgynak megválasztása és anyaga a tervezőtől függ. Pályázni lehet a készitendő tágynak természetes nagyságu rajzával vagy mintájával, esetleg magával a kész tárgygyal. A társulat a szóban forgó emléktárgyakat csupán hazai iparosokkal akarja megcsináltatni és nagy tömegben lehetőleg olcsó áron forgalomba hozni. A biráló bizottság különös sulyt vet a munkák olcsósága mellett azoknak ötletességére, eredeti és izléses voltára és a magyaros jellegre. A megfelelő minden pályamunkát a társulat egyenkint kétszáz koronáért vásárolja meg. A pályázat e hónap tizedikén jár le és a pályamüveket a magyar iparmüvészeti társulat titkári hivatalába kell beküldeni az Üllői-ut 33—37 száma alá. A munkákat a döntés után nyolc napig az iparmüvészeti muzeumban állitja ki a társulat.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Troubadour-dalok.** *Kovács* Norbert egy kötet bánatos és finoman fájdalmas költeményét avval az érzéssel fogadjuk, melyet a hivatottak lelkének megnyilatkozásakor érez az ember. Nem a hangulatok egyszerü költészete szól ebből a kötetből, sokkal több. Gondolkodó ember panaszolja el benne finom érzéseit azon a nyelven s abban a formában, mely már méltó és kicsiszolt ahhoz, hogy szószólója legyen egy minden póztól, minden szónoklástól ment érzelem és gondolatvilágnak. Ez a kis verskötet szerényen és igénytelenül lép azok elé, akik a versek bánatában még hinni tudnak s hóditó erővel azok elé, akik nem akarnak már hinni bennük, mintha valami titkos, szolidaritás volna a versekkel busulók és a kis kötet szerzője közt arra, hogy meg kell hóditani azokat, akikből ezt a lelki képességet kiölte a hétköznapi élet. A fájdalom kifejezésében bátor dalok ezek s érték bennük ez a bátorság ma, mikor vidám arcot mutatnak a költők is, a kufárok is. A bánat nem téma ma, legalább nem hálás téma. De értékké lehet tenni mégis, ha olyan finoman s olyan egyszerüen sirják el, mint a Troubadour-dalok szerzője.

MULATSÁGOK.

)(**Képviselők piknikje.** Az országgyülési képviselők ez idei piknikje fényesnek igérkezik, már eddig is igen sokan kiváltották jegyeiket társadalmi és politikai életünk kitünőségei közül. A rendezőbizottság *Csávossy* Béla háznagygyal élén *Latinovics* Géza, *Szüllő* Géza, gróf *Wilczek* Frigyes, *Putnoki* Mór, *Pregovay* László, *Borbély* György és *Baross* János képviselőkből áll. A rendezőbizottság ez uton is felkéri az érdekelteket, hogy jegyeiket váltsák ki. A piknik folyó hó 8-ikán, szombaton lesz a Hungária-szállóban.

)(**A Lévai Kör** Budapesten e hó 10-ikén hangversenynyel egybekötött táncestét rendez. A hangversenyen közreműködnek: *Tollagi* Adolf a népszinház tagja, *Vajda* Ilonka az aradi szinház tagja, *Beregi* Béla és *Schwarcz* József.

Nyilttér.

Egy kicsi kis elővigyázat többet ér egy font gyógyitásnál, ezt már 400 év előtt megmondta Morus Tamás és szavai mind e mai napig beváltak. Csak tessék megkérdezni orvosainkat, ezek kivétel nélkül igazat fognak adni ennek az állitásnak. Sajnos, vannak betegségek, melyek gyógyithatlanok; de jóformán alig van betegség, melynek célszerü óvintézkedésekkel és alkalmas szerekkel elejét venni ne lehetne. Különösen áll ez egy betegségnél, mely ugyszólván a világ kezdete óta tizedeli meg az emberiséget — a rettenetes tüdővésznél. — Dühöngésének csak ugy lehet elejét venni, ha életmódunkat szabályozzuk és a légző szerveket gondosan ápoljuk; mert ezeknek nyakhártyái képezik e pusztitó betegség fészkeit. A mell- és torokszervek valamennyi betegségei, minők: makacs köhögés, rekedtség, légcsőkatarrhus, gége- és tüdőcsucs-affectiók, asztthma, lélekzet szorongás, tüdőkatarrhus, vérköpés stb. már a távolból sejtetni engedik a tüdővész fenyegető kisértetét. Igen hasznos tehát e betegség tünetének még idején való kezelése és ennek legjobb elismert szere, a „Pectora" mindenütt kellene, hogy ismeretes legyen.

Aki valódi „Pectorá"-t akar rendelni forduljon egyenesen a **Diana**-gyógyszertárhoz Budapesten, Károly-körut 5. sz., mely azt csomagonként 2 koronáért megküldi. 5

Leghatásosabb **arzénes vasas viz**

vérszegénység, nőI betegségek, ideg- s bőrbetegségek stb. ellen.

Kapható az összes ásványviz-üzletekben, gyógyszertár és drogueriákban.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Végzetes tévedés.** Kellemetlen felfedezésre jutottak az elmult évi junius 27-én az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár terézvárosi fiókintézetében. Esti félöt óra tájban megdöbbenéssel konstatálták, hogy a könyvek szerint a pénztárban 11 933 korona 95 fillér hiány mutatkozik. Nyomban *Lamotte* Vilmos pénztárossal együtt kutatni kezdték a hiányt s rájöttek, hogy Lamotte Vilmos pénztáros egy E. J. betüs betéti könyvecskére, amelyen 120 korona 55 fillér volt elhelyezve, 12 055 koronát fizetett ki. A kifizetett összeget be is vezette abba az ugynevezett Schmierbuchba. Lamotte azzal védekezett, hogy ő ezt a hiányt tévedésből elfizette. A takarékpénztár azonban a megejtett könyvvizsgálat után még 50 fillérnyi differenciát talált s épp ezen összeg miatt nem hitte el, hogy a jelen esetben tévedésről lenne szó. Sikkasztás miatt tett tehát a takarékpénztár igazgatósága feljelentést Lamotte Vilmos ellen, aki a feljelentés hirére öngyilkossági kisérletet követett el. Az a golyó, amelylyel életét akarta kioltani, dacára annak, hogy halántékán hatolt be, nem ölte meg. Felgyógyulása után a takarékpénztár által tett feljelentésre a rendőrség mult év szeptember havában letartóztatta. Három heti vizsgálati fogság után szabadlábra lett ugyan helyezve, de a törvényszék vád alá helyezte sikkasztás büntette miatt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntetőtörvényszék *Cseke* biró elnöklete alatt. A tárgyaláson, amelyen a vádat dr. *Farkas* Gyula kir. alügyész képviselte, Lamotte ma is megmaradt következetesen előző vallomásai mellett s tagadta a sikkasztást. A kihallgatott tanuk magára a hiányra nézve nem tudtak ugyan lényeges vallomást tenni, de több oly körülményt emlitettek fel, amelyek igen terhelők voltak a vádlottra. A törvényszék a perbeszédek után késő este mondott itéletet s bünösnek mondotta ki Lamotte Vilmost a sikkasztás büntettében s elitélte *egyévi börtönre*. Az elitélt felebbezett.

§§ **Pénzhamisitók a kaszárnyában.** Megirtuk, hogy a rendőrség tüzérezredbeli katonák által elkövetett pénzhamisitás nyomára jött és a katonákat, ugyszintén azokat, akik a pénzt forgalomba hozták, letartóztatta. Ujabban *Papp* Józsefné lakásán letartóztatta *Hochmann* Lajost és *Bakos* Józsefet. *Simon* Józsefet, akit a pénzhamisitásban való részesség gyanuja terhel, Székesfehérváron fogták el. Mindezek Papp Józsefnénél laktak albérletben és ott készitették a pénzt, Pappné pedig értékesitette. A rendőrség biztosra veszi, hogy az utóbbi társaság a katonákkal együtt készitette a hamis pénzt és értékesitette a videken is, ahol ujabban Esztergomban is történt letartóztatás. Papp Józsefné lakásán jöttek össze a hamisitók. Pappné dr. *Gleichmann* Lajos fővárosi ügyvédet bizta meg védelmével.

Az asszony és kocsisa.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, március 4.

A törvényszéki elnököknek az az igyekezete, hogy az esküdtszéki tárgyalások vezetését maguk számára foglalják le, nagyon hasonlit a primadonnák szerepfalására. A következménye is ugyanegy: erős indiszpozició. Ezzel a jelenséggel találkoztunk ma is a pomázi férjgyilkosság tárgyalásának második napján. *Rónay* Kamil kétségtelenül kiváló kvalitásokkal rendelkezik arra, hogy a tárgyalást mintaszerüen vezesse. Van erős logikája és éles disztingváló tehetsége. Modora a régi táblabirákra emlékeztet. De ezek a kvalitások a jelen tárgyalásnál cserben hagyták. Erős indiszpozicióval küzködött. Energiája annyira megernyedt, hogy nem volt egy rendreutasító szava, mikor a vádlottat sértegették. *Engler* azt mondhatta *Schiesslnének*, amit akart. Mondott is olyat, amit az ügyész vagy a védő büntetlenül nem mondhatna.

De ez a kisebbik baj volt. Sokkal sulyosabb volt az a pongyolaság a tárgyalás vezetésében, mely lehetővé tette, hogy a publikum egy főbenjáró bünper tárgyalásakor többet kacagott, mint egy-egy közepes sikerü vigszinházi premiér alatt.

Konstatálnunk kell, hogy ez a mostani tárgyalás hemzsegett a semmiségi okoktól, a bünvádi perrendtartás valósággal csődbe jutottnak látszott. Az elnök a védelem tanuival szemben ideges türelmetlenséget mutatott, készséggel meggyanusitotta őket és hangulatokkal dolgozott. Az olcsó viccek egymást érték. Nevettek a birák, az esküdtek, a vádlottak, a szakértők, a közönség, de legjobb izüen az ügyész nevetett.

Mert a viccek a vádlottak rovására estek és csodálkoznunk kell a védelem önmegtartóztatásán, vagy gyöngeségén, hogy ezt az önkénytelen terrorizmust eltürte és hogy a semmiségi panaszokkal annyira fukarkodott.

Ismételjük, ez tisztán indiszpozició. Reméljük, muló karakterü, mert ha a mai tárgyalásra egyik kodifikator belépett volna, azt kellett volna hinnie, hogy a bünvádi perrendtartás hatályon kivül van helyezve.

Magáról a tárgyalásról a következő tudósitást adjuk:

Folytatták a tanu kihallgatásokat.

(Kigyóméreg.)

Kálrin János tanu, ki kocsis volt Schiessl Mártonnál, elmondja hogy Schiesslné előtte és a mosóné előtt panaszkodott, hogy őt a férje üti. A tanu azt mondta, hogy ő nem türné az ütést. ő visszaütné. Mire Schiesslné félig komolyan, félig tréfából azt mondta: No, ha agyonütnéd, én száz forintot adnék. Ezt a mosókonyhában mondta, három cseléd jelenlétében. Azt is tudja, hogy Schiessl mindig utána ment az asszonynak, ha távozott. A gyilkosság éjjelén látta távozni Schiesslnét, ki neki panaszkodott, hogy férje őt beretvával akarta megölni.

Medve György szőlőmunkás a szomszédja volt Schiessl Mártonnak. Az asszony többször panaszkodott neki, hogy férje durván bánik vele, még az ételt is elzárja előle.

— Könnyü ezen segiteni, szerezzen egy mérges kigyót s adja be neki, attól bizonyosan elpusztul.

— Talán kigyóméreget mondott? kérdezte az elnök a tanutól.

— Nem kérem, én kigyót mondtam.

— Egy egész kigyót?

— Igen is kérem.

— Hiszen maga nem tudja mit beszél!

— Igen is kérem.

— A vizsgálóbirónál azt mondta, hogy az asszony száz forintot igért magának, ha elpusztitja a férjét.

— Pénzt nem igért, csak egy jó áldomást.

— És maga vállalkozott rá, hogy megmérgezi a férjét?

— Igen is kérem.

Az elnök a félkegyelmü tanut hamarosan elbocsátotta, mert még eltalálta volna vállalni azt is, hogy Schiessl Mártont ő ölte meg.

(Drámai jelenetek.)

Belép a terembe *Engler* Ignác fiatal felesége csinos gömbölyü képü magyar asszony, az elnök kérdésére kijelenti, hogy vallani akar.

Az elnök: Haragban van Schiesslnéval?

A tanu: Ellensége vagyok, nem beszélek vele.

— Mióta nem él maga az urával?

— Tavaly január óta.

— Miért váltak el?

— Mert Schiesslné elcsábitotta tőlem, még a házamhoz is eljött.

— Tett maga ezért Schiesslnének szemrehányást?

— Egyszer az országuton találkoztunk s akkor összevesztünk. Még egy kővel is megdobbtam.

A tanu az elnök további kérdéseire elmondja hogy Schiesslné minden elé dicsekedett, hogy elcsábitotta Englert. Azt is mondta, hogy nyolcvan forintért egy fogsort csináltatott magának, hogy jobban elcsábithassa.

Az elnök: Nem maga árulta el Schiessl Mártonnak, hogy a felesége viszonyt folytat Englerrel?

A tanu: De igen is én mondtam neki.

Az ügyész: Mit mondott Schiessl?

A tanu: Azt mondta, hogy nem hiszi.

Dr. *Veisz* Ödön: Nem haragszik most az urára?

A tanu (sirva): Nem haragszom rá kérem.

— Meglátogatta mióta fogva van?

— Már tizennégyszer voltam nála. Pénzt is adtam neki.

Az elnök (Englerhez): Nézze meg ezt a derék, ezt a szép, ezt a tisztességes asszonyt. Hát volt lelke ezt az asszonyt amiatt a gonosz asszony miatt elhagyni?

Engler: Kérem, mindennek a Schiesslné az oka. Most következett a főtárgyalásnak idáig legdrámaiabb jelenete: a két asszonynak szembesitése.

Az elnök (Schiesslnéhez): Hallotta a tanu vallomását. Magát okozza családi életének földulásáért.

Schiesslné: A férje elhagyta őt már előbb is, amikor engem még nem is ösmert, hát annak is én voltam az oka?

Az elnök (Englernéhez): Igaz ez?

— Igaz. Egy izben az uram megharagudott rám és elhagyott: három hónapig nem jött haza, mert beállt szolgálatba Budán. De én meglátogattam, megkérleltem és ő visszajött haza.

Az elnök (Englerhez): Igy volt ez?

Engler: Igy. A feleségemnek volt valami kis szőlője, amikor elvettem és ő ezt egyszer szóváltás között szememre hányta. Ez nekem nagyon fájt, mert szegény ember voltam és azért otthagytam őt haragomban és szolgálatba álltam. Mikor ő utánam jött, kibékültünk.

Az elnök: Lássa Schiesslné, az efféle civódások a házasok közt más természetüek ám, mint az a baj, amit maga előidézett.

Schiesslné: Én ki is békitettem őt a feleségével egyszer.

Engler: Az igaz, de már másnap mikor a feleségem elment hazulról dologba, eljött a lakásunkba Schiesslné és rábeszélt, hogy hagyjam el a feleségemet, mert neki ez az élet igy nem kell.

Schiesslné: Sohase voltam a lakásodon.

Englerné (ingerült hangon): Hogyan mersz igy hazudni, te utolsója a falunakt Te jártál utána, te hivtad, te tetted tönkre.

Schiesslné csipőre tett kézzel, rekedt hangon kiabált erre: Nem igaz! Nem igaz!

A közönség visszatojtott lélekzettel figyelt az izgalmas jelenetre, Englerné közelebb lépett Schiesslné elé:

— A szemedbe szeretnék köpni.

Az *elnök* intésére a börtönőr, aki Schiesslné mögött állt, a villogó szemü asszony elé került és igy elejét vette a tettlegességnek. Az elnök csöndre intette a tanut, azután igy szólt Schiesslnéhez:

— Englerné azt mondja, hogy maga neki egy izben kijelentette, hogy Schiessl a maga keze által, ő pedig az Engler keze által fog e pusztulni.

Schiesslné: Nem igaz.

Englerné az elnök fölhivására szemébe mondja ezt a vádlottnak.

Az *elnök* Schiesslnéhez: Englerné azt is mondja, hogy maga neki kijelentette, hogy Engler nevét maga fogja viselni, akármit csinál is.

Schiesslné: A gyermekeim sohase lássanak, ha ez igaz.

Englerné szemébe mondja: Igenis, mondtad.

Schiesslné: Mikor jártunk mi együtt az iskolába, hogy te-nek szólitsz. Nem igaz, amit mondasz.

Englerné zogokva, izgatott hangon kiált rá a vádlottra: Megesküszöm rá, hogy mondtad, te szemétdomb . . .

Az *elnök*: Csönd! Englerné, figyelmeztetem hogy nincsen joga sérteni a vádlottat.

Englerné letette vallomására az esküt.

Ezzel a szembeállitás véget ért s

(Aki mindent tud.)

Horváth Károly községi irnok elmondja, hogy Schiesslék folyton veszekedtek. Ő kétszer is kibékitette a házasokat és ilyenkor Schiessl azt mondta, hogy azért bánik rosszul az asszonynyal, mert szeretőt tart. Schiesslné korrátott eszü nő.

Elnök: Honnan tudja?

A tanu: Mert a rokonai se voltak rendes eszü emberek. Egyik nagybátyja, amikor az örökségét megkapta, elment a mézeskalácsoshoz és egész nap evett mézeskalácsot, mert mint mondta is: egyszer jól akar vele lakni. Hát az nem tökéletes eszü. A másik nagybátyja meg két napig ivott.

Az elnök: Ön talán olvasta az orvosi véleményt Schiesslnéről?

A tanu: Nem . . . azaz . . . kérem, az ember csak olvassa az ujságban a törvényszéki csarnokot és ott sokszor olvashatja, hogy valakinek lemenő ágbeli rokonára is átmegy a baj.

Az elnök: Ön nagy barátságban lehetett Schiesslnével, mert szinte föltünő, hogy vallomásában mindenáron könnyiteni akar a sorsán. Nem tudná ennek az okát megmondani?

A tanu: Ennek az az oka, hogy Schiesslné többször jött hozzám jó tanácsért. Mert tetszik tudni, én igen sokat tudok. Pomázon ugy is hianak, hogy a Mindenttudó. Mind hozzám jönnek tanácsért, ha valami baj van és csak aztán mennek a községházára. Sokszor ezért haragszom is és elkergetem őket, hogy menjenek, ott a községháza. Mert megsokalom.

(Mit jelent a kluger szó?)

Délután a pomázi tanuk egész sokadalma vonult fel, de ezek nagyon tartózkodóan vallottak a Schiesslékre vonatkozólag. A Schiessl-család több tagja ugyanis ott ült a tanuk padján és a jó pomáziak a békesség okáért többet nyeltek el, mint amennyit vallottak. Ezek valamennyien azt mondták az öreg Schiesslről, hogy: *er war ein kluger Mensch* (okos ember volt.)

Weisz Ödön védő megkérdezte az egyiktől, hogy mit értenek Pomázon a kluger szó alatt. A tanu némi habozás után megmagyarázta, hogy a Kluger Pomázon azt jelenti, hogy kapzsi, haszonleső és vagyongyüjtő ember.

(Csendőr-fedezet alatt.)

Érdekes volt annak a csendőrnek a vallomása, ki *Schiesslnét* és *Englert* összevasalva kisérte Pomázról Szentendrére.

— Én megtiltottam nekik, hogy egymással beszéljenek, de persze nem fogbattam be a szájukat.

— Hát beszéltek egymással?

— Amennyit akartak.

Lugmayer védő: Mit mondott ez alkalommal Schiesslné.

— Azt mondta, hogy ime mégis összekerültek, most csak a pap áldása hiányzik. (*Derültség.*)

Lugmayer védő: Hát Szentendrén mit mondott Schiesslné?

— Mikor a fogház elé értünk, nagyon nevetett és odaszólt hozzám: Legjobb lesz, ha egy cellába csuknak bennünket.

— Hát Engler hogy viselkedett?

— Annak nem volt jó kedve.

(A szókimondó asszony.)

Özvegy *Stolarek* Ferencné, ki szemben lakott Schiesslnéval, eleven képet adott hosszu évi tapasztalatairól. Világosan, makacs logikával festette meg az öreg Schiessl Márton karakterét.

Sem az ügyész faggatása, sem az elnök maró gunyja nem hozta ki sodrából. Elmondta, ami a lelkén volt.

— Rossz ember volt Schissl, a legrosszabb, akivel sora volt, azt megcsalta, engem is megcsalt. Láttam a saját szemeimmel, hogy ütötte a feleségét. A kis 8 éves Mátyás fia gerebiyet emelt rá, mert védelmezte az anyját. Az asszony százszor is jött hozzám sirva, azt mondta, hogy el kell magát emésztenie, mert az ura szekaturáját nem szenvedheti tovább.

Dr. *Lugmayer*. Hát mikor Engler nem volt a szeretője, akkor is civódtak?

— Mindig, mióta csak ösmerem.

Az elnök: Maga nagyon szerette ezt az asszonyt?

A tanu: (vállat von): Nem volt olyan rossz, mint az ura.

Az elnök: És nagyon gyülölte az urát.

A tanu: Biz én nem szenvedhettem, de azért a lelkemet nem adom egyikért sem. Azt vallom, ami igaz.

Lugmayer védő kéri az elnököt, hogy megszakitás nélkül folytathassa kérdéseit, mert ez az egyetlen tanu, a ki megmeri mondani az igazat. Az elnök indulatosan magyarázza, hogy ő akkor szól közbe, a mikor akarja, az neki elnöki joga, a melyet nem enged konfiskálni.

A tárgyalást holnap reggel 9 órakor folytatják.

TÁVIRATOK.

A cukorkonferencia.

Brüsszel, március 4. A cukorkonferencia ma délelőtt fél 12 órakor tartott ülésén az uj cukorvámjövedékre vonatkozó egyezményt nem irták alá. Elhatározták, hogy az aláirás csütörtökön történjék meg. A konferencia elhatározta továbbá, hogy az egyezmény hivatalos szövegét az aláirás után azonnal közzéteszik. Jól értesült körökben azt hiszik, hogy ez a szöveg nem fog lényegesen eltérni a már közölt szövegtől.

Brüsszel, március 4. Az összes delegátusok ma ülést tartottak a pénzügyminisztériumban a pótjegyzőkönyv és a zárójegyzőkönyv aláirása céljából, amelyek integráns részei az egyezménynek. Az aláirás előtt a *német*, az *osztrák*, a *magyar* és *francia* delegátusok *különféle kifogást tettek* a szövegezés ellen és stiláris módositásokat ajánlottak, amelyek azonban az egyezmény lényegét nem érintik, hanem csak a forma szempontjából kivánatosak. Gróf *Khevenhüller* hangsulyozta, hogy az egyezmény szövegezésében óvatosan ki kell kerülni minden olyan kifejezést, amely esetleg félremagyarázásra vagy félreértésre adhatna okot és módot. Az ülés hét órahosszat tartott. A módositásokat valamennyi kormánynyal még a konferencia alatt táviratilag közölték.

A cár adománya.

Pétervár, március 4. Miklós cár 150.000 rubelt adományozott a semahai földrengés inségesei javára.

A német vámtarifa.

Berlin, március 4. A vámtarifa-bizottság elfogadta gróf *Kanitz*nak azt az inditványát, hogy az árpamaláta vámját 6.25 márkáról 10.25 márkára és más maláta vámját 9 márkáról 11 márkára emeljék. *Herold* visszavonta erre a tárgyra vonatkozó inditványát. A bizottság azután változatlanul elfogadta a 11. tételt (asztali bab, borsó és lencse) 4 márkányi vámtétellel és a 12. tételt (takarmánybab, csillagfürt, babótakarmány) 2.50 márkányi vámtétellel. A 13. tételbe (repce, repcemag, pitypang, olajretek-mag és mustár), Báró Wangenheim inditványára átvették a 14. tételből a vetési repcét és a vámtételt ezekre 3 márkáról 5 márkára emelték föl. Erre az ülést berekesztték.

De Wet megsebesülése.

London, március 4. Az estilapok március elsejéről egy Harrismithből érkezett táviratot közölnek, amely azt mondja, hogy De Wet február 23-án, amidőn az uj-szélandiakat megtámadta, a karján megsebesült.

A német külügyi vita.

Berlin, március 4. A birodalomgyülés ma folytatta a külügyminisztérium költségvetésének tárgyalását *Hodenberg* (welf) erélyes eljárást követel a transvaali németek érdekében. *Hasse* (nemzeti szabadelvű) kikel az angolok délafrikai hadviselése ellen, amely szerinte ellenkezik a nemzetközi jog minden törvényével. *Barth* (szabadelvű pártegyesület) rosszalja, hogy Bismarck lemondása óta a Caprivi-féle kereskedelmi szerződések megkötésén kivül közgazdasági téren semmi említésre méltó sem történt. *Arendt* (birodalmi párt) szerint Németország a nemzetközi konstelláció következtében nincs hivatva az inicioativát megragadni, meg kell e égedni a harctéren a felebaráti szeretet müveivel. *Beckh* (Koburg, szabadelvü néppárt) a *nagynémet szövetség ellen* fordul, amely csak zavarja a Németország és Ausztria-Magyarország között Bismarck által létrehozott jó viszonyt.

Gróf *Bismarck* utal az első birodalmi kancellár véleményére, hogy a politikai és gazdasági viszonyokat szét kell választani. Oroszország és Németország közt gazdasági téren soktéle surlódás volt, de azért politikai tekintetben nagyon bensö volt a viszony e két birodalom közt. Az Ausztria-Magyarországgal fennálló szövetség megkötése idején ezzel az államal jóformán egyáltalán nem volt Németországnak kereskedelmi szerződése. Franciaországgal több mint 30 év óta még egyre nincs meg az a bizalmas politikai viszony, melyet kivánni lehetne, gazdasági téren azonban mindig a legteljesebb békében vannak egymással. Barth ellenében azt mondja gróf Bismarck, hogy a kereskedelmi szerződéseket illetőleg jobb szolgálatot tesznek a Caprivi emlékének, ha ráboritjuk a keresztény felebaráti szeretet köpenyegét. (Zaj balról.) A vámtarifa-javaslat mellett előreláthatólag 80 szavazatnyi többség fog összeverődni.

A vita további folyamán *Liebermann* (reformpárt) megjegyezte, hogy a khinai kérdésben a kormány mindent megtett, amit méltányosan kivánni lehetett. *Henrik* herceg amerikai utja csak előmozditja a két ország barátságos közlekedését. A külügyi hivatalt köszönet illeti meg a boerokat segitő-szövetség támogatásáért.

Báró *Richthofen* államtitkár kijelenti, hogy a külügyi hivatal továbbra is lehetőleg támogatni fogja az emberbaráti egyesületek törekvéseit Dél-Afrikában és gondoskodni fog az ottani német missziókról. A Németországból Dél-Afrikába való lókivitelt illetőleg nincs statisztika. Lókiviteli tilalmat nem boosátottak ki. Ez talán káros volna a mezőgazdaságra nézve is.

Végül az államtitkárok fizetése cimét elfogadták és elvetették a szociáldemokratáknak azt a határozati javaslatát, amely a csillagászati szereknek Pekingbe való visszaküldését követelte. A tanácskozást holnap folytatják.

Osztrák püspöki konferencia.

Bécs, március 4. A püspöki bizottság ma délelőtt kezdte meg *Gruscha* hercegérsek elnöklete alatt idei tavaszi konferenciáját. A mai ülésen jelen voltak: *Skrbensky* bibornok, *Katschthaler*, *Wilczewski*, *Bauer*, *Kohn* és *Napodnik* püspökök.

A szocialista kongresszus.

Tours, március 4. Az itt tanácskozó szocialista kongresszus egyhangulag elfogadta Jaurés programmját és magáévá tette a következő elveket: Minden sztrájk a munkások akaratától függ. A szocialisták nemzetközi békét akarnak és azért általános, egyidejü leszerelést követelnek. A kapitalisztikus társadalmi rend helyett kollektivisztikus társadalmi rendet akarnak. Végül határozatilag kimondták, hogy a szocialista-párt tagjai jövőre a párt beleegyezése nélkül nem vállalhatnak miniszteri tárcát.

A párisi tüntetés.

Párs, március 4. A fenyitő rendőrbiróság 14 naptól négy hónapig terjedő fogságra itélt 10 embert, akiket a munkátlanok vasárnapi tüntetése alkalmával letartóztatták.

Tüntetések Oroszországban.

Lemberg, március 4. Magántáviratok jelentik, hogy Oroszország több városában a jobbágyság megszüntetésének évfordulóján nagy tüntetések voltak. Részletek még nem érkeztek.

A spanyolországi mozgalmak.

Barcelona, március 4. A főkapitány elrendelte a munkásegyletek és a munkaadók egyesületei gyülestermeinek bezárását.

Madrid, március 4. A Fabra-ügynökség jelenti *Bilbaóból* tegnapi kelettel: Itt nyolc anarkhistát tartóztattak le, köztük két angolt, két franciát és egy svájoit. Az anarkhisták lakásán tartott házmotozás állilag kideritette, hogy *összeesküvést* terveztek.

A trieszti ostromállapot.

Bécs, március 4. A trieszti kivételes intézkedések ügyében kiküldött parlamenti bizottság azt fogja a ánlani a képviselőháznak, hogy az intézkedéseket vegye tudomásul. Az olasz képviselők között ez a határozat nagy izgatottságot szült. A miniszterelnök már tegnap kijelentette, hogy a statárium megszüntetését legközelebb, ta án már holnap ki fogják hirdetni, az ostromállapot megszüntetése pedig szintén rövid idő kérdése.

Triesszt, március 4. Ma reggel letartóztattak egy *Dephanger* Attilio nevü 27 éves capo d'istriai mázolót és lakásán sok anarkhista iratot koboztak el.

Albán mozgalmak.

Szaloniki, március 4. A hivatalos cáfolatok ellenére megerősitik, hogy több kerületben megint véres összeütközések fordultak elő a törzsek között. *Mule-Szekka* törzsfőnök meggyilkolása óta mindennaposak a vérengzések. Nagyobb török sereget mozgósitottak a hadakozó albán törzsek ellen.

Cettinye, március 4. *Ibrahim* bég guszinyei kajmakámot Ipekbe utaztában megölték az albánok.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 4. Az osztrák-magyar bank vezetői ma Budapestre utaztak, hogy részt vegyenek az igazgató-tanács pénteki ülésében. Ezen a tanácskozáson egyebek között a kamatláb kérdése is szóba fog kerülni, de — mint beavatott részről jelentik — az igazgató-tanács nem fogja leszállitani a kamatlábat.

Bécs, március 4. A magánkamatláb ma $2^{7}/_{16}$%-ra hanyatlott, sőt volt rá eset, hogy egy első váltót $2^{3}/_{8}$%-on helyeztek el.

Bécs, március 4. Az általános osztrák villamossági részvénytársaság az idén 28 korona osztalékot fog fizetni.

A wienerbergi téglagyár- és épitő részvénytársaság osztaléka részvényenkint 26 korona.

Hamburg, március 4. A hamburg-amerikai teherszállitó-társaság az idei 20 millió koronányi tiszta nyereségből 14·5 millió koronát leir és részvényenkint 6% osztalékot fog fizetni.

Kattowitz, március 4. A felső-sziléziai kőszénszövetség mai ülésén elhatározta, hogy április elsejétől kezdve a tulnyomóan ipari célokra szolgáló kőszén-fajták árát (másodrendü diószéntől lefelé) tonnánként 60 pfenninggel leszállitja. A darab-, kocka- és diószénnél április 1-én a rendes nyári árak lépnek életbe.

Ruhr-Essen, március 4. A *Rheinisch Westfälische Ztg.* jelentése szerint a kőszén-szindikátus elnöksége a szindikátushoz tartozó bányákat tegnap kelt körlevélben értesitette, hogy a kőszénpiac helyzete szükségessé teszi, hogy a termelés redukcióját április elsejétől fogva legalább 5% kal emeljék. A bányatulajdonosoknak tehát legközelebbi gyülésükön a termelésnek 25%-kal való redukcióját kell elhatározni. Az elnökség kéri a bányákat, hogy az üzemre vonatkozó rendelkezéseiknél vessenek számot ezzel a körülménynyel.

Bécs, március 4. (*A Budapesti Napló* telefonjelentése.) Ma határozottan szilárdabb hangulat állott elő és a több nap óta tartó reakció, ugyszintén az alacsonyan álló árfolyamok fedezeti vásárlásokat idéztek elő és ennek alapján az árfolyamok emelkedtek, ugy hogy zárlatkor a tegnapi jelentékeny vesztességeket helyrepótolták. Buza 17, rozs 10, zab és tengeri 4 fillerre emelkedett.

Köttettek: buza tavaszra 9.27—9.39, május—juniusra 9.32—9.40, rozs tavaszra 7.59—7.63, május—juniusra 7.51—7.63, zab tavaszra 7.87—7.88, május—juniusra 7.96, tengeri május—juniusra 5.51, repce augusztus—szeptemberre 12.85—13.—. Zárlatkor maradtak: buza május—juniusra 9.43, rozs tavaszra 7.67.

New-York, március 4. (*Termenytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 9.— (0.—). márciusra 8.82. (8.86). Juniusra 8.70 (8.69). New-Orleansban helyben $8.^{7}/_{16}$ ($8.^{5}/_{8}$). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphiában 7.15 (7.15). Rafined in Cases 8.30 (8.30). Credit Balances at Oil City 1.15 (1.15). — *Zsir:* Western steam 9.70 (9.67). Rohe és Brothers 9.85 (9.80). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Májusra $66.^{7}/_{8}$ ($67.^{5}/_{8}$). Juliusra 65.— ($66.^{5}/_{4}$). — Szept.-re $64.^{3}/_{8}$ ($64.^{1}/_{4}$). *Buza* irányzata szilárd. — Piros őszi helyben $86.^{1}/_{2}$. ($86.^{5}/_{8}$). Márciusra $81.^{7}/_{8}$ ($81.^{1}/_{2}$). Májusra 82.—. ($81.^{7}/_{8}$). Juliusra $81.^{3}/_{8}$ ($81.^{3}/_{4}$). Szept.-re $80.^{7}/_{8}$ ($80.^{5}/_{4}$). Gabona szállitási dija Liverpoolba $1.^{1}/_{2}$ ($1.^{1}/_{2}$). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. $5.^{7}/_{8}$ ($5.^{3}/_{4}$). Márciusra 5.25 (5.40). Juniusra 5.55 (5.70). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.85 (2.85). — *Cukor:* $3.^{1}/_{16}$ ($3.^{1}/_{8}$). — *On:* 25.65 (25.25). — *Réz:* $12.^{1}/_{8}$—$12.^{1}/_{2}$ (12.—$12^{1}/_{2}$). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, márc. 4. (*Termenytőzsde.*) (*Zárlat.*): *Buza* irányzata szilárd. — Májusra $76.^{1}/_{8}$ (76 —). Juliusra $76.^{5}/_{8}$ ($76.^{5}/_{8}$). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Máj.-ra $61.^{3}/_{4}$ ($61.^{1}/_{8}$). — *Zsir:* Márciusra 9.20 (9.20). — Májusra 9.35 (9.35). — *Szalonna* short clear 8.60 (8.65). — *Sertéshus:* Májusra 15.10 (15.10). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Dr. M. M. 1. Ha valamely járási községben járvány uralkodik s azt a hatóság ilyennek kijelenti, az illető község köteles az orvost, a hányszor, annyiszor, be- és kifuvaroztatni, vagy pedig a megfelelő s vármegyei szabályrendelettel megszabott fuvardijat megtériteni. Az orvos azonban köteles előzőleg a községet a fuvarozás iránt megkeresni. Napidijról nincs is nem is lehet szó. 2. Arra törvény nincs, hogy melyik gyógyszertárban csináltassa a beteg az orvosságot, de miután az országos szegény betegápolási alap terhére irt orvosságok árát a vármegye téríti meg, rendszerint abban a vármegyében is szokás a receptet megcsináltatni, amelyhez a beteg tartozik.

Folyamodó. Kár minden fáradságért. Az önkéntesség kedvezményéről törvény intézkedik, amelyet a király nem változtathat meg. Hiába adja be a kérvényét, a kabinetiroda azt minden megjegyzés nélkül fogja visszaküldeni.

M. A. *Dombovár.* Ha az egyesület megengedi, akkor használhatja az illető — mint vállalkozó vagy megbizott — a társaság céljait szolgáló működésében az egyesület cimét. A vállalkozó üzleti ténykedéseiért az egyesület nem felelős, ha a szerződésben ezt világosan körülirják s élre nem magyarázható módon megállapitják mind a két fél jogait és kötelességeit. Az esetleges következmények megelőzése végett célszerű, hogy az illető kitejezetten, mint az egyesület vállalkozója vagy megbizottja szerepeljen.

Erdélyi Emil. *Budapest.* Megirtuk már, — több szininövendék kérdésére — hogy a *Budapesti Naplónak* nincs és nem is volt *Somogyi Lajos* nevü munkatársa.

Zala-Egerszegi kereskedelmi kör. Az *nem* renonce. Olyan elvi dolog az, ami fölött nem is lehet vitatkozni. Azt megengedjük, hogy játékosok, akik nem értenek hozzá, annak veszik s ugy is játszszák, de az ilyen kivételek nem alkothatnak szabályt.

L. F. *Petrozsény.* Szerezze meg az osztrák állampolgári kötelékből való elbocsátási levelet, telepedjék meg állandó lakásra valamely magyarországi községben, vegyen részt a közterhek viselésében s ha mind e föltétele megvan, folyamodjék a magyar állampolgárságért.

S. Sz. *Csongrád.* Legyező, zsebkendő és bélyegnyelvkönyvet kaphat Singer és Wollner könyvkereskedésében (VI., Andrássy-ut 10.) 1 koronáért.

Ujság. Hirlapjegyeket csak az illetékes közigazgatási hatóság ujságengedélye és az illetékes posta- és távirdaigazgatóság engedélye alapján kaphat a postahivatalnál.

H. I. Kombattáns tisztté nem lehet, ellenben kezelő-t sztté kinevezhetik, ha a kezelőtiszti tanfolyamot végzi és sikerrel teszi le az előirt szakvizsgát.

Régi előfizető. A katonai egyenruhákat osztrák és magyar gyárosok vegyesen szállitják. Neveiket a közös hadügyminiszteriumban tudhatja meg.

Cs. I. *Pelsőcz.* Rudnyánszky Gyulának van egy alkalmi darabja, melyet a Singer és Wollner könyvkereskedésében (VI. Andrássy-ut 10.) kaphat meg.

D. H. *Budapest.* Kereskedelmi szokás az összeg előtt irni, de nyelvtanilag az a helyes, ha az összeg után irjuk. Mert nem azt mondjuk, hogy korona 56.75, hanem 56.75 korona.

B. S. *Bezeréd.* A község nem tartozik hozzájárulni. Akinek szüksége van a naponkinti postára, az tartozik a gyalogposta költségeit is viselni.

V. J. *Bereyszász.* Az állatorvosok, mint azt már egy izben megüzentük a napokban, már két évvel ezelőtt államositattak.

E. A. *Budapest.* Keresse föl az illetőt a lakásán délután két és három óra között.

D. D. *Pozsony.* Nem emlékszünk levelére. Ismételje meg a kérdését.

H. D. *Torda.* Uj nincs benn, ezért félretettük. Az ügyre vonatkozó informativ dolgoknak egyébként szivesen adunk helyet.

K. E. *Budapest.* Nem kaptuk meg a levelét.

Stern György. Valamennyi közölhetetlen volt. Magyar nyelven kell még az érdektelen dolgokat is megfogalmazni.

Sz. K. *Munkács.* 1. Yartin = Nyitrai József; (—) = Braun Sándor; Sugó = N. = Pásztor Árpád; s. b. = Sárosi Bella; 2. Igen. 3. A felelős szerkesztő.

T. K. Magánügy, amelynek kideritésére nem vállalkozhatunk. Az illető különben külföldön tartózkodik.

Bors. Ugy látszik komoly dolgokhoz van tehetsége, humoreszkjéből erre következtetünk.

Olly. Nem használhatjuk.

B, S. *Ungvár.* A kéziratok megőrzésére nem vállalkozhatunk.

K. J. *Kaposvár.* Inkább a célszerüség dönt ebben, mint az illem.

F. D. *Kolozsvár.* Mérei Adolf forditotta.

REGÉNY.

A MI LENGYELÜNK

TÖRTÉNELMI REGÉNY NÉGY SZAKASZBAN

IRTA: JÓKAI MÓR.

(1)

ELSŐ SZAKASZ:

„A SIRBÓL VISSZAHOZVA."

I. FEJEZET:

»Hősök harca.«

Hosszu volt a nap — nyár közepén: még naplemente után is lehetett dolgozni.

Ugyan dolgoztak! Ágyuval, szablyával, dárdával, kelevézzel. Délelőtt kezdték, semmit nem pihentek.

Ezerhatszáz magyar huszár, és négyszáz lengyel dzsidás harcolt kétszer annyi orosz lovas ellen a turai mezőn. A magyarok voltak a támadók. Perczel Mór tábornok volt a vezér.

A magyarok éppen azt a hadirendszert követték e háboruban, amit ezer év előtt Árpád alatt: minden vezér (a hetumogerek) a maga dandárával külön hadakozott, a saját haditerve szerint. Honfoglalás lett az eredménye.

Ezuttal is heten voltak, Klapka Komáromban, Kmethy tui a Dunán, Guyon a Bánátban, Bem Erdélyben, Görgey fél Magyarországon körüskörül, Dembinszky hátvéd-hadmiveletben, Perczel Mór uj hadsereg-alakitásban müködött.

A hat előbb emlitettnek mind kipróbált, harcban tüzedzett seregeik voltak, a hetediknek hirtelen toborzott gyalogsága, til-tul fegyverzetten, rossz kaszákkal, még rosszabb puskákkal ellátva: csak a lovassága volt harcképes, meg a tüzérsége.

És mégis ez a hetedik szánta rá magát, hogy támadó csapást mérjen az előnyomuló ellenségre; Perczel Mór.

És ennek volt megérthető haditerve.

Görgey maga után hurcolta az egész orosz hadsereg zömét. Paskievics orosz fővezér azt tervezte, hogy Görgey seregét körülfogja, megadásra kényszeritse a Duna-Tisza között. Ennek a tervnek a meghiusitása volt a nehéz feladat, ezt vállalta magára Perczel.

Turát Tolsztoy tábornok tartá elfoglalva az orosz lovassággal. Cirkáló kozákcsapatai előre hirül adták neki a magyarok közeledtét. Az orosz dandár kétszerte nagyobb volt a magyarnál s ágyuparkja háromszorta erősebb; azok között a szerpentin-ágyuk, amiknek lövege jobbra-balra fujja a sziporkát, mint egy tüzkigyó, ijesztő bugással.

A hepehupás rónát egy vizárok szeli keresztül: ennek a gátja mögé volt fölállitva a cserkesz lovasság fedetten.

A cserkeszek, a magyar huszárok közeledtére, levették vállaikról hosszu puskáikat s peloton-tüzzel fogadták a közeledőket, s ugyanakkor a turai dombokon felállitott orosz ágyuüteg elkezdte bugó tekéit szórni ellenük.

A huszárok vágtattak előre. Ott volt közöttük Mészáros Lázár, a volt magyar hadügyminiszter, mint közlegény.

A lengyel légió félütege elfogadta a harcot az orosz ágyuk ellenében. A volt (és leendő) fővezér, az ősz Dembinszky maga állt be tüzmesternek s irányozta az ágyukat. Több orosz ágyut leszereltek. *Wujczik* százados volt az üteg parancsnoka.

A magyar huszárok teljes hadirendben ugrattak át a vizárkon. A cserkesz csapat nem várta be a viadalt, hátat adott. De egy egész lovasezred robogott Tura felől a huszárok elé, az orosz Olga-huszárok. Valamennyinek egyforma sárga lova volt. Az összecsapás rövid ideig tartott. Az orosz lovasság szerteszétzilálva menekült a magyar huszárság elől ágyuütegei és gyalogsági négyszögei mögé.

Tolsztoy tábornok a kozák lovasságát küldte huszárjai segitségére. Azok harsogó „hurrah!"-kiáltással rohantak előre, hosszu dárdáikat döfésre szegezve. A kozák dárda hatalmas fegyver!

A magyar huszárságot oldalba fogta a kozákok rohama. Szélső balszárnyán az ezrednek egy fiatal főhadnagy vezetett, azt egy kozák dárda ugy találta homlokon, hogy nyergéből lebukott. Egy másik dárdadöfés a paripája szügyét érte, mire a csatamén megfordult s elfutott a küzdtérről, magával hurcolva a kengyelvasba szorult lovasát, aztán ösztönszerüleg vágtatott egy rekettyés bozótig, ott végigvágta magát: de még akkor is vigyázott rá, hogy a lovasát maga alá ne gázolja.

Perczel tábornok ekkor a huszárok segitségére a lengyel légiót inditá a kozákok ellen. A lengyelek dzsidások voltak: szárnyvezérük *Negrotin* kapitány.

A kozák dárda hatalmas fegyver; de csak addig, amig a magyar huszár kardjával összetalálkozik. A huszár nem ijed vissza attól a hosszu nyárstól. Felcsapja a *csidjét* a szablyájával, s ha aláférhetett, akkor már az a dárda nem dárda, csak a nyelével üthet, amig a gazdáját le nem vágják.

A lengyel légió trombitaharsogással vágtatott a kozákok sorai közé. Elől a kapitányuk, az achillesi alak, Negrotin. Egyik kezében a zászlós dzsida, másikban a pallos.

— Megálljatok, molodczik! — kiálta oroszul. — Majd én mutatom meg nektek, hogyan kell a dzsidával dolgozni!

S ugyan megmutatta. Ugy dult egymagában az ellenség gomolygó tömegében, mint az oroszlán a bölényesordában. De hiszen nem magában harcolt. Társa volt a küzdelemben a harci ménje. Az maga egy apokaliptikus csoda, egy szörnyeteg. Cyclops a lovak között, hollófekete; nyakát kétfelől boritja a sörénye; homloka, szügye is csupa bozont. A porosz *pluto*-fajtából való, a neve is „Pluto". Ember legyen, aki ezt meg tudja fékezni. Ez nem parádés ló, akivel iskolát lehet ügettetni: ha az megbikacsolja magát, se ostor, se sarkantyu ki nem mozditja helyéből. Hanem aztán ha akad lovas, akit érdemesnek talál, hogy a hátán hordja, annak hűséges fegyvertársává lesz: a csata tüzében együtt harcol vele, nyeritése tulharsogja a trombitarecsegést, rettenetes patáival legázolja az ellenfél lovát, fogaival tépi, homlokával hanyattdönti; megkönnyiti gazdájának a harcot s ha körül akarják fogni, olyanokat rug a két hátulsó lábával, hogy kozák lovastul hanyatt bukik. A *mi lengyelünk* kilenc kozákot teritett le, jobbkézzel, balkézzel osztva kardcsapást, kelevézdöfést. És azért még sem ő volt az első hőse a turai csatának; hanem az az öreg huszár, aki egymaga tizenegy kozákot vágott le a vérengző tömegharcban: ahogy ezt a csatában résztvett orosz tisztek is elhirezsztelték. A harcban maguk a vezéralakok is személyesen résztvettek, Perczel, Dembinszky, Mészáros Lázár. Olyan volt az, mint egy hősköltemény, mint a „Zalán futása". Személyes harca a vezérhősöknek.

Az oroszok is hősileg küzdöttek. Estefelé Tolsztoy magához vonta segélyül Labinczow tábornok gyalogdandárát Hatvanról; de az már csak arra volt jó, hogy fedezze Tolsztoy visszavonulását: a csatatér ura Perczel maradt.

Az ágyuk dörögtek még sokáig innen is, tul is. Ovék maradt az utolsó szó. Egy elkésett ágyuteke megölte a lengyel légió vitéz ütegparancsnokát, Wujczikot. Ez volt az utolsóelőtti lövés. Azután csak a takarodó mélabus trombitaszava hangzott még messze és közel, s a halálra sebesült mének nyeritése. A halálra sebesült katonának nincsen szava.

II. A markotányosné.

Az egész tábor ismerte a Katkát, akinek a nevét még előnévvel is megtoldták: „Katonakatka." Az egész szabadságharcot végigjárta a laptikájával, ami elé egy kis mokány ló volt fogva: a kordéban pálinkáshordó, szalonna, kenyér.

Fiatal leányceleséd volt; de csak a nemére nézve nő, minden egyéb tulajdonságában férfi: merész, szónemválogató, italbiró, lucskosnyelvű, pofontigérő, de előbb megadó, versenyt káromkodó, se Istent, se ördögöt nem félő, urat nem tisztelő, nyomorultakat ápoló, estig italtosztogató, csata után táncra kerekedő, mindenki babája. Beszélt ez minden nemzet nyelvén, ahány csak az országot lakja; csak éppen németül nem: azt lenézte, azért, hogy német káromkodás nincsen. — Micsoda? Az, hogy „szekéren ment, gyalog gyütt".

A Katonakatka ott foglalt helyet a kordéjával a turai csatatéren, ahol az a gömbölyü fenyőfapagony jó kvártélyul kinálkozott. E sürü fenyves mögött volt felállitva a lengyel tartalékcsapat, jól elfedett helyzetben.

A Katka előbb a sarlójával egy nyalábravaló vadbükkönyt aratott a turcsija számára, azután felült a pálinkás hordója tetejére, mint a tökdisznó a kártyában, onnan nézte a nagy hajcihőt. Az orosz ágyutekék ott ricochettáltak a kordéja mellett. „Pukkadj meg!" kiálta utánuk. Meg is pukkadtak a háta mögött. De azért nem vitte odább a készségét.

Elnézte, hogy vágtat előre egyik század huszár a másik után az oroszok felé. Ismerte az egész legénységet a keresztnevéről. Ki hány garassal tartozik a pálinka árában? De legjobban ismerte azt a szélről lovagló főhadnagyot: annak még a családi nevét is tudta. Tegnap is vele táncolt a bivouacon a „Hajja cica kis Katica!" nótájára. Az ám csak ugy szórta a bankót. Mikor elrobogott mellette a délceg dalia, utána kiáltott „éljen Lippay Tihamér!" A tiszt meghallotta s szalutált feléje a kardjával.

Porfelleg kelt a rohanó lovasság nyomában, mely azt eltakarta. Csak a vizároknál oszlott az el, azon tul következett a cincés. Itt már lehetett látni a támadt verekedést magyar és orosz huszárok között.

Katka felállt a szekerében, ugy kiabált messzehallható hangon: „Magyar! Ne hagyd magad!" — „üsd, vágd, nem apád!" — „Azt a szent Pilátusát az apjának!"

A lengyel ágyuüteg a közelében levő dombon kezdett el dolgozni. Akkor meg azokat biztatta. Az orosz üteg annak felelgetett: golyói a markotányosné szekere körül bugtak el. Dehogy mozdult volna el a helyéből! Csak egyszer ugrott le a szekeréből, odafutva a lengyel tüzérekhez, hogy az oldalán lóggó hordócskából megitassa őket, vigan danolva hozzá az ismeretes dalt: *„Wengar, polyák dwa bratanki: Jak do szablyi, jak do szlanki!* (Magyar, lengyel két jó barát, — Akár kard, akár pohár közt.) Aztán megint visszafutott a szekeréhez, a magyar huszárok hősi küzdelmében gyönyörködni.

Aztán látta a kozák csapat veszedelmes előrohanását.

— Vigyázz, magyar! Jön a kozák! — orditá torkaszakadtából; de biz az ő szavát kárbaveszté az ágyudörej, a paripák robogása. Látta, amint azt a szép fiatal huszárhadnagyot egy kozák dárda homlokon találta s kiüté a nyergéből, aztán a megsebesült paripája magával hurcolta, végig a mezőn s összerogyott a bozótban.

Az volt az átkozódás, káromkodás! Hogy a Cerni Bog jobban megértse, az ő idiomáján: — Jaszná sztrela gladowa! (Üssön meg a magas mennykő!) Oda a szép fiatal levente, akivel még a mult este a kopogóst járta!

De jött a bosszuálló lengyel dzsidás csapat. Elől a kapitány a Pluto lován. A Katka jól megjegyezte magának azt a kozákot, aki Lippay Tihamért lováról letaszitá. Az volt az első, akinek a fejét Negrotin kapitány kettéhasitá!

— Menj pokolba! Igyes do pekla! Ördögök szánkázzanak a hátadon!

A magyar, lengyel lovasság minden vonalon győzött az orosz felett.

Ekkor felhangzott a takarodóra szóló trombita-jeladás.

A magyar fővezér értesült az orosz segélydandár közeledtéről. Az est leszállt. A magyar ujonc-zászlóaljak felálltak az oroszokkal szemben. De azoknak bizony csak a zászlójuk tüntetett. Az is elég volt. Az oroszok visszavonultak. Talán észrevették a stratégiai hibát, amit ez ütközet elfogadásával elkövettek.

Csak az ágyuütegek maradtak még hátra a csatariadó finóláját megadni, innen is, tul is.

Az est ködei leszálltak a sikra, s a ködökkel együtt meglepték a tért a csatatér vendégei, a hollók, a kányák. Itt volt előttük a dus lakoma.

— De biz az én hadnagyom szemeit nem vájjátok ki, cudarok! — kiabáit a markotányosné, s szekerét otthagyva, ahhoz a bozóthoz kezdett futni, ahol Tihamért lovastul elbukni látta. Futtában a lengyel ágyuüteghez érve, észrevette, hogy egy csoport rongyos alak megelőzni készül a ragadozó madarakat. Ezek az orosz tábort kisérő báskirok voltak, kik az ütközet után rejtekeikből előbujva, hivatásuknak tarták a csatatér halottait kifosztogatni. Már közel jártak a bozóthoz, ahol Tihamér feküdt.

Katka odarohant a lengyel tüzérekhez. A parancsnok is jó ismerőse volt.

— Édes lelkem, moja kohanyicska! Tedd meg a kedvemet, lövess egy kartácsot arra a cudar rabló ribanc csordára, ami ott a halottakat fosztogatja.

— Megteszem biz én, ha adsz egy csókot, Katka, szólt tréfásan a tüzérparancsnok.

— Adok kettőt. Egyet előtte, másikat utána.

A parancsnok rendelkezett: a tüzér odairányzá az ágyucsövet. Katka megadta az első csókot a kapitánynak.

Az ágyu eldördült, a kartács odatalált a marodeur-csapat közé, az széttfutott, elszelelt.

Most jön a második csók. A tüzérkapitány az ágyu egyik oldalán, Katka a másikon, kezeik egymás vállán: akkor jön bugva egy ellenséges ágyugolyó s elhordja a tüzérkapitánynak a fejét. Azt a fejet, amit a szép leánynak meg kellett volna csókolni. Még szoritotta a kezét. A vére felszökött magasra.

A tüzérek falcsatolták az ágyuikat: nem lőttek többet.

De az orosz ütegből még jött egy lövés. Egy szerpentin-löveg bugott végig a lengyel tüzérek feje fölött s egyenesen bele talált a Katka markotányos-szekerébe, ott pukkant szét. Megölte a mokány lovacskát, szétzuzta a pálinkás hordót. A szétomló borszesz lángralobbant, elárasztva a fenyves lehullott harasztját, annak a lángjától tüzet fogott maga a geszt s pillanatok mulva tüzbe-lángba volt borulva az egész kis erdő.

Nagy kár volt ez; mert már most ki itatja meg a csatából visszatérő szomjas vitézeket?

Katona Katkának az egész világi vagyona odaveszett.

De ő még sem a saját veszteségén szerencsétlenkedett, hanem a halottakra és sebesültekre volt gondja. Nem várta be, mig nagy időhaladékkal a parancsnokok fognak rendelkezni. Maga rohant oda a garád mellett guggoló utászokhoz, sebesült-vivőkhöz.

— No ifjak! Legények! Krámfutterek! Ne süssétek itt most a makkot! Ásóra, kapára frissen! Halottakat temetni, sebesültek elhordani. Kezdődik a munka!

És azok szót fogadtak a Katonakatkának.

(Folytatása következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Névnapi köszöntö.

Anyjának nevenapján
Verset mond kis Maris.
Mint a pacsirta-ének,
Szava oly tiszta, friss,

S kis ajka mint gagyogja,
Kitől való e dal,
Pirul anyja s szivén át
Egy törszurás nyilal.

Ismerte a poétát,
Ismerte a nevet.
Sok év előtt ő róla
Zengett bús verseket.

Szegény bolond poéta!
Csak egyre, egyre hitt,
S szive vérével irta
Édes-bús verseit.

Egy szó, mosoly, tekintet
Es máris fogva volt,
S ha dalt zengett a költő,
Mind, mind csak róla szólt.

És a mindőn unott lett
A rimes szóbeszéd,
A jó tréfát kacagta
S másnak nyujtá kezét.

S azóta a poéta
Többé dalt nem dalol.
Falucskájában messze
Pihen már valahol . . .

A kis Maris szavalja:
„Úgy áldjon igazán
Istenkém két kezével,
A mily jó vagy, anyám!"

Zokog és hull a könnye,
Kis lánya mint szaval.
Mint nagy, keserves átok,
Úgy hangzik ez a dal.

Feleki Sándor.

Egy milliárd perc.

— *Végszó.* —

Annyi bizonyos, hogy a jó, öreg, becsületben megőszült *különfélék* rovata még ilyet nem ért meg! E békés rovat még békésebb vezetőjének kezén nem igen fordultak meg olyan mathematika-tudományi hirlapi polemiák, melyek szinte már azzal fenyegetnek, hogy karddal vagy pisztolylyal — lovagias téren — kell majd megoldanunk a Krisztus urunk születése óta eltelt percek őrülten összegabalyodott gordiusi csomóját.

Schubert professzor ur Hamburgban kiszámitotta, hogy 1902 év április hó 29-ik napjának délelőtti 10 óra 40 perckor lesz milliárd perce annak, hogy Jézus Krisztus megszületett. Tisztelettel alulirott kiszámitotta erre, — egy álmatlan éjszaka hatása alatt, kétségbeesett unalmában, vidéki magányában — hogy *Schubert* ur tévedett, a nevezetes dátum körülbelől két héttel előbb telik be, mire a *Budapesti Napló* három buzgó olvasója — akik nagy mathematika-professzorok vagy szintén álmatlan éjszakát töltő unatkozók — kijelenti, hogy én tévedtem.

Lehet, sőt bizonyos, — miután hárman is állitják! — hogy tévedtem. Dehát ugy kell nekem! ki eddigelé csak azt számitgatta, hogy hányat libben egy szinházi esztendőben valamelyik ballett-szoknyácska, hányszor mondja le az előadást a primadonna, az ne képzelje magáról, hogy ő *Kövesligethy* Radó, *Konkoly-Thege* Miklós vagy *König* Gyula és ne koppintson tudós professzor *Schubert* ur körmeire.

Rövidesen, a magam és aggódó barátaim megnyugtatására, ki kell azonban jelentenem, hogy az én számitásomra reflektáló levélíróknak *sincs igazuk*. Vagy egyikük tévedett, vagy ketten tévedtek, vagy mind a hárman tévedtek, illetve mind a négyen tévedtünk, vagyis helyesebben mondva mind az öten, tudós professzor *Schubert*et is beleértve, tévedtünk.

Egyszerűen pedig azért, mert

az I. számu levél irója szerint *Schubert* professzor urnak van igaza és nekem nincs igazam,

a II. számu levél irója szerint nekem feltétlenül nincs igazam, de *Schubert* professzor *is* tévedhetett,

a III. számu levél irója szerint nekem sincs igazam, *Schubert* professzor urnak sincs igaza.

Világos tehát két dolog. Először is az, hogy én mindenesetre tévedtem, másodszor pedig az, hogy a levelek irói közül is legfeljebb csak az egyiknek van igaza, de ennek is csak abban az esetben, ha *Schubert* professzor ur nem tévedett.

Ezt pedig én csak akkor fogom elhinni, ha a *Magyar Tudományos Akadémia*, a *Müegyetem* és a *Természettudományi Társulat* egy-egy hivatalos kiküldöttje megállapitja *Schubert* ur igazát. Az erre a célra kiküldendő jury elnökéül egy fölszentelt püspököt ajánlok, aki pontosan megállapitja, hogy mikor született Jézus Krisztus, vagyis hogy a három tudós ur mikorától kezdje számitani a milliárd percet.

Végül biztositom a *Különfélék* rovatát vezető kedves kollegámat, hogy soha többé ilyen „mouvement"-okkal nem fogom megzavarni békés nyugalmát.

Eyolf.

+ **Az angol koronázás furcsaságai.** Nem igen zajlik le az angol nemzet történetében esemény, amely ki ne váltaná az angol természet különcködési hajlamait. A közelgő koronázás ötletéből is a legfurcsább terveket kovácsolják össze manapság. VII. Edvárd királyt ugyanis nemcsak Westminsterben fogják megkoronázni, ugyanezt a ceremóniát átültetik Gloucestershirebe is. A király hűséges alattvalóinak egyike erre az alkalomra régóta nevel — egy fát. A fa körvonalaiban állitólag a király alakjának főbb vonásait adja vissza s ez a fa a koronázás napján meglesz nyirbálva ugy, hogy — egy koronához fog hasonlitani. Egy másik angol nem kevésbé furcsa tervet eszelt ki, mely által a királyhűségét fogja dokumentálni. Fenyvesekből üdülőhelyet plántál, de mivelhogy a koronázás éve 1902. ezért éppenséggel csak, nem több, nem kevesebb, hanem egyezerkilencszáz és két fenyőfából állitja össze az üdülőt. Ezt azonban bajos mindenkinek észrevenni s nem is sok ember vállalkozik arra, hogy a fenyveseket sorra megolvassa. Hogy tehát szembeszökőbb legyen a nagy loyalitás, még egy póttervet fundált ki az angol különc. Ugy fogja csoportositani a fegyveseket, hogy azok felülről tekintve e szókat irják a földbe: VII. Edvárd király 1902. — Ezt aztán mindenki észreveheti, aki a loyális angol birtoka fölött — léghajóval utazik.

*

+ **Klasszikus mezben.** Regensburgban a minap avattak fel egy püspököt, *Ow* bárót, aki Dél-Németország egyik legvagyonosabb családjához tartozik. Az egyházi szertartás után lakoma volt a püspöki palotában. A püspökök és más papi méltóságok számára külön teritettek egy teremben, mig a többi klerikusok egy prelátus elnöklete alatt egy másik helyiségben étkeztek. Itt az egyes teritékek mellett az uj püspök cimerével diszitett étlapok voltak elhelyezve, amelyen a következő latin szöveg volt olvasható:

Epulum
paratum die Consecrationis
A. R. D. Baroniss de Ow
Episcopi auxil. Ratisbonnensis in aula
Episcopati.
Sorbitio cum globulis iecoralibus et lucanicis.
Jus ex linguis bovinis factum cum panificio.
Caro bovina cum brassica capitata.
Assum vitulinum cum lactuca.
Coffea.
Potabimus
cerevisiam ex hordeo bavarico coctam in officina
cerevisiae Episcopali.
Sit saluti!

Az ünnepélyes hangzásu szavak mögött a legegyszerübb, igazi bajor koszt rejtőzik. Az étlap magyar forditásban igy hangzik:

Lakoma, főméltóságu Ow báró,
regensburgi segédpüspök fölszentelése alkalmából
a püspöki palotában.
Leves máj- és kolbász-szeletekkel.
Marhanyelv-leves kenyérrel.
Marhahus kelkáposztával.
Borjusült parajjal.
Kávé.
Ital: Bajor árpasör a püspöki serfőzdéből.
Váljék egészségetekre!

*

+ **Rokonok házassága és a statisztika** Az összehasonlitó jogtudomány és nemzetgazdaság nemzetközi egyesületében Berlinben érdekes fölolvasást tartott tegnap a statisztikai hivatal főnöke, *Mayet* tanár. A tudós fölolvasó statisztikai alapokon vizsgálta meg, hogy az utódok szempontjából milyen hatása van a vérrokonok közt kötött házasságoknak. A szomoru konkluziók, melyekre Mayet jutott, nagyjában a következők:

155.516 őrult közölt 44.674, tehát 28·7% volt olyan, aki terheltségét örökölte s 110.842, azaz 71·3% olyan, aki nem örökölte azt. Az örökölt terheltek közül 1075 származott vérrokonok közt kötött házasságból. Ezek közül 648 örökölte a terheltséget. E szerint tehát az örökölt terheltség *kétszer* olyan nagyszámu a vérrokonok házasságából született gyermekek közt, mint a többi házasságból. A legsürübben ott jelentkezik a terheltség, ahol a nagybátya veszi el az unokahugát, már kevesebb ott, ahol két unokatestvér veszi el egymást.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Budapesti villamos városi vasut részvénytársaság igazgatósága, március 3-iki ülésében a tizenegyedik rendes közgyülés megtartását március hó 20-ára határozta el.

A bemutatott 1901. évi mérleg a következő adatokat tartalmazza: *Vagyon*: A vasuthálózat, központi telep, kocsiállomány stb. értéke 12,446.225·86 korona. Szerződésszerü óvadék a székesfővárosnál 101.477·24 korona. Felülvizsgálat alatt álló épitkezések és beruházásokért 2,681.310·36 korona. A rendkivüli tartalékalap ingatlanai 282.450·44 korona. A tartalékalapok értékpapirjai 3,782.906·56 korona. Tartozók 1,310.724·51 korona. Pénztárszámla 722·73 korona. Anyagkészlet, szén, olaj, posztó stb. 224.090·87 korona. Végösszeg: 20,829.908·57 korona.

Teher: 57.403 drb részvény 11,480.000 korona, 2597 drb törlesztett részvény 519.400 korona. Elsőbbségi kötvény-számla 1,923.000 korona. Törlesztett elsőbbségi kötvény-számla 77.000 korona. Rendkivüli tartalékalap 4,291.387·96 korona. Forgalmi tartalékalap 209.395·18 korona. A pálya és felszerelések értékcsökkenésére 1901-ben 676 804·26 korona. A pálya és felszerelések értékcsökkenésére 1901-re 120.000 korona. Az előző évek sorsolásából hátralékos részvények 17.000 korona. Részvénytörlesztési részlet 1901-re 100.800 korona. Az előző évek sorsolásából hátralékos kötvények 4000 korona. Kötvénytörlesztési részlet 1901-re 21.400 korona. Epitési és beruházási tartalékalap 64.233 korona. Fel nem vett osztalék 2958 kor. Nyugdijalap 145.532·11 korona. Óvadékok 80.056·56 korona. Követelők 207.345·36 korona. Tiszta nyereség az 1901. évben 888.996·14 korona. Végösszeg: 20,829.908·57 korona.

A veszteség- és nyereség-számlán feltüntetett összegek a következők. *Veszteség:* Forgalmi kiadások 1,464.102·54 korona. Különös kiadások 400.146·27 korona. Elsőbbségi kötvénykamat 77.328 korona. A pálya és felszerelések értékcsökkenésére 120.000 korona. A székesfőváros 2%-nyi részesedése 58.220·79 korona. A részvénytörlesztési alapra 100.800 korona. Az elsőbbségi kötvények törlesztésére 21.400 korona. Nyereség: 888.996·14 korona. Végösszeg 3,130.993·74 korona. *Nyereség:* Nyereség-áthozat az 1900. évről 24.426·63 korona. Bevételek: 3,106.557·11 korona. Végösszeg: 3,130.993·74 korona. Ez adatok alapján az igazgatóság a közgyülésnek inditványozni fogja, hogy az 1901. évi osztalékot 14 koronában állapitsa meg.

A newyorki tőzsde. *New-Yorkból* jelentik március 3-iki kelettel: Az értéktőzsde irányzata nehézkes forgalom mellett megszilárdult. A spekuláció, bár határozott alap nélkül abban bizakodott, hogy a nagy szindikátusi kölcsönök küszöbön álló lebonyolitása fenn fogja tartani a pénzbőséget. Kedvező bankkimutatásokra is van kilátás a márciusban esedékes kifizetések miatt. Zárlat engedékeny. Részvényforgalom 370.000 darab.

A vetések állása. A földmivelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósitóktól beérkezett jelentések szerint február hava az egész országban tavaszias jellegü volt és csupán a hónap vége felé változott meg az idő. Itt-ott jégkéreg is képződött a tavakon és a folyamokon, mindazáltal országszerte csaknem általános a panasz a miatt, hogy a *gazdaságok*, különösen pedig a tejgazdaságot is fenntartó gazdaságok *jég nélkül maradtak*. Helyenkint a jég hiányát sózott hóval is pótolni igyekeztek, de azért a jéghiányon alig segitenek és igy valószinü, hogy az idén már nyár derekán sok tejgazdaságnak elfogy a jégkészlete.

Az enyhe télben és a sok csapadék következtében módfelett elázott talajon a fuvarozás nehezen folyhatott, és igy több helyen a gazdasági munkálatok is szüneteltek jóformán az utóbbi napokig; pár nap óta azonban ugy a szántás, mint a vetés különösen a homokosabb földeken teljes erővel megindult. Az alföld némely részén és itt-ott a Dunántulon is a zabot és árpát erősen vetik. A szőlőkben is megindultak a munkálatok, ugyszintén a kertekben, ahol a gyümölcsfák tisztitása elég gondot okoz, mert sok a hernyófészek.

Az őszi vetések telelése felől többnyire kielégitő hirek érkeznek, ámbár néhol egér és rovar okozta károkról, másutt a gyomok elhatalmasodásáról és itt-ott a rozsda fellépéséről is lehet panaszokat hallani. Igen jól, vagy legalább is kielégitően fejlődött vetések vannak az Alföld tulnyomó részében és a Dunántul. Kevésbé jók a vetések, sőt itt-ott gyengék is, a Királyhágón tuli részeken, ahol a hideg északi szél gyakori volt és elég sok kárt is okozott. A repce több helyen meglehetős és itt-ott jó; néhol azonban az enyhe tél dacára is megritkult, illetve kifagyott. A szálas takarmány szemnek hiánya folyton sok gondot okoz. Némileg javult ugyan a helyzet különösen az által, hogy a jószágot már több helyen kihajtották a szépen zöldelő legelőkre; helyenkint még a vetéseket is legeltetik a jószággal.

Déligyümölcs-aukció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 12.000 láda narancsot és citromot adott el a következő árak mellett: *Narancs:* 160-as 5.50 koronától 8.— koronáig. 200-as 5.50 koronától 7.50 koronáig. 300-as 7.50 koronától 9.50 koronáig. 360-as 6.50 koronától 8.50 koronáig. Vérpiros narancs: 8.— koronától 14.— koronáig. *Citrom:* 300-as 6.— koronától 7.50 koronáig 360-as 6.50 koronától 7.50 koronáig. *Mandarin:* 80-as 0.— koronától 0.— koronáig, 100-as 0.— koronától 0.— koronáig. A legközelebbi aukció kedden, 1902. március 11-én lesz, mely alkalommal 12.000 láda narancs és citrom kerül eladásra.

Borjuvásár. 1902. évi március hó 4-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 559 drb, leölt borju 6 db, bécsi borju —— db, — db., növendékmarha — darab, bárány élő —— darab, leölt bárány 98 darab. Arjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 72—78 f.-ig, kivételes 82 f., II. rendü 52—70 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. 84—88 f.-ig, II. r. —— f.-től —— f.-ig, kivét. f. kilónkint levonás nélkül. Rugott borjukért ——— f.-ig. Növendék marha — f.-től — f.-ig, I. r. ——— f.-ig, középminőségü ——— f.-ig, alárendelt ——— f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő ——— k., leölt bárány 8.——11.50 K. kivételesen ár — k.-ig páronkint. — Irányzat élénkebb. Az árak 6 fillérrel kilogrammonkint emelkedtek.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székesfővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1902. évi március 4-én. Készlet 716 darab. Erkezett 273 darab. Összesen 989 darab. Eladatott 384 darab. Maradt 605 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 80—— koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 94—104 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 96—104 K.-ig Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 86—96 koronáig. Malac 72—— korona. Az irányzat lanyha.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelentettek 11555 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 4925 darab fiatal sertést, ——— darab magyar hizott sertést, —— nehéz sertést, összesen 4925 darabot.

Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendü sertés 94—96 fillér, kivételesen 87 filléren, középminőségü sertés 86——92 fillér, könnyü sertés ———— fillér, fiatal sertés 78—84 fillér, süldő 72—88 fillér.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, március 4.

Mérsékelt vételkedv mellett 11.000 métermázsa buza került a forgalomba, változatlan árakkal. Zárlat felé kedvezőbb volt az irányzat.

Más gabonanemüekben nem történt árváltozás. Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 79 k. 9 K. 70 f.
Fejérmegyei: 1500 mm. 74·2 k. 9 K. 23½ f.
Pestmegyevidéki: 200 mm. 77 k. 9 K. 52½ f.
Béga-Szent-Györgyi: 600 mm. 77 k. 9 K. 32½ f.
Becskereki: 4000 mm. 76·4 k. 9 K. 30 f.
Szerémségi: 1800 mm. 72½ k. 8 K. 60 f.
Raktárárú: 1370 mm. 75·5 k 9 K. 48¼ f.

Mind három hónapra.

Rozs: 300 mm. 7 K. 55 f., 100 mm. 7 K. 45½ f., 400 mm. 7 K. 45 f.
Zab: 100 mm. 7 K. 70 f., 100 mm. 7 K. 60 f.
Tengeri: 2500 mm. 5 K. 10 f.
Cinquantin: 100 mm. 5 K. 83 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	Kilogramm ára K.-tól	Kilogramm ára K.-ig	Kilós	Kilogramm ára K.-tól	Kilogramm ára K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	9.30	9.40	80	9.55	9.70
"	"	77	9.30	9.40	81	—.—	—.—
"	"	78	9.35	9.45	82	—.—	—.—
"	"	79	9.45	9.55	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	"	76	9.20	9.25	80	9.50	9.55
"	"	77	9.25	9.45	81	—.—	—.—
"	"	78	9.30	9.50	82	—.—	—.—
"	"	79	9.40	9.55	—	—.—	—.—
Pestvidéki	"	76	9.25	9.35	80	9.50	9.65
"	"	77	9.25	9.45	81	0.—	0.—
"	"	78	9.30	9.50	82	—.—	—.—
"	"	79	9.40	9.55	—	—.—	—.—
Bánsági	"	76	9.20	9.35	80	0.—	0.—
"	"	77	9.20	9.45	81	0.—	0.—
"	"	78	9.25	9.50	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bácska	"	76	9.25	9.45	80	0.—	0.—
"	"	77	9.25	9.50	81	—.—	—.—
"	"	78	0.—	0.—	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	Kilogramm ára K.-tól	Kilogramm ára K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	7.40	7.60
"	"	másodrendü	—	7.30	7.40
Árpa	"	takarmány	60—62	6.10	6.20
"	"	égetni való	62—64	5.75	5.—
"	"	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	"	—	39—41	7.55	7.70
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
"	"	másnemü	—	0.—	0.—
Repce	uj	káposzta	—	—.—	—.—
"	"	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	"	—	—	4.50	5.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza 1902.	.	9.17—9.20	—9.21	—9.29
Májusi buza 1902.	.	9.19—9.21	—9.23	—9.29
Októberi buza 1902.	.	8.17—8.19	—8.20	—8.22—8.25
Aprilisi rozs 1902.	.	7.45—7.47		
Aprilisi zab 1902.	.	7.60—7.61		
Májusi tengeri 1902.	.	5.18—5.19	—5.22	—5.23
Augusztusi repce 1902.		—.——.—		

Délt egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Aprilisi buza 1902.	9.27 pénz	9.28 áru
Májusi buza 1902.	9.28 „	9.29 „
Októberi buza 1902.	8.23 „	8.24 „
Aprilisi rozs 1902	7.45 „	7.46 „
Aprilisi zab 1902.	7.61 „	7.62 „
Májusi tengeri 1902.	5.22 „	5.23 „
Augusztusi repce 1902.	12.30 „	12.40 „

Délután fél 5 órakor záról:

Buza áprilisra 1902.	9.32—9.34
Buza májusra 1902.	9.35—9.36
Buza októberre 1902.	8.30—8.32
Aprilisi rozs 1902.	7.50—7.52
Aprilisi zab 1902.	7.63—7.64
Májusi tengeri 1902.	5.25—5.25
Augusztusi repce 1902.	12.30—12.40

A budapesti értéktőzsde.

Az értéktőzsde mai gyenge forgalmában az irányzat az üzlet későbbi folyamában megszilárdult és a vezető értékek külföldi kedvezőbb jelentésekre néhány koronával emelkedtek. A helyi értékek közül a kőszén és vasértékek irányzata lanyha volt.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 695.25—697.75. Leszámitoló bankrészvény 450.25—451. Jelzálogbankrészvény 481.——.—. Rimamurányi részvény 500.——503.—. Államvasuti részvény 678.50—680.50. Közuti vaspálya részvény 650.——652.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.45.——.— százalék. — Fővárosi kölcsön 94.05—94.20 százalék. — Magyar hitelbank részvény 717.——717.50. Jelzálogbank részvény 481.25.——.—. Leszámitoló bank részvény 450.75—451.75. Osztrák hitelintézeti részvény 696.75—698.75. Salgótarjáni kőszénbánya 536.——.—. Rimamurányi vasmü részvény 500.——500.50. Adria hajózási részvény 457—. Közuti vaspályarészvény 651.——652.—. Városi villamosvasuti részvény 324.——.— Déli vasut részvény 64.—. Államvasuti részvény 679.25—679.75. Polgári sertőző részvény 140.—. Magyar Általános Takarék részvény 552.— korona.

Utótőzsde. A 4 órai záriatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 701.25. Magyar hitelrészvény 720.—. Leszámitoló 451.25. Rimamurányi vasmürészvény 502.50. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 379.50. Közuti vasut részvény 653.—. Villamos vasut 324.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezónszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 45.—53.— korona, vörös aprószemü 42.—46.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 47.——49.— korona, nagyszemü 50.—56.— korona. Disznózsir: budapesti 56.——56.50 korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 47.——48.—. korona, 3 darabos 50.——51.— korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai szokás szerinti minőség 14.25—14.50 korona 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 16.50—16.75 korona, 85 darabos 19.50—20.— korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.50—14.— korona, 100 darabos 16.50—16.75 korona, 85 darabos 19.25—19.50 korona. Szilvaiz: slavóniai 19.——19.50 korona, szerbiai 17.50—17.75 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* hanyatló irányzat uralkodott. Később csöndes forgalom mellett az árak némiképpen hanyatlottak.

A *déli tőzsde* nagyon csöndesen indult. Később jól tartott irányzat mellett az árak kevés változást szenvedtek. Berlinre csöndes. Egy óra 30 perckor kedvetlen, 2 óra 30 perckor Berlinre szilárdabb, Londonra változatlan.

Bécs, március 4. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 120.05. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 157.75. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.85. Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 501.50. Magyar koronajáradék 97.45. 4%-os Magyar földtelherm. kötvény 97.—. Magyar hitelbank részvény 715.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 192.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 372.25. Magyar kereskedelmi bank 2525.— Magyar cukoripar 14.90.

Bécs, március 4. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 101.75. 4%-os osztr. aranyjáradék 120.85. 1860-os sorsjegy 154.50. Osztrák hitelsorsjegy 424.—. Angol-osztrák bank —.—. Bécsi bankegyesület 463.—. Osztrák-magyar bank 1631.—. Déli vasut 68.—. Dunagőzhajózási részvény 870.—. Dohányrészvény 298.—. Császári és királyi arany 11.37. Német bankváltók 117.22. 4·2%-os ezüst járadék 101.55. Osztrák koronajáradék 99.10. 1864-iki sorsjegy 243.—. Osztrák hitelintézeti részvény 699.—. Unionbank 567.—. Osztrák Länderbank 432.20. Osztrák-magyar államvasut 678.75. Elbavölgyi vasut 472.—. Alpesi bányarészvény 391.—. 20 irank. arany 19.09. Londoni váltóár 239.90 Bécsi Tramway Litt B. 283.25. Bécsi Tramway Litt A. 287.25. Lipót kohó 374.—. Az irányzat szilárdabb.

Bécs, március 3. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telelonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 701.—. Magyar hitelrészvény 718.—. Angol-Osztrák bank 283 —. Bécsi bankegyesület 463.50. Union bank 568.—. Länderbank 433.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 679.25. Déli vasut 68.25 Elbavölgyi vasut 472.50. Északnyugati vasut részvény 463.50. Dohányrészvény 503.—. Rimamurányi vasmü 392.50. Alpesi bányarészvény —.—. Májusi járadék 101.76 Magyar korona járadék 97.35. Török sorsjegyek 111.—. Német birodalmi márka 117.28—33—. Napoleon d'or 19.09.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, március 4. (*Tőzsdei tudósitás.*) A tőzsde kedvetlenül nyilt meg. A bankpiac gyöngébb irányzata általános tartózkodásra vezetett. Bányaértékek közül kohórészvények szilárdak voltak az angol vaspiacról jövő kedvező jelentésekre. Szénrészvények ártartók. Járadékok szilárdak. Vasrészvényekben a forgalom jelentéktelen volt. Később az irányzat állandó volt. Bányaértékek kissé emelkedtek. Az a hir, hogy a szénszindikátus az üzemredukciónak 20%-ról 25%-ra való fölemelését határozta el, nem tett hatást. Magánkamatláb 1½%.

Berlin, március 4. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.—. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 98.25. Osztrák-magyar államvasut 145.50. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.30. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 194.75. Általános villamossági Edison 193.10. Gelsenkircheni 166.—. Laura-kohó 199.50. 4·2%-os ezüstjáradék —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 101.30. Osztrák hitelrészvény 219.90. Déli vasut 18.75. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.45. 4%-os uj orosz kölcsön 96.25. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 101.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 175.75. Harpeni 162.90. Az irányzat csendes.

Berlin, március 4. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 101.35. Magyar koronajáradék 98.25. Osztrák hitelrészvény 220.75. Osztrák-magyar államvasut 145.60. Déli vasut 18.75. Eszaknyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy 616.45. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, március 4. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 102.10. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.95. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák-magyar bank 117.—. Déli vasut 18.20. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 20.47. Bécsi bankegyesület 118.20. Villamos részvény 115.50. 3%-os magyar aranykölcsön 86.30. 4·2%-os ezüstjáradék 101.90. 4%-os magyar aranyjáradék 101.15. Osztrák hitelrészvény 219.70. Osztrák-magyar államvasut 145.70. Eszaknyugati vasut 115.—. Bécsi váltóár 852.25. Párisi váltóár 8140.— Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 200.—. Az irányzat nyugodt.

Páris, március 4. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 104.—. Osztrák Länderbank —.—. 3%-os francia járadék 101.30. Ottomanbank 564.—. 3½%-os francia járadék 102.—. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut 100.—. 4%-os magyar aranyjáradék 102.45. Párisi bankrészvény 1009.— Olasz járadék 100.40. Francia törleszth. járadék 100.25. Osztrák földhitelintézeti részvény —.—. Török dohányrészvény 325.— Az irányzat szilárd.

Frankfurt, március 4. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 220.80. Német bank —.—. Disconto 195.—. Berlini kereskedelmi bank 153.—. Gelsenkircheni 166.60. Harpeni 163.80. Laura-kohó —.——. Olasz járadék —.—. Szilárd.

Hamburg, március 4. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 101.60. 1860. sorsjegy 156.10. Déli vasut 18.80. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.90. Osztrák hitelrészvény 220.50. Osztrák-magyar államvasut 145.65. Olasz járadék 100.75. 4%-os Magyar aranyjáradék 101.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 4. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára;* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 98—100 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 106—107 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 102—104 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 102——104 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 98——100 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 96——98 fillérig.

Sertéslétszám 1902. március 2. napján volt készlet 30.089 darab. — 1902. március 3. napján felhajtatott 358 darab. 1902. március 3. napján elszállittatott 537 darab, 1902. március 4. napjara maradt készletben 29.910 darab.

Vizállás.

		Márc. 4. méter	Márc. 3. méter			Márc. 4. méter	Márc. 3. méter
Inn	Schärding	0.62	0.56	Tisza	M.-Sigeth	0.86	0.86
Duna	Passau	1.82	1.69	"	Tokaj-hát	0.93	0.90
"	Linz	0.83	0.80	"	V.-Naménу	2.55	1.62
"	Bécs	0.32	0.26	"	Tokaj	2.53	2.28
"	Pozsony	1.35	1.17	"	Tisza-Füred	4.08	4.40
"	Komárom	2.13	1.76	"	Szolnok	5.42	5.05
"	Budapest	1.64	1.50	"	Csongrád	5.46	5.20
"	Paks	0.60	0.70	"	Szeged	6.34	6.42
"	Mohács	1.24	1.27	"	Török-Becse	3.29	3.95
"	Gombos	2.60	2.67	"	Titel	3.95	4.24
"	Ujvidék	2.80	2.95	Ondova	Bártfa	0.38	0.40
"	Pancsova	4.10	4.18	Topolya	Hodó	0.44	0.46
"	Orsova	4.07	4.14	Bodrog	Zemplén	0.—	2.92
Morva	Magyarfalva	2.60	1.90	Sajó	Szolca	2.29	2.30
Vág	Zsolna	1.49	1.74	Hernád	H.-Németi	0.77	0.39
"	Trencsén	1.15	1.10	Berettyó	Margita	0.06	0.08
"	Szered	1.02	1.12	"	B.-Ujfalu	0.04	0.08
Rába	Sz.-Gotthárd	1.14	1.71	Körös	Csucsa	0.10	0.10
"	Sárvár	1.29	1.88	"	N.-Várad	0.04	0.02
"	Győr	2.59	2.78	"	Belényes	0.68	0.70
Dráva	Pettau	1.66	1.80	"	Tenke	0.22	0.18
"	Zákány	1.20	1.02	"	Gurahonc	0.40	0.90
"	Barcs	2.48	1.38	"	Borosjenő	0.12	0.—
"	Eszék	1.88	1.47	"	Békés	1.16	1.30
Mura	M.-Szerdah.	1.53	1.30	"	Gyoma	3.40	3.27
Száva	Zágráb	2.74	3.18	Maros	Gy.-Fehérvár	0.08	0.80
"	Szisszek	7.24	6.25	"	Branyiczka	0.50	0.50
"	Mitrovica	5.34	5.41	"	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.22	0.20	"	Arad	0.78	0.14
"	Szatmár	1.08	0.19	"	Makó	0.44	0.02
Kraszna	N.-Majtény	0.38	0.—	Temes	K.-Kostély	0.94	0.88
Latorca	Munkács	0.87	0.80	Béga	Klausenburg	1.—	0.96
Laborca	Homonna	0.85	1.10	"	Temesvár	0.96	0.—
Ung	Ungvár	0.85	1.3.	"	Becskerek	0.61	0.65

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 4. —

Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter Dózsa János, a brassói állami faipari szakiskola tanárát, ugyanezen intézethez igazgatóvá; a pénzügyminiszter Pejnovics Döme glinai adóhivatali ellenőrt a glinai adóhivatalhoz pénztárnokká, Petronijevics Dusán brödi adótisztet a glinai adóhivatalhoz ellenőrré, a kassai adóhivatalhoz Simay Caesar kassai adótisztet adóhivatali segéddé, a vukovári adóhivatalhoz Maletics Vilmos susaki adóhivatali gyakornokot adótisztté ideiglenes minőségben, Papp Ferenc nagy-nyulasi lakost ideiglenes minőségü díjtalan pénzügyi számgyakornokká a kolozsvári pénzügy-

igazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Körösényi Ervin pozsegai lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a pozsegai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; a belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbizott miniszterelnök Pilaszanovich Antal végzett joghallgatót díjtalan fogalmazó gyakornokká a belügyminisztériumhoz ideiglenes minőségben nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Löwy Lajos és Béla budapesti lakosok családi nevének Lászlóra, Klein Jakab Jenő debreczeni lakos családi nevének Keienre, kiskoru Stern Móric szajlai lakos családi nevének Csillagra, Engelmann Péter szegedi lakos m. á. v. gáplakatos, valamint kiskoru Julianna és Lajos gyermekei családi nevének Erdősre, Kohn Sándor novai lakos családi nevének Kardosra, kiskoru Ocsenás István bajsai illetőségű ugyanottani lakos családi nevének Bajsaira, Mesner Benő (Béni) budapesti lakos családi nevének Miklósra, Grünfeld Berta budapesti lakos családi nevének Szamosra, Ungár Árpád budapesti lakos családi nevének Uzonyira, Weisz Emánuel budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei Jolán és Rózsa családi nevének Vajdára kért átváltoztatását megengedte.

Napirend.

Naptár. Szerda, március 5. — Római katholikus: Özséb vt. — Protestáns: Özséb. — Görög-orosz: (február 20.) Leó pk. — Zsidó: Adar 26. — Nap kél: 6 óra 19 perckor. — Nyugszik 5 óra 33 perckor. — Hold kél: 3 óra 16 perckor éjjel. — Nyugszik: déli 12 órakor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor.

Nemzeti Muzeum. Képtár nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődijjal megtekinthetők.

Országos Képtár és metszetkiállitás az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig.

Iparmüvészeti muzeum délelőtt 9 órától d. u. 1-ig.

Teknológiai Iparmuzeum. Nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 9-től 1 óráig.

A földtani intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 10—1-ig. Belépődij 1 korona.

Az Erzsébet-emlék pályamunkák kiállitása a városligeti Mücsarnokban délelőtt 9-től d. u. 4-ig. Belépődij nincsen.

Zichy-kiállitás a Nemzeti Szalonban (Ferenciek-tere 9.) d. e. 9 órától este 9-ig. Belépődij 1 korona.

Feszty-kiállitás a városligeti Mücsarnokban délelőtt 9-től este 7 óráig, 1 korona belépődij mellett.

Fényképkiállitás a Király-Bazárban (Ferenciek-tere 4. szám.) d. e. 10-től este 8-ig. Belépődij 40 fillér.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, március 4.

Dél-Európa felett zárt és aránylag mély depresszió tartózkodik, a magas légnyomás pedig Észak-Európát boritja.

Európában az idő enyhe és délen esős. Jelentékeny esők voltak az Adria partvidékein.

Hazánkban az idő enyhe és az ország déli felében esős.

Kilátás Enyhe és sok helyütt, főleg az ország déli felében esős idő várható.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönőiratot folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24.
az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármenynyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt csász. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön várótermek.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZERŰ UTMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerű gyógykezelésének czimű könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

Neustein Fülöp
cukrozott
hashajtó labdacsai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET labdacsok).

E pilulák hasonló készitményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménynyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztitók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

SZÉKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott kiszedik végett még gyermekek is szivesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó dobozt 30 fill., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 korona.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót" és „Neustein Fülöp gyógyszerész" aláirással van ellátva. A kereskedelmi törvénykönyv védett csomagjaink aláirásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp
gyógyszertára a „Szent-Lipót"-hoz Bécs, I., Plankengasse 6. Főraktár Magyarország részére Török József gyógyszertára Budapest VI., Király-utca 12., és Andrássy-ut 26.

Hajójáratjegyzék.

ADRIA

magy. kir. tengerhajózási részv.-társ.

Vezérügynöksége Hoffmann S. és V.

1902. március havában a következő gőzösök indulnak:

Honnan	Hová	a gőzös neve	1902. márc.
Fiume	Bernambuco, Bahia		1
"	Rio de Janeiro, Santos	Nagy Lajos	1—10
"	Liverpool	Arabian	1—10
"	London	Genoa	1—10
"	Knen*	Stefánia	10
"	Barcelona, Valencia*	Stefánia	5—15
"	Liverpool	Aleppo (C. L.)	10—20
"	London	Matlekovits	10—20
"	Antwerpen Kopenhága*	Zichy	10—20
"	Hull, Newcastle o/T.	Urbino	15—25
"	Hamburg	Pergamon	15—25
"	Liverpool	Egyptian	21—31
"	Glasgow*	Szent István	21—31
"	London	Oria	21—31
"	Liverpool	Tyria (C. L.)	21—31
"	Lissabon		21—31
"	Bordeaux	Széchenyi	25/3-5/4
"	Rouen	Jókai	25/3-5/4
"	Rotterdam	Baross	24/3-5/4
"	Hull Newcastle o/T.	Doure	25/3-5/4

1. Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány be nem jelentetett, az igazgatóság fentartja magának a jogot, e kikötést nem érinteni.
A *-gal jelölt megjelölt viszonylatokban a gőzös Triesztet is érinti.

Honnan	Hova	a gőzös neve	1902. márc.
Liverpool	Fiume	Andalusian	1—10
Hull, Newcastle o/T.	"	Douro	5—15
Glasgow	"	Báthori	5—15
Newcastle o/T.	"	Kolozsvár	5—15
London	"	Sultana	10—20
Hamburg	"	Róma	10—20
Liverpool	"	Pavia (C. L.)	10—20
Newcastle o/T.	"	Széll Kálmán	15—25
Rio de Janeiro, Santos	Triest, Fiume	B. Kemény	15—25
Bordeaux	Fiume	Petőfi	21—31
Rouen	"	Kálmán király	21—31
Antwerpen	"	Deák	21—31
Glasgow	"	Szent László	21—31
London	"	Tibor	21—31
Rouen	"	Balaton	21—31
Hamburg	"	Venezia	21—31
Hull, Newcastle o/T.	"	Kolpino	21—31
Liverpool	"	Cypria (C. L.)	25/3-5/4
London	"	Austria	"

Középtengeri szolgálat. A vonal. Fiume—Sicilia—Marseille. FIUMÉBŐL: „Andrássy" 3-án, „Rákóczy" 10-én, „Kassa" 17-én, Mátyás király 24-én, „Andrássy" 31-én.
MARSEILLEBŐL: „Kassa 2-án, „Mátyás király" 9-én, „Andrássy" 16-án, „Rákóczy" 23-án, „Kassa" 30-án indul.
B. vonal. Fiume-Malta-Sicilia-Marseille. Fiuméből „Adria 5-én „Szápáry" 12-én „Zrinyi" 19-én. „Tisza" 26-án Marseilleből. „Zrinyi" 5-én „Tisza" 12-én. „Adria 19-én. „Szápáry" 26-án indul:

Gummi

és halhólyag a legjobb és legjobb minőségben, valódi francia és angol gyártmány, eredeti csomagolásban, tucatja 3, 4, 6 és 8 frtért.
Női óvszerek: Pely-porus Mensinga tanár-féle 2 frt 50; óvszivacsok 4, 6 és 8 frtért tucatja csakis

Pollitzer Mór és Fia-nál
BUDAPEST,
V. Deák Ferenc-u. 10/b.

kaphatók. Ugyanott minden képzelhető különlegesség és párisi ujdonság raktáron tartatik. Az áruk valódiságáért és veszélytelenségéért jótállást vállalunk. Szétküldés naponta szigoru discrétio mellett. Árjegyzék zárt és feliratnélküli boritékban ingyen.

Titkos betegségek

gyógyitására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfaknál és nőknél: hugycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat és az önfertőzésből támadt idegbetegségeket.

Meglepő az eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél.

Levelekre díjtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet).

Bejárat a lépcsőnél. *Külön várótermek.*

Rendelés délelőtt 9—3-ig. este 6—8-ig.

Általános érdekü müvek.

Köszöntőkönyv gyermekek részére. Irta Bácsi József. Kötve 1.60 kor. Budapest térképe. A főváros tiz kerületével. 60 f. Ugyanaz nagyobb alakban a főváros nevezetességeinek képeivel 1 kor. Budapesti kirándulási térkép. A főváros környékének terrajza. Budapest és környéke. Utmutató a fővárosban és környékén. Összeállitotta Palóczy L. Kötve 1.60 korona Magyar és német beszélgetések kézikönyve. Irta Czanyuga József. 2.40 kor., kötve 3.60 kor. Czigányjós nő. A kártyahuzás és kártyavetés kézikönyve 1 kor. A fellélumulhatatlan ezermester büvészkamarája 60 fill. Házi Kincstár. Irta Hankó Vilmos. Tudnivalók a háztartás, egészségtan, s a mindennapi élet dolgaiban. 2.40 kor., kötve 3 korona. Képes budapesti szakácskönyv. Irta Szt. Hilaire Józefa és mások. Kötve 4 kor., diszkötésben 4.80 korona. Ugyanaz német nyelven 2.80 kor., kötve 3.60 kor. Kártyajátékok könyve. Irta Farlaghy Kálmán, 2.80 kor., kötve 3.60 kor. Legujabb levelező és házi titkár. Irta Kassay Adolf. 2 kor., kötve 2.40 kor. Legujabb házi tanácsadó, önügyvéd. Irta Kassay A. 2 kor., kötve 2.40 kor. Kerékpáros tudnivalók. Irta dr. Korchmáros Kálmán, 30 fill. Német társalgási anyaggyüjtemény. Irta Oldal J., 1.40 kor., kötve 2 korona. Önszámitó, kötve 70 fill. Pesti müvelt társalgó. A társadalmi érintkezés minden szabályát magában foglalja. Illemszabályok, társasjátékok, komoly és szerelmi költemények, felköszöntések, emlékversek stb. Kötve 2.50 kor. A baba-szakácsnő. Irta Rantási Marieka. Kötve 40 fill. A nemi viszonyokra gyakorolt befolyás. Irta Schenk Lipót dr. A híres bécsi egyetemi tanár a születendő gyermekek nemének ökényes meghatározásáról szóló elméletét irta meg ebben a könyvben. Az általános érdekü könyv ára 4 kor. Virágnyelv. Minden ismert virág jelentősége meg van irva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állitott össze. Ára szines kötésben 80 fillér. Eskütek és esküdtbirák törvénykönyve. Irta K. Nagy Sándor. 60 fillér. Sakkjáték kézikönyve. Maróczy Géza köremüködésével, irta Szemere Imre. 60 fill. A pénz előzetes beküldésénél a megrendelt müvek bérmentve szállitatnak. Négy koronánál nagyobb összegű megrendelést utánvétteli is eszközlünk. Megrendelések Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) könyvkereskedésére, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám intézendők.

Seabury & Johnson-féle

Benson-tapasz

a leghatásosabb szer

Köszvény, csuz, derékfájás, csipőfájás, hátbaj, mellbaj, köhögés, minden meghülés ellen.

Óvakodjanak csekélyebb értékü utánzatoktól!

Louis Ritz & Co., Hamburg.

Kapható Budapesten:

Dr. Egger Leo és Egger J. „Nádor"-gyógyszertárában VI., Váci-körut 17. szám.
„Apostol"-gyógyszertár VIII., József-körut 64. szám.
Török József gyógyszertára VI., Király-utca 12.
Dr. Rosenberg Sándor gyógyszertára VIII., Kerepesi-ut 43
„Vöröskereszt"-gyógyszertár VI., Andrássy-ut 84.

Legnagyobb világhirü cipőáruház Budapesten.

Áruházam megtekintésére meghivom a t. közönséget, a hol a legdivatosabb és legtartósabb cipőt kaphat. Tisztitó bőrkenőcs minden bevásárlásnál ingyen. Tartósságáért irásilag jótállok. Leány-, fiu-, gyermekcipő az ár nagyság szerint. Szines bőr egyenlő áru a feketével. 10 frtnyi bevásárlásnál franco küldöm.

Női cipők:

Zerge bőrből cugos vagy fűzős lábbeli ... — 3.—
Zerge gombos kesztyüszárral — — — — — 3.20
Sevró cipő, lakk vagy kesztyübőr fűzős cipő 3.60
Zerge fekete vagy szines dupla keresztszattal 2.20
Lastin, szivalaku, 16 cm. magas, selyem cuggal 2.60

Férfi cipők:

Borjubőr sima vagy betétes, munkásoknak — 3.—
Vix, calb, fűzős vagy betétes, előfálló talppal 3.20
Feltünő elegáns box-calb angol bakancs — 4.—
Pincércipő, alacsony sarok — — — — — — 1.20
Házicipő, szines bőrből — — — — — — — 1.—

Szegényeknek és munkásoknak férfi borjubőr **2.80**, női zerge **2.80**.

Gyár saját háromemeletes házamban 80 lakóval, hol több 100 munkást foglalkoztatok. Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelésnél olyant küldök, mintha az illető kiválasztotta volna. Árjegyzék több 100 divatos ábrával bérmentve és ingyen. Nem tetszés esetén a cipőt kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Agulár Dávid BUDAPEST, Erzsébet-körut 6/N.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek, 20 éves kórházi és magángyakorlati tapasztalatainál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyit férfiaknál és nőknél foglalkozási szakma nélkül mindennemű bármily régi kelelű

Nemi betegségeket

ugymint hugycsőfolyást, hólyag- és vizelési bajokat, bujakóros sebeket, syphilist, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat
(impotencia)

meglepő biztos eredménynyel gyógyuln a legujabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.

Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.

Külön várótermek. Külön be- és kijárat.

Levelekre rögtöni válasz.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1902. március hó 5-én.

Zárva.

NEMZETI SZINHAZ.

Szerda, 1902. március hó 5-én.

A rejtély.

Szinmű 2 felvonásban. Irta Paul Hervién. Forditotta Ambrus Zoltán.

Személyek:

Raymond	Iváfi	Marquis	Náday
Gizella	Hegyesi	Vivarce	Császár
Gerard	Mihályfi	Laurent	Hetényi
Leonora	Márkus	Szolga	Faludi

Utána:

A betörő.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta Labiche és Mélesville Forditotta: Hevesi Sándor.

Személyek:

Valory	Dezső	Vaslin	Iványi
De Bréené	Lánczy	Coralie	Boros F.
Chabriac	Rózsahegyi		

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Szerda, 1902. március hó 5-én.

Miss Saharet vendégfellépésével.

Lotti ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta Rudvard Stone. Forditotta Faragó Ödön. A dalok versszövegét irta Mérei Adolf.

Személyek:

Ton Dawentry	Sziklai	Barley	Szilágyi
Harriet	Sziklainé	Mister Morvay	Iványi
Jean Dickson	Boross	Mister Bibb	Kalocsay
Kitty	Almási I.	Miss Kate	Sellő
Ramajanah	Ráthonyi	Esmeralda	Iványiné
Lotti	Tomcsányi	Elsie	Almási L.

Kezdete 7½ órakor.

VIGSZINHAZ.

Szerda, 1902. március hó 5-én.

Balatoni rege.

Regényes szinjáték 4 felv. Irta Herczeg Ferenc. Zenéjét szerzette Kún László.

Személyek:

A király	Fenyvesi	A molnárné	Haraszthy
Benigna	Szerémy G.	Sztropkó	Rónaszéki
Kinizsi Pál	Pethes	Stózius	Vendrei
Drágfi	Kazaliczky	Sió	Varsányi
Palóczi	Balassa	Lesence	Fábián
Pipacs	Szerémy	Gyöngyös	Pécsi

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Szerda, 1902. március hó 5-én.

Katalin.

Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással. Irta dr. Béldi Izor. Zenéjét szerzette Fejér Jenő.

Személyek:

II. Katalin	Hegyi	Mária	Nyiri
Gr. Guraczkij	Szirmai	Olga	Nyári
Buranov Iván	Szabó	Télèmaque	Németh
Trojkov Fedor	Tollagi	Duplessis	Küry
Alekszej	Nagy	Anica	Boják
Sunderland	Ujvári	Gregor	Kiss M.
Dacskov	Havasi	Tiszt	Szerdahelyi

Kezdete 7 órakor.

URANIA SZINHAZ.

Szerda, 1902. március hó 5-én.

A tánc.

Irta és felolvassa Pekár Gyula.

Kezdete 7½ órakor.

VÁRSZINHAZ.

Szerda, 1902. március hó 5-én.

Bánk bán.

Eredeti szomorujáték 5 felv. Irta Katona J.

Személyek:

II. Endre	Somló	Zászlós ur	Paulay
Gertrud	Jászai	Petur bán	Szacsvay
Ottó	Horváth	Myska bán	Abonyi
Bánk bán	Pálfy	Sólom	Mészáros
Melinda	Paulayné	Bendeleiben	Nagy Ib.
Mikhál	Egressy	Biberach	Gyenes
Simon	Körösmezei	Tibore	Ujházi

Kezdete 7 órakor.

Somossy-Mulató

Király-utca 71. Igazgató: Somossy K.

A kitünő márciusi müsor hallatlan sikere

Waldemar Richárd

a felülmulhatatlan humorista.

Leime Mitzi

énekesnő.

Piper Ernő,

banjó művész.

Ugymint fellépte az összes különlegességeknek.

Az emeleti kávéházban Dajna Balog Rudi cigányzenekara játszik.

Az előadás után omnibuszok közlekednek minden irányban, ugymint Budára is.

FOVAROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Fényes uj müsor.

La Dante

francia kettős.

Pajkos lelkek

operett-jelenet

Arlel és Loubé

komikus kerékpárosok

Billie Burke

angol sanszoneti

The Solovas (elit-tornászok), **The Thorns** (excentrikusok), **Tarka Szinpad** (uj müsor), **Egy éjjel Versaillesben** (Ballett-egyveleg), **Brothers Avolo** (nyujtó tornászok), **Bauer Róza** (énekesnő), **Baumann Károly** (magyar komikus), Kozmograf stb.

Vasárnap két előadás.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Elvállalok középületek, paloták, nyaralók és bórházak homlokzat tatarozását, ugy a fővárosban mint vidéken. Továbbá udvari falakok és vakolatok javitását, utánfestéseket és teljesen uj festéseket.

Homlokzatfestéseim

megázás után is tisztán és foltmentesek maradnak. E szakmában a székesfővárosban 15 éve igen nagy elismerés mellett kitünő sikerrel működtem, árajánlatokat, munkaméri szatvosságot vállalok.

KOVÁCS JÓZSEF épitési vállalkozó

Budapest, Andrássy-ut 51. szám.

ZENEMŰ-UJDONSÁGOK.

	Kor.
ALLÀN, Florodora zong.-kivonat 2 kézre	6.—
„ „ potp.	3.60
„ „ Waltz.	3.—
ARONSON, HONEY Love Me Do! Pillangó k. a. betét-dala	3.—
BAKA BAITZ Bohéme-induló 2 kézre	2.—
CARYLL, Cirkusz élet, zong. kivon. 2 „	6.—
„ „ „ potp. 2 „	3.60
„ „ „ Waltz. 2 „	3.—
„ **Szerencseosillag** zong.-kiv. 2 „	6.—
„ „ potp. 2 „	3.60
„ „ Waltz. 2 „	3.—
ERTL, Musikalische Momentaufnahmen potp. 2 kézre	3.60
FEHÉR A., Valse des Beaux Jeux, 2 kézre	2.—
FERÉR JENŐ, Katalin, potp. I—II. füzet á	3.—
FUCIK, Il Soldato, Marsch, 2 kézre	1.60
KINSEY, The Hoo Poo Bird. Pillangó k. a. betét-dala	3.—
LANGER, Kurucz-furfaug, népszinmű, összes dalai	3.50
MARQIS, Valse Bleue, 2 kézre	3.—
MORCKTON, When The Boys Come Home Marsch, 2 kézre	3.—
Operette-album, uj folyam	3.—
ROSAS, Ueber den Wellen (A hullámok fölött), keringő, 2 kézre	1.60
REINHARDT, Das Süsse Mädel, potp. 2 kézre, I—II. füzet, á	3.—
„ „ „ Süsse Mädl'n, Walzer 2 kézre	2.40
„ „ „ Marsch „	1.50
SOUSA, Cadotton, Marsch, 2 kézre	1.50
STRAUS O., Der lustige Ehemann, Tanz-Duett	2.40
„ „ Die Haselnuss, Tanz-Duett	2.40

Tarka Szinpad.

1. **VAN-E TEHETSÉGE.** Zenéje **Mader R.**-től, szövege Heltai Jenő-től . . . 2.—
2. **A VÉN KOCSIS DALA.** Zenéje **Tarnay A.**-tól, szövege Heltai Jenőtől . . . 3.—
3. **A DIÓFA ROMANCA.** Zenéje **Konti J.**-től, szövege **Molnár J.**-tól . . . 1.50

ZIEHRER. A svihákok, zong.-kiv., 2 kézre		5.40
„ „ potp. „		3.60
„ **Svihákokból, in lauschiger Nacht,** Walzer, 2 kézre		2.40
„ **Die Tänzerin,** Polka „		1.80
„ **Der Zauber der Montur,** Marsch, 2 kézre		1.80
„ **Mimi,** Walzer, „		2.40
„ Die drei Wünsche operettéből: **Fesch und schneidig muss er sein!** Marsch, 2 kézre		1.50
„ **Buberl komm,** 2 kézre		2.40
„ **Kommt ein blonder Lieutenant,** Polka, 2 kézre		1.50
„ **Drei Wünsche Quadrille,** 2 kézre		1.80

Kaphatók

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedésében

Budapest, Andrássy-ut 21.

Az összeg előleges beküldése után bérmentve szállitják.

Budapesti villamos városi vasut részvénytársaság.

Hirdetmény.

A budapesti villamos városi vasut részvénytársaság t. c. részvényesei **az 1902. évi március hó 20-ik napján délelőtti 11 órakor** a társaság helyiségeiben VII. Kertész-utca 10. sz. a. tartandó

XI. rendes közgyülésre

ezennel tiszteletel meghivatnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt inditványok.
2. Az 1901. üzleti év mérlegének és zárszámadásának előterjesztése.
3. A felügyelő-bizotiság jelentése és a fölmentvény megadása iránti inditvány.
4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
5. Az alapszabályszerüleg kilépő igazgatók helyeinek betöltése iránti intézkedés.

A részvények letehetők f. évi március 12-éig bezárólag az angol-osztrák bank budapesti fióktelepénél V., Fürdő-utca 6. sz. a.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

18. szakasz: Minden részvényes jogositva van a birtokában levő minden 25 drb. társasági részvény után egy-egy szavazatot a közgyülésen gyakorolni. Szavazati joggal biró azon részvényesek, kik a közgyülésen személyesen, vagy helyettes által résztvenni kivánnak, kötelesek a közgyülés megtartására kitüzött határnap előtt 8 nappal részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt az igazgatóság által a közgyülést egybehivó hirdetményben kijelölt helyeken letenni.

20. szakasz: Az évi mérleg és zárszámadás, valamint a felügyelőbizottság jelentése a K. T. 198. §-a értelmében a közgyülés megtartását megelőzőleg 8 nappal a társaság helyiségeiben közbetekintésre kitétetnek.

21. szakasz: Azon részvényesek, kik személyesen nem jelennek meg a közgyülésen, magukat egy e célból külön meghatalmazott szavaztképes részvényes által képviseltethetik. Kiskoruak, vagy gondnokság alatt állók törvényes képviselőjük által képviseltetnek; nők és jogi személyek oly meghatalmazott által is képviseltethetik magukat, kik maguk nem részvényesek.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerités.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriás tövisű, igen gyorsan fellődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető par év alatt, rendivüli csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem tolathatnak át. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott füzetével és kezelési utasitás mellékeltetik.** Ezer csemete elég 200 méterre — Ára 6 frt.

Diócsemeték. Oriási jövedelmet biztositó voltánál fogva, ennek fenyesztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkivül elterjedt.

Sajtos fénynyomatu **főárjegyzék ingyen és bérmentve** küldetik minden rendelés kötelezettség nélkül. **Az árjegyzésben** kivül meg ezer olyan könyvei kap ezzel, ki azt czimre ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmat haszonra ne forditanák, városon, falun, nagyban, gazdag vagy szegény czimadnál egyaránt. Ily még azoknak is igen erdeseben áll, **kik rendelni semmit nem akarnak**, mert benne számos oly eszközöket fogadhatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czim:

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep: Nagy Kágya, u. p. Szekelyhid

Most jelent meg!

Beksics Gusztáv

legujabb politikai munkája

Nemzeti akció.

Irta: **Beksics Gusztáv.**

Ára 1 korona.

Megjelent és kapható az **Athenaeum** irod. és nyomdai részvénytársulatnál Budapesten VII. Kerepesi-ut 54.

Ne vegyen senki **hangszert** mig

REMÉNYI MIHÁLY

műhangszerész legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, melyet **ingyen és bérmentve** küld

Budapestről Király-utca 44/d

Az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társulat kiadásában megjelent:

Az Olympos.

Görög-római mythologia.

Függelékül a germán népek istentana.

Serdültebb fiuk és leányok számára.

Petiscus nyomán szerkesztette

Dr. GERÉB JÓZSEF.

Második átdolgozott kiadás 69 képpel.

Ára füzve 5 K., diszes vászonköt. 7 K.

Kapható a kiadótársulatnál Budapesten, VII. ker., Kerepesi-ut 54. és minden könyvkereskedésben.

Kapható minden könyvkereskedésben, vagy a pénz beküldése esetén megküldi bérmentve a Szegedi Napló kiadóhivatala.

Szinházak heti müsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Csütörtök	A denevér	Himfy dalai	d. u. Oeskay Balatoni rege	Az aranyos	Lotty ezredesei
Péntek	Nincs előadás	Endre és Johanna	Balatoni rege	Az aranyos	Lotty ezredesei
Szombat	Onegin	Folt, a mely tisztít	Balatoni rege	Egy görbe nap	Lotty ezredesei
d. u. Vasárnap este	— Hoffmann meséi	Kegyelemkenyér A betörő A bor	A Gyurkovics lányok Balatoni rege	Flórika szerelme Az aranyos	Lotty ezredesei Lotty ezredesei

Egy gazdátlan csónak története.

REGÉNY

Irta: **MOLNÁR FERENC**

KAPHATÓ A **„BUDAPESTI NAPLÓ"** kiadóhivatalában.

Ára 2 korona.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket központi irodánkban és ered. deti nyugta mellett még a következő órákban lehet feladni:

Benda Józsefné Andrássy-ut 59.

Breuer nővérek dohányárusdája Teréz-körut 34. szám alatt.

Deutsch Miksáné Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát hirdetési iroda V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór gyorsajtónyomda IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedése IV., Gróf Cziráky-féle palota, Kossuth Lajos-utca. Kigyó-tér, (Koronahercegutca sarkán.)

Fischer J. D. hirdetési iroda IV., Zsibárus-utca 7. szám.

Goldberger A. V. hirdetési iroda IV. ker. Váci-utca 17. szám.

Goldgruber Mór könyvkereskedő II. ker., Fő-utca 2. szám.

Haasenstein és Vogler hirdetési iroda V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits dohányárusdája Kerepesi-ut 50. (Takarékp. épül.)

Kernberg Rozália dohányárusdája VIII. ker., Muzeum-körut 18.

Kovacs Gyula hirdetési iroda VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf hirdetési iroda VII. ker. Károly-körut 9. szám.

Mezei Antal hirdetési iroda IV. ker. Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J. ujság-árudája IV. ker. Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Otto könyvkereskedése Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Bizhaza bérháza.)

Rohonczi Ilona dohányárusdája VI. Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu hirdetési iroda VI. ker., Váci-körut 33. szám.

Sopronyi V. dohánygyárnok VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór dohányárusdája IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Schwarz József hirdetési iroda V. ker., Markó-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné dohányárusdája Ferenc-körut 32. szám.

Tenczer Gyula hirdetési iroda IV. ker., Szervita-tér 8. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése II. ker., Fő-utca 2. szám.

Weltzenfeld Jakab Király-utca 1.

Zipser és König szemüvegkereskedés VI. ker., Andrássy-ut 4. szám. Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 óráig feladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

Észbontó. Nem vagyok szabad fél 8-nál előbb, tehát vagy eskorra, vagy délutáni 2—3-ra rendelkezzék velem. Jelige előbbi.

Cyrano levelet küldött. 11677

Gorge-Sent. Hogy van már?!?!

New-York kávéházban talált aranyos barna babával megismerkedném. Választ „magas" jeligével a főpostára kérek. 11675

26 éves szőke üriember, egy csinos barna urinővel szeretne megismerkedni. Levelet kérek „Diskréció" jelige alatt a lap kiadójába. 4164

KERESLET.

Idősebb kisasszony butor-üzlet részére felvétetik. Csakis jó irás követeltetik. Csakis irásbeli ajánlatok a kor és a fizetési igény megjelölésével Fuchs E. Andrássy-tér 15. intézendők. 4194

Gyakornok nagy nyomdai irodába felvétetik. Cim a kiadóhivatalban 4195

Megvételre keresek egy teljesen felszerelt, saját kezelésben álló birtokot, egy meghatározandó évi **életjáradék** ellenében. Ajánlatok részletes birtokleirással együtt „B. K. 100." jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 4175

Lelkiismeretes tanitó, lehetőleg bölcsész kereséstik vidékre I. reálista fiu, II. polg., 2 elemista leány mellé. Honorárium kitünő ellátás és 30 K. Ajánlatok Gerő Sándorhoz, Basahare, u. p. Esztergom küldendők. Az állás rögtön elfoglalható. 4197

Keresek megvételre egy nagy német fáru cég részére nagy terjedelmü **tölgy és fenyőerdőket.** Ajánlatok részletes leirásokkal „fáru cég" jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 4178

Ügyes, jó bizonyitványokkal ellátva, szobákat vizelni tudó és mindenben ügyes 2-ik inas felvétetik. Cim: Kigyó-utca 5. I. em. ajtó 2. 4172

Keresek 4 egymásba nyiló szobát megfelelő mellékhelyiségekkel, kert használattal, villamvilágitásra berendezve, lehetőleg a Rózsadombon vagy a városliget magasban fekvő részén május 1-ére, leveleket S. A. cim alatti a kiadóba.

Használt férfiruhákat, fehérneműt, ifiabutlist, zálogcédulát vezetek legmagasabb árban. Singer Markusz, Lujza-utca 3. szám. 11626

Könyveket, könyvtárakat legjobb áron vásárol **Bródy F.** Budapest, Váci-körut 28. 11676

KINÁLAT.

Eladó. Nagyobb vidéki városban egy 19 év óta fenálló, legjobb hirnévnek örvendő **üveg és porcellán kereskedés,** szükséges tőke 50.000 korona. Hol és mily feltételek mellett, megtudható a lap kiadóhivatalában. Jelige „15". 11196

Kerékpár javitásokat, átalakitásokat, nikkelezést és zománcolásokat legolcsóbban és szakértelemmel csinaljuk, Láng kerékpárüzlet, Budapesten, József-körut 41.

Egy 18 év óta fennálló fűszerüzlet, a tulajdonos más vállalata miatt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 11649

Szervita-tér 8. Üzlethelyiség május 1-ére kiadandó évi bér 700 korona.

Korrepetitor. Egyetemi hallgató, ki a tanitás terén nagy jártassággal bir és a heredőből is alapos oktatást nyujt, házi tanitónak ajánlkozik. Szives megkeresést „W." Elemér-utca 14. sz. földszint 4. ajtó alá kér. 4179

Bécsi szabónő, elsőrangu szalonok volt müvezetőnője, sikkes ruhákat és kosztümöket készit mérsékelt áron, vidékre is **Widder Gyuláné,** Budapest, VI. ker., Lövöldetér 5. I. em. 5. 4198

Privát tanuló. Iroda Váci-körut 39. Kényes megbizásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal, ugy magán, mint családi-ügyekben: **Kossa Magyary Géza.** Található 10—2-ig. 11589

Vérpiros fajnarancs, egy 5 kilós postakosár 1 frt 50. Katona Józsefnél Budapest, Központi vásárcsarnok. 11679

Ügyvédek, orvosok vagy oly urak, kiknek **kényelemszámra és kényelmesen betozott** tiszta, különbejáratu szobára van szükségük, tekintsék meg Sándor-utca 30/B 1/13. sz. alatti lakást. Azonnal és olcsón kiadó.

Csinos kis különbejáratu szoba, fürdőszobahasználattal azonnal olcsón kiadó Szentkirályi-utca 22., II. em. 28. 6873

Olcsón kiadó egy különbejáratu, szépen berendezett udvari szoba, esetleg teljes ellátással. Uj-u. 22. földsz. 1.

Vasmunkákat épületek felszereléséhez lelkiismeretesen és olcsón készit Barta Károly Budapest, Főhercog Sándor-utca 32.

Eladatik, vagy **cseréltetik** egy nagyon szép és szakszerűen kezelt birtok, 30 percnyire a vasuti állomástól, **Szombathely** közelében, melynek vidéken **1800 hold** szántó, rét, legelő és lomberdővel, uj emeletes kis kastély parkkal és nagy majorral, gazdag barnaszéntelep és kitűnő **vadászattal.** Évi tiszta jövedelem 18—20000 forint. Takarékpénztári tehet 2050.0 forint, ár **360000** frt. Egy vagy két bérház jelzálogkölcsöni **tehernel fizetésül elfogadtatik.** Felvilágositással szolgál a megbizott **Lenk gazdasági tanácsos, Budapest, Csömöri-ut 15.** 4176

Instruktornak ajánlkozik egy kezdőelmélbe járó jeles tanuló, szerény feltételek mellett. Szives megkeresések: F. B. Baross-utca 78. II 20.

Szülők figyelmébe! Alkalmi köszöntők és szavalmányok, melyben minden alkalomra igen szép köszöntő versek vannak és a legszebb szavalati darabok kisebb és nagyobb gyermekek számára. Irta: Cernay József, főv. tanitó. Ára: 1 korona. Kapható a lap kiadóhivatalában. 4186

Egy kis ház szabad kézből eladó. Naphegy, lépcső I., Krisztina-város. 4180

Kiválo szépirásu ember ajánlkozik másolások vagy bármilyen irásbeli munkára házon kivül, vagyis otthoni elvégzésre. Ajánlatokat, körvényeket, költségvetéseket és hasonló dolgokat ha kivántatik, kaligrafice készitem szerény dijazás mellett. Czim: Dembinszky-utca 4., II. em. 24.

Oly uraknak, kik kényelmes és csendes otthont, világos és férgementes olcsó szobát, gyönyörűen berendezve, külön bejárattal óhajtanak, ajánlható a Sándor-utca 30/B. I. 13. sz. alatti. Kitüntő és pontos kiszolgálás. Azonnal kiadó.

Egy csinosan butorozott szoba 1—2 urnak, esetleg teljes ellátással, intelligens urnőnél azonnal kiadó. Váci-körut 74. II. 16.

Gazdasszonynak ajánlkozik egy fiatal özvegy, ki a háziteendőkben, főzésben stb. teljes jártassággal bir, ker. háznál helyben vagy vidékre is. Cim: Stern, Népszinház-utca 24. II. 23.

Eladatik egy régi nemes, különös szép fekvésü, saját kezelésben lévő németajku vidéken, vasuiállomás mellett, 3 órányira Budapesttől, **1000 hold** szántó, rét, legelő, szőlő és erdőből álló birtok szép tágas történelmi, renaissances-stylü kastélyal, park majorral, továbbá értékes dús élő és holt fundus instrucktussal, nagy vadászatal. **Ár 240000 forint,** teher 100000 frt., 80—100000 forint készpénzfizetés mellett, vagy egy kisebb birtok és 30—40000 forint készpénzfizetésért. **Lenk gazdasági tanácsos, Budapest, Csömöri-ut 15.** 4177

Épületjavitások, átalakitások olcsón elvállalatnak. Szives ajánlatok „Megbizható" cimen a lap kiadóhivatalába kéretnek. 4171

Gyomorbetegeknek a legeredetibb készitményü Grahani kenyér kapható Hoffmann József fűszerkereskedésében Aradon. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Viszonteladásuknak árkedvezmény. 11673

Singer-varrógépeket, a legolcsóbb árakkal, előnyös fizetési feltételekkel szállitunk. Láng J. és fia kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Gyárosok, nagykereskedők és vállalkozók, kik ingyen akarnak hirdetni, küldjenek díszes plakátokat Czeisler Elias Központi szállodájába Szikszóra (Abaujm.) 4183

Butorok, rendkivüli alkalmi vételekből jutányosan eladatnak részletre és készpénzért, ügyszinte vétetnek. Hunyady-tér 8. sz. az udvarban. 103.

Szemüveg kinek kell? Ingyen és bármentve küldöm több mint 1000 ábrát tartalmazó árjegyzékemet pápaszemek, orcsipetők és lorgnettekről. Sok ujdonság! **Klein József** optikus, Bpest, VI., Váci-körut 7. sz. Szemüveg javitásokat saját mühelyemben leggyorsabban készitettem el és a vidékről beküldötteket postafordultával elintézem.

Fényképező gépet vagy objektivet, használtat, veszek. Ajánlatok gyártmány szám, lemeznagyság és ár megjelölésével Klein Józsefhez Váci-körut 7. sz. intézendők.

Szabadalmakat Ertékesitő Vállalat

Bpest, Erzsébet-körut 17. Kiesszközöl szabadalmakat, **financiroz találmányokat és belajstromoz védjegyeket és mustrákat. Felvilágositás díjtalan.**

Butor

csak jó minőségü. Hálószoba, kredenc, szőnyegdivány, asztal szék, irógasztal, könyvszekrény, uri fotelek, otomán, szalongarnitura, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztositva. Csak **VI., Gyár-utca 25. szám Steinberger Manó** butoriparosnál.

DÓCZI M.

cipész

Budapest legmegbizhatóbb legnagyobb és legolcsóbb

cipő-raktára Kerepesi-ut 10.

Gombos fűz. v. cugos lakkcipő, férfi 4, női... — — ... 3.50
Férfi v. női boxbőr fűzős 3.50
Fűz. v. cugos orosz lakből férfi 3.80, női ... — ... — 3.30
Lakk regatta férfi 3.50, női 2.50
Férfi Chevreaux 4.50, női... 4.—
Férfi v. női cugos cipő ... 3.—
„ „ „ fűzős cipő ... — 3.20
Lakk kivágott ... — ... 1.50—2
Egy csatos 2.20, kereszteccős ... — ... — ... — 2.50
Fehér v. rózsaselyem cipő 1.80
Fehér kesztyűbőr cipő ... 2.—

Arjegyzék, csomagolás, szállitólevél ingyen. Vidékre 10 frton felül franco. Nem tetsző árut becserélek

Magyar kir. államvasutak.

Gyors- és teheráruk házhoz szállitása.

A magyar kir. államvasutak a vasuti üzletszabályzat 68. §-a alapján márévekkel ezelőtt rendszeresitette azon intézményt, hogy a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugoti és budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teherárukat a cimzettéknek saját szerződött fuvarosával házhoz, — illetve a feladandó árukaz a lakásból a vasutnoz szállitatja, ha a cimzett a Duna balpartján a IV—IX. kerületben vagy a tisztviselő-elepen lakik.

Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával vámoltatja el a Budapesten átmenő és azon Budapestre helyben rendelt vámárukat is, melynek elvámolása a vasutra bizatott; egyuttal a külföldről érkező — házhoz szállitott — szállitmányok után kiállitandó árnyitalkozatokat is ezen megbizottja által állitatja ki.

Utánvétellel terhelt, Budapesten a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, tűzveszélyes és oly áruk, melyeknek összesulya az egy tonnát meghaladja, csakis a vállalkozóval kötendő előzetes egyesség alapján szállitatnak házhoz.

Jogában áll azonban minden kinek, hogy a vállalkozó álta való házhoz szállitást igénybe ne vegye, mit az illető állomásokkal egyszerű irásbeli megkeresésssel közölhet.

A házhoz való elszállitási dijak a következők:

a gyorsárukért:
10 kg. sulyig — — — 30 fillér
10 kg.—25 kg.-ig — — 40 „
25 kg.-on felül 50 kg.-ig 50 „
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg. 40 „

b) teheráruért:
50 kg. sulyig — — — 40 fillér
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg. 30 „

A stb. sztkai árnyitalkozatok kiállitásért a vállalozó nyitalkozatonként 5 krajcárt számithat.

Az áruk házhoz szállitási esetén, ha az áru fogyasztási vagy vámilletének alávétve nincs, s ha a cimzett a fuvarlevélben kijelölt helyen feltalálható, s az árut otthat is veszik csak a fuvarlevélen felszámitott összeg szedetik be.

Ha az áru vámilletének vagy fogyasztási adónak van alávétve még a cimzettnek kézbesitendő vámnyugta, illetve adóbárca szerint fizetett vámilletők, fogyasztási adó és vámkörvelitési illetékek is megfizetendők.

A szállitmányozó az árut a lakás vagy üzlethelyiség azon részébe tartozik állitani, mely e célra neki kijelöltetett.

Ha cimzett az áru befuvarozási idején lakásán nincs, a másodszor, esetleg többször is megkisérlett kézbesitésért külön illeték nem számitható fel.

Ha azonban cimzett a fuvarlevélben kijelölt helyen nem találtatnék, s tartózkodási helyét csak a bejelentési hivatal utján lehet megtudni, a rendes fuvarozási dijon kivül még 10 krajcár fizelendő.

Ha cimzett az áru átvételét megtagadja, vagy azt a városnak más, nem a fuvarlevélben megjelölt helyére küldi, a visszavitet, ujra való elhozatal, vagy más helyre való szállitásért a dijzabaszerű illeték ujból felszámitható.

Nevelőnőket

német, francia, angol nemzetségbeliekat, zenelismeretiel vagy annélkül, magyar okleveles tanitónőket, bonnonokat és gyermekkertészonőket lelkiismeretesen ajánl és elhelyez **Szegheőné S. Lujza** Budapest. VI. Dessewffy utca 22. sz.

3 szoba butor,

ebédlő, hálószoba és szalon, keveset használva, egészben vagy részben is, elutazás miatt, rendkivül olcsón adatnak el. Vörösmarty-utcza 59. III. 24.

Az Athenaeum r. t. kiadásában megjelent:

Házassági perek és Eljárás a házassági perekben

Iria **KNORR ALAJOS** közjegyző és váltóügyvéd, nyugalm. kir. itélő táblai biró, a vaskorona-rend III. o. lovagja.

Ára angol vászonköt. 1 frt. Kapható az „Athenaeum" r. társulatnál, valamint minden könyvkereskedésben.

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

A Magyar Könyvtár kötött kiadása,

E kiváló gyüjteménynek következő kötetei uj, dombornyomatu egész vászonkötésben is kaphatók.

Mikszáth Kálmán

SZENT PÉTER ESERNYŐJE. 2 kor. 80 fill.

TÓ PALÓCZOK. 1 kor. 20 fill. Az iró dombornyomatu arczképével.

Petőfi Sándor

ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI. Két kötet, bevezetésekkel, jegyzetekkel, magyarázatokkal és 54 eredeti illusztrációval 5 korona.

Szemere-Maróczi

A SAKKJÁTÉK KÉZIKÖNYVE. 1 kor. 20 fillér.

Kempis Tamás könyve

KRISZTUS KÖVETÉSÉRŐL. Ford.: Pázmány Péter. Imakönyvszerű fekete kötésben. 1 kor. 60 fill.

Megrendelhető külön

LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai) könyv- és kir. udvari könyvkereskedése Budapest, VI., Andrássy-út 21.

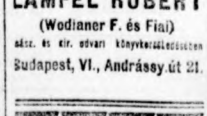

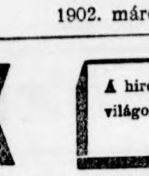

A ki lakást keres vagy kiadó lakása van

A ki személyzetet keres vagy hely nélkül van.

A ki valamit venni vagy eladni akar stb. stb.

a legjobb eredményt érheti el a

„Budapesti Napló" apróhirdetései utján.

Főhirdetés-felvétel a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában

VIII. József-körut 18.

Legolcsóbb árak!

Legjobb eredmény.

185 cm. h. óriás Loreley-hajammal, melyet az általam föltalált kenőcsemel 14 havi használat után kaptam. Ezen kenőcs az egyedüli szer, mely hajhullás ellen, a növesztés elősmozditására s a hajtalj erősitésére alkalmasnak találtatott. Uraknál szép teli szakálnövést a más rövid használat ugy a haj, mint szakálnak természetes fényt és sürüséget kölcsönöz s a gyors ősztelőstől legmagasabb korig megóvja.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Szétküldés naponta a pénz előleges bekuldése vagy utánvétel mellett az egész világba a gyárból, a nova a rendelések czimzendők.

Csillag Anna
BÉCS: I. Sellergasse 5.
BERLIN: Friedrichstrasse 53.

Csillag Anna assz., Bécs. Szögyén-Marich grófné ő excja megbizása folytán kérek egy tégelyt az Ön kitünő pomádéjából 3 frt-ért. Vegye egyuttal köszönetem. A grófné rendkivül dicséröleg szólt az Ön pomádéjáról.
Giese Frida, ő excja udvarhölgye.

Csillag Anna assz., Bécs. Kérem postautánvéttel egy tégelyt az Ön kitünő hajpomádéjából küldeni.
Metternich Vilma grófné Rubein kastély, Merán mellett, Tirol.

Csillag Anna assz., Bécs. Kérem postafordulattal két tégelyt az Ön kitünő pomádéjából küldeni.
L. Schweng v. Reindorf, cs. és k. kapitány neje, Praga.

Tek. Csillag Anna urhölgy! Szives kedjek Kalmanseg Grófné ő Nagyméltósága helytartóné Bécs, Herrngasse 6. czimére 3 darab kenőcsöt 2 frtjával a haj ápolására küldeni, mely máris jó eredményt mutatott. Tisztelettel
Pietzl Irma, ő Nagyméltósága komornikja.

T. Csillag Anna assz.! Az ön csodakenőcséről már sok szépet hallottam, miért is tisztelettel kérem postafordultával két tégelyt küldeni. Maradok önt tisztelve
Velonter Antonia, Győr

T. Csillag Anna assz.! A világhirü hajkenőcséből sziveskedjék egy tégelyt küldeni.
Palavicini A. örgróf Abauj-Szemere.

T. Csillag Anna assz.! Postautánvéttel kérnék a kiváló hajpomádéjából két tégelylyel részemre küldeni.
Id. Esterházy Em. gróf Bakony Szt.-László.

T. Csillag Anna assz.! Tisztelettel felkérem az eddig nagy sikerrel használt hajpomádéból ismét egy tégelyt utánvétel küldeni sziveskedjék.
Baselli báróné Enns, Westbahn

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.